

REFERAT |KRS| Formannskapet (2011-2015) d. 03-12-2014

Møtedato Onsdag d. 03. december 2014 kl. 09:00

Møtested Formannskapssalen

Indholdsfortegnelse

Godkjenning av protokoll fra formannskapets møter 12.11.14 og 19.11.14.....	3
Høring om forslag til endringer i Opplæringsloven og Privatskoleloven.....	5
Høringsuttalelse: Forslag til endringer i privatskoleloven (ny friskolelov).....	12
Høringsuttalelse endring i bostøtteloven.....	22
Høring: Veileder for psykososiale tiltak ved kriser, ulykker og katastrofer.....	26
Innføring av egen fortjenestemedalje i Kristiansand kommune.....	29
Forebygging av radikaliserings og voldelig ekstremisme.....	32
Kommunedelplan for Rv 9, E39 til Krossen - fastsetting av planprogram.....	39
Rådmannens forslag til justeringer av handlingsprogram 2015-2018 - årsbudsjett 2015.....	48
Kristiansand Boligselskap KF - budsjett 2015 og handlingsprogram 2015 - 2018.....	63
Kristiansand Parkeringselskap KF - Årsbudsjett og handlingsprogram 2015-2018.....	68

Sak 127/14: Godkjenning av protokoll fra formannskapets møter 12.11.14 og 19.11.14

Vedlegg

Protokoll Formannskapet 19.11.2014

Protokoll Formannskapet 12.11.2014

Dato 25. november 2014
Saksnr.: 201400008-106
Saksbehandler Anne Lise Holand Aabø

Saksgang
Formannskapet

Møtedato
03.12.2014

Godkjenning av protokoll fra formannskapets møter 12.11.14 og 19.11.14

Forslag til vedtak

1. [Formannskapet godkjenner protokoll fra formannskapets møte 12.11.14.](#)
2. [Formannskapet godkjenner protokoll fra formannskapets møte 19.11.14.](#)

Tor Sommerseth
Rådmann

Anne Lise Holand Aabø
Formannskapssekretær

Vedlegg:
- Protokoll fra formannskapets møte 12.11.14
- Protokoll fra formannskapets møte 19.11.14

Sak 128/14: Høring om forslag til endringer i Opplæringsloven og Privatskoleloven

Vedlegg

Vedtak OPPVEK, 18112014, Sak 54/14, Høring om forslag til endringer i Opplæringsloven og Privatskoleloven

Høringbrev - Kompetanse for å undervise i fag.pdf

Høringsnotat - Krav om relevant kompetanse i undervisningsfag.pdf

Dato 14. november 2014
Saksnr.: 201410906-3
Saksbehandler Hallvard Auestad

Saksgang
Oppvekststyret
Formannskapet

Møtedato
18.11.2014
03.12.2014

Høring om forslag til endringer i Opplæringsloven og Privatskoleloven

Sammendrag

Kunnskapsdepartementet legger med dette frem forslag til endringer på tre ulike områder i opplæringslova og privatskolelova.

Forslaget om krav om relevant kompetanse i undervisningsfag, går ut på å endre lovbestemmelsen om relevant kompetanse i undervisningsfag slik at det kan innføres krav for alle lærere. Departementet foreslår samtidig å oppheve den særlige adgangen skoler med små ungdomstrinn har til å fravike kompetansekravene for undervisning.

Forslaget om rett til å ta avgjørelser på barnets vegne når barneverntjenesten har overtatt omsorgen for barnet, går ut på å klargjøre hvilke avgjørelser i skolesammenheng barneverntjenesten kan ta på vegne av barnet etter en omsorgsovertakelse, og hvilke avgjørelser barnets foreldre fremdeles skal kunne ta. Forslaget er utarbeidet i samarbeid med Barne-, likestillings- og inkluderingsdepartementet.

Forslaget om faget religion, livssyn og etikk (RLE), omfatter endringer i opplæringsloven og i læreplanen (forskrift) i religion, livssyn og etikk. Navnet til faget endres til kristendom, religion, livssyn og etikk (KRLE) i opplæringsloven og læreplanen. Det tas inn et krav om at om lag halvparten av undervisningstiden i faget skal brukes til kristendomskunnskap. Departementet foreslår ingen endringer i kompetansemålene i faget.

Skolene har kommet med innspill til forslagene. Kommunen ser positivt på krav til kompetanse, men det er en del konsekvenser som må utredes nærmere. Kommunen ser positivt klargjøringene med hensyn til rett til å ta avgjørelser på barnets vegne. Omgjøring av faget RLE til KRLE og tidsbruk synes ikke å medføre noen realitetsforskjell i forhold til dagens praksis i Kristiansand.

Forslag til vedtak

[Kommunen avgir uttalelse i samsvar med rådmannens forslag i saken.](#)

Tor Sommerseth
Rådmann

Arild Rekve
Oppvekstdirektør

Vedlegg:
Høringsnotat
Høringsbrev

Bakgrunn for saken

Kunnskapsdepartementet har sendt ut forslag til endringer i lov 17. juli 1998 nr 61 om grunnskolen og den vidaregåande opplæringa (opplæringslova) og lov 4. juli 2003 nr 84 om private skolar med rett til statstilskot (privatskolelova) på høring. Vedlagte høringsnotat inneholder forslag om:

1. å endre reglene om krav om relevant kompetanse i undervisningsfag
2. å klargjøre hvilke avgjørelser i skolesammenheng som barneverntjenesten har rett til å ta på vegne av barnet når barneverntjenesten har overtatt omsorgen for barnet
3. å endre navnet på faget religion, livssyn og etikk (RLE) og innføre en bestemmelse om tidsbruk knyttet til kristendomskunnskap i læreplanen i faget

Høringsnotatet er lagt ut på departementets nettside på følgende adresse:

<http://www.regjeringen.no/nb/dep/kd/dok/hoeringer.html?id=1976>

Departementet ber høringsinstansene vurdere om saken bør forelegges underordnede organer som ikke er nevnt på listen.

Departementet ber om at høringsuttalelser sendes innen 5. januar 2015.

De 3 områdene

1. kompetanse i undervisning

- a. Forslaget til ny lov innebærer at alle lærere som fullførte sin utdanning før 1. januar 2014, ikke lenger vil være unntatt kravet om relevant kompetanse i undervisningsfag i § 10-2 første ledd. Det betyr at alle lærere (unntak for dem over 60 år) vil måtte ha minimum 30 studiepoeng i fagene norsk, engelsk og matematikk på barnetrinn og minimum 60 studiepoeng på u-skolen. Det skal årlig tas stilling til om skolen må fravike kravet om relevant kompetanse, og dette vil departementet vurdere å innstramme i en 10 årig plan. I løpet av de 10 årene er det meningen at lærere skal kunne ta etterutdanning i samme ordning som nå.

- b. Det er tatt høyde for at det årlig må videreutdannes 3500 lærere i fagene matematikk, norsk og engelsk.

Det nåværende systemet for videreutdanning inneholder både en vikarordning og en stipendordning. I vikarordningen gir staten et tilskudd til vikarkostnader på 75 prosent av årsverkkostnaden for videreutdanning som gir 60 studiepoeng i matematikk og naturfag, og 60 prosent til videreutdanning i andre fag. Gjennom stipendordningen gis lærere 100 000 kr i stipend for videreutdanning på 30 studiepoeng i prioriterte fag. I begge ordningene finansierer staten studieplasser til videreutdanning ved universiteter og høyskoler, mens skoleeier dekker kostnader forbundet med reise, opphold, læremidler og lignende.

Dersom dagens vikarordning legges til grunn som finansieringsordning for alle lærere under 60 år som underviser i matematikk, norsk og engelsk, vil videreutdanning i tråd med de foreslåtte kravene anslagsvis innebære statlige utgifter på mellom 0,9 og 1,1 mrd. kroner årlig. Dersom dagens stipendordning legges til grunn som finansieringsordning for alle lærere under 60 år som underviser i matematikk, norsk og engelsk, vil de statlige utgiftene til videreutdanning anslagsvis utgjøre mellom 0,5 og 0,6 mrd. kroner årlig. Gjeldende budsjett for 2014 legges det til rette for 3 550 studieplasser for videreutdanning av lærere i året. Med regjeringens budsjettforslag for 2015 er det lagt til rette for 5 050 studieplasser for videreutdanning av lærere i året. Bevilgningen dekker imidlertid også videreutdanning i andre fag enn norsk, matematikk og engelsk i grunnskolen. Dimensjoneringen av videreutdanningstilbudet vurderes i de årlige budsjettforeleggene.

Ved stipendordningen avtaler kommunene og lærerne hvordan stipendet skal benyttes, for eksempel til livsopphold dersom lærerne tar ut permisjon uten lønn, eller som merinntekt dersom lærerne velger å studere helt eller delvis på fritiden. Stipendordningen legger føringer for at kommunen gir fridager til lesedager og eksamen etter avtaleverket.

I hvilken grad kommunene gir støtte utover det statlige stipendet til eventuelt ytterligere frikjøp, er en lokal forhandlingssak. Ved stipendordningen er de totale kostnadene til videreutdanning dermed marginale for kommunene. Ved vikarordningen er det krevende å anslå de kommunale utgiftene til vikarer. Dersom alle lærere i matematikk, norsk og engelsk som ikke oppfyller kompetansekravene, skulle få videreutdanning gjennom vikarordningen i løpet av 10 år, ville kommunesektorens vikarutgifter anslagsvis utgjøre 100 mill. kroner årlig. Fordelingen av studieplasser mellom vikar- og stipendordningen vil avhenge av statlige føringer, søkningen fra lærerne og godkjenning av studieplasser fra skoleeierne. Departementet har lagt opp til at en betydelig del av videreutdanningen skal skje gjennom stipendordningen, samtidig som det bør være en viss mulighet for kommunene til å velge ordning ut fra lokale behov. At videreutdanning også skal gjennomføres ved hjelp av stipendordningen, innebærer at de kommunale vikarutgiftene blir lavere enn anslaget ovenfor tilsier. Kommunene har i dag et ansvar for å ha riktig og nødvendig kompetanse i virksomheten, og de skal også ha et system som gir blant annet undervisningspersonale anledning til nødvendig kompetanseutvikling, jf. opplæringsloven § 10-8. Kommunene har derfor utgifter til kompetanseutvikling av lærere også i dag. Ettersom kompetanseutviklingstiltakene og tilknyttede kostnader varierer ut fra lokale forhold, er det vanskelig å anslå hvor store de isolerte kommunale merutgiftene ved forslaget vil være.

Undervisningspersonell lønnes etter tariffavtaler som i hovedsak gir lønn ut fra formalkompetanse og ansiennitet. Videreutdanning som gjennomføres for å oppfylle kravet om relevant undervisningskompetanse, vil derfor kunne innebære økte lønnsutgifter for skoleeierne etter dagens avtaleverk.

2. Barnevernets rett å ta avgjørelser på barnets vegne når barnevernstjenesten har overtatt omsorgen for barnet

- a. Forslaget er ment å tydeliggjøre hvem som har rett til å ta avgjørelser. Departementets forslag innebærer at barnets foreldre har rett til å ta avgjørelser på vegne av barnet i vesentlige spørsmål som valg av privat skole, fritak fra hele opplæringsplikten, fritak fra undervisning ut fra foreldrenes religion eller livssyn, krav om opplæring i og på samisk og i finsk og valg av målform.
- b. Departementet foreslår at barneverntjenesten gis rett til å ta avgjørelser på vegne av barnet i øvrige skolesaker som er regulert i opplæringsloven og privatskoleloven. Dette vil blant annet innebære at barneverntjenesten gis rett til å ta avgjørelser på barnets vegne i følgende saker:
 - i. Spesialundervisning
 - ii. Tiltak vedrørende det fysiske og psykososiale skolemiljøet
 - iii. Valg av annen offentlig skole enn nærskolen
 - iv. Fritak fra deler av opplæringen, samt tidlig og utsatt skolestart
 - v. Grunnskoleopplæring i og på tegnspråk
 - vi. Skyss eller innlosjering

3. Faget religion, livssyn og etikk til kristendom, religion, livssyn og etikk

- a. Regjeringen ønsker at kristendommen skal vektlegges mer i RLE-faget i grunnskolen. Endringene som her foreslås – endring av fagets navn fra RLE til KRLE og innføring av en bestemmelse om at om lag halvparten av undervisningstiden skal brukes på kristendomskunnskap – vil bidra til at kristendommens plass i faget styrkes.
Videre ser regjeringen behov for å sikre like rammer for undervisningen. Et nasjonalt krav om at om lag halvparten av undervisningstiden i religionsfaget skal brukes på kristendomskunnskap vil bidra til å forhindre store variasjoner i tidsbruken knyttet til de ulike delene av faget.
- b. Departementet vurderer endringsforslagene til å ligge innenfor rammene av nasjonal diskrimineringslovgivning og internasjonale krav til vern av menneskerettighetene.
- c. Når det gjelder forholdet til menneskerettighetene, er det departementets vurdering - i lys av argumentasjonen til flertallet i EMD i Folgerø-dommen - at de foreslåtte endringene ikke vil innebære en krenkelse av retten til utdanning i EMK. Etter de omfattende endringene som ble gjort i faget i tiden fram til og med 2008 for å imøtekomme innvendingene til Menneskerettskomitéen og EMD, synes det klart at dagens fag ligger innenfor normen som EMD satt opp i Folgerø-dommen og innenfor SP artikkel 18 nr 4.
- d. EMD har uttalt at det kan aksepteres at faget inneholder en større andel kunnskap om kristendommen, begrunnet i kristendommens historie og tradisjon i Norge. Det at kristendomskunnskap med endringene som her foreslås gis en kvantitativt noe større plass enn kunnskap om andre religioner og livssyn, vil etter departementets syn ikke endre fagets karakter i strid med EMK, ut fra hvordan EMD tolket innholdet i retten til utdanning i Folgerø-dommen. Den norske stat vil fortsatt ivareta hensynet til at informasjon og kunnskap i KRL-faget blir presentert på en objektiv, kritisk og pluralistisk måte, og undervisningen vil ikke være indoktrinerende.
- e. Det er også departementets vurdering at endringene som foreslås vil ligge innenfor FNs barnekonvensjon artikkel 14 og artikkel 29 nr 1 og FN-konvensjonen om økonomiske, sosiale og kulturelle rettigheter (ØSK) artikkel 13 nr 1 og nr 3.
 - i. 4.8 Forslag til ny ordlyd i læreplanen i religion, livssyn og etikk
 - ii. Navnet på læreplanen i religion, livssyn og etikk skal lyde (endringer i kursiv):
Læreplan i kristendom, religion, livssyn og etikk
Delen «Timetall» i læreplanen for kristendom, religion, livssyn og etikk skal lyde (endringer i kursiv):
Timetall oppgitt i 60-minutters enheter:
BARNETRINNET
1.–7. årstrinn: 427 timer
UNGDOMSTRINNET:
8.–10. årstrinn: 153 timer (157 timer for de som fullfører 10. årstrinn våren 2014)
Innholdet knyttet til de fastsatte kompetansemålene i faget skal fordeles med om lag halvparten av timetallet til hovedområdet kristendom.

Kommunens vurdering

Høringsforslaget har vært sendt ut til skolene og det er kommet innspill til alle temaene. Tema 2 i høringsforslaget er tatt opp med pedagogisk støtteenhet for barnehage og enhet for barne- og familietjenester.

1. Endring av reglene om krav om relevant kompetanse i undervisningsfag
Etter høring blant rektoren i kommunen viser det seg at dette er en viktig endring. Det er mange rektorer som melder om lærere uten kompetanse nok i gjeldene fag, matte, norsk og engelsk. Det er også kommet frem at det er lærere som har god forståelse for fagene og gir god undervisning uten å ha formell utdanning på 30 eller 60 studiepoeng.

Videre vil det være en stor jobb med å kartlegge læreres kompetanse i kommunen. Det antas at ca. 700 lærere for Kristiansandsskolen vil trenge videreutdanning i et 10 års perspektiv. Altså gjennomsnittlig 70 lærere pr. år. Dersom tallene fra SSB stemmer, og en tar utgangspunkt i at dette vil koste kommunene 100 millioner kroner årlig vil kostnaden for Kristiansand kommune anslagsvis ligge på 2 millioner kroner årlig.

Dette betyr at det er viktig for skolene i Kristiansand at videreutdanning blir nok prioritert, og at det blir prioritert i riktige fag. Kristiansand kommune vil være avhengig av fortsatt like stor økonomiske satsning på lærerløftet i årene framover. I år deltar ca. 70 lærere i programmet.

Det er positivt at departementet ønsker høyere faglig fokus på 3 viktige fag. Skolene i Kristiansand ønsker å gi elevene så godt faglig utbytte som mulig.

Skolene har i dag godt kvalifiserte lærere. Mange ønsker videreutdanning og vil nå få muligheten til å ta dette over de neste årene. Enhetene må følge opp med planlegging over tid for å få riktig kompetanse. Klasseledelse og relasjoner er høyt prioritert i skolene og er viktig å sikre videre. Planlegging på skolene når lærere tar etterutdanning er derfor viktig. Elevene i Kristiansandsskolen vil da få lærere som både er gode klasseledere og faglig sterke. Dette vil for fremtiden gi elevene godt faglig utbytte. Kommunen vil være tjent med at lærere har 30/60 studiepoeng i alle de skisserte fagene.

2. Klargjøringen av hvilke avgjørelser i skolesammenheng som barneverntjenesten har rett til å ta på vegne av barnet når barneverntjenesten har overtatt omsorgen for barnet

Dette er en tydeliggjøring av loven som barnevern, barnehage og skole er positive til. Det vil medføre at det er enklere for instansene å vite hvem man skal forholde seg til i de ulike sakene som omhandler barn med en omsorgssituasjon som er overtatt av barnevern.

3. Endringen av navnet på faget religion, livssyn og etikk (RLE) til kristendom, religion, livssyn og etikk (KRLE), og innføre en bestemmelse om tidsbruk knyttet til kristendomskunnskap i læreplanen i faget

Ut fra skolenes tilbakemeldinger tyder det på at lovforslaget ikke vil gi realitetsforskjell på hvordan faget blir praktisert i dag.

Forslag til høringsuttalelse:

1. Kristiansand kommune støtter endringen i lovteksten for relevant kompetanse. Det forutsettes at fullfinansiering av tiltak fra Statens side basert på reelle beregninger av kommunens kostnader. Det bør ses på muligheter for å ha en lenger videreutdanningsperiode enn de 10 årene som departementet skisserer. Kommunen vil presisere at i tillegg til den formelle kompetansen lærere skal ha, er det viktig å fokusere på læringsmiljøer og læreres fokus på det.
2. Kommunen støtter foreslåtte endringer i lovtekst knyttet til klargjøringen av hvilke avgjørelser i skolesammenheng barneverntjenesten har rett til å ta på vegne av barnet når barneverntjenesten har overtatt omsorgen.
3. Kommunen ser ikke at endringen i lovtekst vil ha store konsekvenser for hvordan dagens RLE fag blir praktisert.

Sak 129/14: Høringsuttalelse: Forslag til endringer i privatskoleloven (ny friskolelov).

Vedlegg

Vedtak OPPVEK, 18112014, Sak 53/14, Høringsuttalelse: Forslag til endringer i privatskoleloven (ny friskolelov).

Høringsnotat Forslag til endringer i privatskoleloven ny friskolelov.pdf

Høring - forslag om endringer i privatskoleloven ny friskolelov.pdf

Dato 30. oktober 2014
Saksnr.: 201400895-7
Saksbehandler Elin Rekve

Saksgang
Oppvekststyret
Formannskapet

Møtedato
18.11.2014
03.12.2014

Høringsuttalelse; Forslag til endringer i privatskoleloven («ny friskolelov»).

Sammendrag

Kunnskapsdepartementet legger frem forslag til endringer i lov 4.juli 2003 nr. 84 om private skoler med rett til statstilskudd (privatskolelova).

Det foreslås å gjeninnføre begrepet frittstående skoler (friskoler), som vil betegne skoler som er i privat eie og som er godkjent etter loven. Departementet foreslår videre å beholde gjeldende godkjenningsordning med krav til særskilt grunnlag for å kunne godkjennes. Det foreslås samtidig å tilføye to nye godkjenningsgrunnlag: videregående yrkesfagskoler og profilskoler. Flere av forslagene i høringsnotatet tar sikte på å tydeliggjøre friskolenes handlingsrom og muligheter til å være reelle alternativer til den offentlige skolen. Forbudet mot å ta utbytte videreføres og presiseres i forslaget til ny friskolelov.

Private grunnskoler som er godkjent etter opplæringsloven § 2-12 skal fremdeles benevnes *private grunnskoler* da disse ikke er offentlig finansierte og kan drive sin virksomhet på kommersielt grunnlag.

Konklusjon:

Kristiansand kommune støtter endringsforslagene slik det er beskrevet i høringsnotatet. Forslagene synes å sikre nødvendig ivaretagelse av at elevene skal gis en opplæring som skal være jevn god med den som gis i den offentlige skolen, samtidig som rom for egenart og mangfold er tilstede. De administrative konsekvensene synes å være overkommelige. Kristiansand kommune mener forøvrig at rammetrekkene kommunen får knyttet til korreksjonsordningen er vesentlig større enn den reelle besparelsen ved at elever går i friskoler. Godkjenning av en friskole bør være betinget av at godkjenningen ikke vil medføre negative konsekvenser for kommunen, og kommunens vurdering skal tillegges stor vekt. Kristiansand kommune imøteser en vurdering av uttrekkene for spesialundervisning.

Forslag til vedtak

[Kristiansand kommune avgir uttalelse i samsvar med konklusjonen i saken.](#)

Tor Sommerseth
Rådmann

Arild Rekve
Oppvekstdirektør

Vedlegg:

1. Høringsnotat – forslag til endringer i privatskoleloven («ny friskolelov»).
2. Høringsbrev, datert 17.10.14.

Bakgrunn for saken

Kunnskapsdepartementet legger frem forslag til endringer i lov 4.juli 2003 nr. 84 om private skoler med rett til statstilskudd (privatskolelova).

Regjeringen foreslår å gjeninnføre begrepet frittstående skoler. Begrepet friskoler viser til skoler som er i privat eie og som er godkjent med rett til statstilskudd etter loven.

En *friskole* skal være en skole som oppfyller en rekke krav til innhold og kvalitet, og som er godkjent etter friskoleloven

Det er forslag om endringer på følgende områder:

- Lovens tittel (kap.2)
- Godkjenningsordningen (kap.3)
- Kompetansekraft for undervisningspersonalet (kap.5)
- Inntak av elever (kap.6)
- Regulering av private skoler som tilbyr videregående opplæring i kombinasjon med toppidrett (toppidretts gymnasia) (kap.8)
- Kompletterende undervisning (kap.9)
- Skolevirksomhet, bruken av skolepenger og statstilskudd, tilsyn, reaksjonsformer mv. (kap.10)
- Innføring i karantenebestemmelse (kap.11)
- Rammebetingelser for godkjente skoler (kap.12)

Å legge til rette for mangfold og skoleutvikling er formålet med loven. Det understrekes at drift ikke skal være forretningsvirksomhet.

I forslaget til ny friskolelov tydeliggjøres friskolenes handlingsrom og muligheter til å være reelle alternativer til den offentlige skolen.

Departementet viser til at kommunene og fylkeskommunene har et lovfestet ansvar for henholdsvis grunnskoleopplæring og videregående opplæring, jf. opplæringsloven kap. 13. I vurderingen av om en søknad skal innvilges mener departementet derfor det må gjøres en avveining der hensynet til å åpne for at det kan etableres friskoler må avveies mot hensynet til de offentlige skolene og driften av disse i vertskommunen/verts fylket.

Departementet ønsker å legge til rette for at skoler som ønsker en særskilt profil på opplæringstilbudet skal kunne få godkjenning etter nytt grunnlag – profilskole. Det for at friskoleloven på mer enn gjennom en dispensasjonsbestemmelse kan innrettes slik at den åpner for et større mangfold enn etter dagens regler.

Det foreslås at nedre elevtallsgrense for nye skoler innenlands, både grunnskoler og videregående skoler, heves fra 15 til 30.

Når det gjelder kompetansekraftene til undervisningspersonalet i friskoler, foreslår departementet at undervisningspersonalet må fylle de samme kompetansekraftene som undervisningspersonalet i offentlige skoler, og at unntakene i opplæringslovens regler om midlertidig ansettelse og ansettelse på vilkår fremdeles skal gjelde tilsvarende.

Økonomi

Økt etablering av friskoler i kommunen kan bety merutgifter på følgende områder:
trekk i kommunens rammetildeling fra staten for elever i privatskoler, spesialundervisning og skoleskyss.

Trekk i kommunens rammetildeling fra staten for elever i privatskoler.

Når det gjelder mulig innsparing for kommunen knyttet til elever som går i frittstående skoler er det stor sannsynlighet for at mulig innsparing er lavere enn gjennomsnittskostnaden pr.elev. Dette fordi kommunen trekkes mer enn det kommunen gir i elevsats gjennom tildelingsmodellen. Det vil si at kommunens kostnader ikke reduseres tilsvarende rammetrekket. Trekketsatsen er 80 % av gjennomsnittskostnaden for en elev i offentlig skole, noe som betyr at kommunens kostnader ikke reduseres tilsvarende rammeverket.

I noen tilfeller kan etablering av en eller flere frittstående skoler i kommunen også bety endringer i den offentlige skolestrukturen. Nedgang av elevtall vil bety økte kostnader pr.elev, og også muligens føre til bygningsmessig overkapasitet etc.

Kristiansand kommune har i dag ca. 300 elever i privatskoler, det tilsvarer ca. 3 % av elevene.

Statens trekk i 2012 var kr. 78.100,- pr.elev som går i private skoler, mens utgiften kommunen har reduseres med ca. kr. 50.000 pr. elev (tilsvarende kompensasjons-/demografimodellen rådmannen bruker i forhold til skolesektoren).

Differansen på ca. 28.000 kr pr elev må i praksis håndteres som en merutgift for kommunen.

Med det gjeldende finansieringssystemet der kommunenes rammer blir redusert tilsvarende veksten i tallet på elever i frittstående skoler, mener departementet likevel at veksten i antall elever i slike skoler over tid ikke skal ha vesentlige makroøkonomiske følger.

Spesialundervisning.

Fordi det er kommunen som har utgiftene til spesialundervisning også for elever i friskoler trekkes kostnader til spesialundervisning fra tilskuddsgrunnlaget. På tross av trekk i rammetilskuddet er altså kommunen forpliktet til å finansiere spesialundervisning for elever i privatskoler som får sakkyndig vurdering med tilråding om spesialundervisning.

«Friskoleorganisasjonene har stilt spørsmålsteget ved nivået på uttrekket. Departementet vil gjøre en nærmere vurdering av uttrekkene for spesialundervisning og morsmålsundervisning og komme tilbake til eventuelle endringer i forbindelse med kommende statsbudsjetter» (jfr. *Høringsnotat – forslag til endringer i privatskoleloven ("ny friskolelov") side 79*).

Kristiansand kommune erfarer at det er mer utfordrende å samordne timeressursen for elever med enkeltvedtak i privatskoler enn det det er i egne skoler. Derfor vil kostnadene for kommunen knyttet til elever med rett på spesialundervisning være større i private skoler enn i den offentlige skolen. Det er ikke mulig å anslå merkostnadene fordi dette dreier seg om individuelle forhold og omfanget vil variere, men det medfører åpenbart høyere utgifter enn om elevene hadde gått i kommunale skoler.

Skoleskyss.

Flere elever vil ha krav på skoleskyss. Det vil medføre økte transportkostnader.

Oppsummert

Etablering av flere friskoler i kommunen vil, etter kommunens beregninger, bety en merutgift pr. elev på ca. 28.000 – 35.000. Eventuelle merutgifter knyttet til spesialundervisning vil tilkomme. Basert på disse forutsetningene vil eksempelvis 100 nye elever i privatskole gi kommunen en merutgift på 3-5 millioner kroner.

Økt etablering av friskoler kan altså ha innflytelse på det totale tilbudet i kommunen. Kommunens behov for å effektivisere driften kan motarbeides ved at det etableres små private alternativer som kommunen er pliktig til å finansiere.

Lovens tittel

Departementet foreslår at tittelen på loven blir endret til lov om frittstående skolar (friskolelova). Som følge av dette foreslår departementet også endringer i §§ 1-1, 1-2 og 2-1 og 3-5.

Ny tittel på loven skal lyde:

Lov 4. juli 2003 nr. 84 om frittstående skolar (friskolelova).

Uttrykket ”private skolar” i § 1-1 første ledd endres til ”*frittståaende skolar*”.

Uttrykkene ”private grunnskolar” og ”private vidaregåande skolar” i § 1-2 første ledd endres til ”*frittståande grunnskolar*” og ”*frittståande vidaregåande skolar*”.

Uttrykket ”private skolar” i § 2-1 første ledd første punktum og § 2-1 syvende ledd endres til ”*frittståande skolar.*”

Uttrykket ”private skolar” i § 3-5 femte ledd første og annet punktum endres til ”*frittståande skolar.*”

«Forslaget innebærer at tittelen på loven endres til lov om frittstående skolar (friskolelova), og at skoler som er godkjend etter loven betegnes frittstående skoler (friskoler). Forslaget innebærer videre at uttrykket «private skolar» endres til «frittstående skolar» flere steder i loven.» (jfr. *Høringsnotat – forslag til endringer i privatskoleloven (”ny friskolelov”) side 6*).

De foreslåtte endringene i lovens tittel vil medføre få eller ingen konsekvenser for kommunen.

Godkjenningsordningen

Departementet foreslår at godkjenning etter friskoleloven kan gis etter en skjønnsmessig vurdering.

Begrepet «religiøst» i loven foreslås endret til «livssyn», ut over det beholdes gjeldende krav til grunnlag. I tillegg foreslår departementet at det innføres to nye grunnlag; vidaregåande opplæring i yrkesfag og profilskoler.

1. Departementet ønsker å åpne for at det kan godkjennes vidaregåande yrkesfagskoler også når den midlertidige dispensasjonshjemmelen oppheves, da dette etter departementets syn er viktige og gode supplementer til det offentlige opplæringstilbudet.
2. Departementet ønsker å legge til rette for at skoler som ønsker en særskilt profil på opplæringstilbudet, skal kunne få godkjenning etter et nytt grunnlag – profilskole.

Friskoleloven § 2-1 skal etter forslaget lyde:

Departementet kan godkjenne private skolar og driftsendringar ved godkjende private skolar. Departementet kan godkjenne at ein grunnskole flyttar verksemda si til ein annan kommune eller at ein vidaregåande skole flyttar verksemda si til ein annan fylkeskommune. Ein skole skal ikkje få godkjenning dersom etableringa vil medføre negative konsekvensar for det offentlege skoletilbodet eller andre særlege grunnar tilseier at skolen ikkje bør godkjennast. Vertskommunen eller vertsfylket skal få høve til å gi fråsegn før departementet gjer vedtak i saka, og kan klage på departementet sitt vedtak. Godkjende skolar har rett til statstilskot etter § 6-1 og til å drive verksemd etter lova.

Skolane skal drive verksemda si på følgjande grunnlag:

- a) livssyn
- b) anerkjend pedagogisk retning
- c) internasjonalt
- d) særskilt tilrettelagd vidaregåande opplæring i kombinasjon med toppidrett
- e) norsk grunnskoleopplæring i utlandet
- f) særskilt tilrettelagd opplæring for funksjonshemma
- g) vidaregåande opplæring i små og verneverdige handverksfag
- h) vidaregåande opplæring i yrkesfag
- i) profilskole

Opplæringa skal vere på norsk eller samisk. Dette kravet gjeld likevel ikkje internasjonale skolar. Viktige dokument om verksemda etter lova skal i alle høve vere tilgjengelege på norsk eller samisk.

Godkjenninga fell bort dersom ein skole ikkje startar opp verksemda si etter lova i løpet av tre skoleår etter at godkjenning vart gitt. Det same gjeld om drifta etter lova blir nedlagd.

Krava i andre ledd om eit særskilt grunnlag gjeld likevel ikkje allereie godkjende skolar som var i drift innan utgangen av 2007. Departementet kan berre godkjenne nødvendige driftsendringar ved skolar som ikkje oppfyller krava i andre ledd.

Departementet kan i forskrift fastsetje fristar i samband med søknader om godkjenning av private skolar.

Overnevnte åpner opp for flere «typer» privatskoler. For at en skole skal bli godkjent må tilbudet skolen ønsker å gi, på en tilfredsstillende måte ivareta elevenes rettigheter. Skolen må enten følge den læreplanen som gjelder for offentlige skoler eller læreplaner som på annen måte sikrer elevene jevn god opplæring.

Forslaget om endringer i godkjenningsordningene innebærer en presisering om at godkjenning er betinget av at den ikke får negative konsekvenser for kommunen.

Ved eventuelle søknader om å etablere skole etter *livssyn*, bør problemstillinger knyttet til integrering tillegges større vekt i godkjenningsprosessen.

Kompetansekrav for undervisningspersonell § 4-2

Lovforslag

§ 4-2 skal lyde:

For undervisningspersonalet ved skolar som er godkjende etter lova her, gjeld dei kompetansekrava som følgjer av §§ 10-1 og 10-2 i opplæringslova med tilhøyrande forskrift. Opplæringslova § 10-6 om mellombels tilsetjing og § 10-6a om tilsetjing på vilkår gjeld tilsvarande.

For undervisningspersonalet ved skolar som er godkjend med alternative læreplanar, kan departementet også godkjenne alternative kompetansekrav til dei som følgjer av §§ 10-1 og 10-2 i opplæringslova med tilhøyrande forskrift.

Departementet kan gi forskrift om krav til kompetanse som kommer i tillegg til krava i første og andre ledd.

Departementet kan i forskrift også fastsetje at det ikkje skal stillast krav om relevant kompetanse i enkelte fag.

I tillegg til å stille krav om kvalifisert undervisningspersonale, vil det være aktuelt å stille særskilte kompetansekrav for enkelte skoleslag som kommer i tillegg til de alminnelige kompetansekravene.

Forslag til kompetansekrav vil ha få konsekvenser for kommunen. Likevel er det viktig å vurdere om skoler med særskilte kompetansekrav vil kunne komme til å tiltrekke seg undervisningspersonell fra den offentlige skolen som innehar spesifikke tilleggs kvalifikasjoner, og eventuelt hvilken betydning dette vil ha for det offentlige skoletilbudet.

Inntak av elever

Lovforslag

§ 3-1 første ledd skal lyde:

Skolane skal ha heile landet som inntaksområde. Dei skal stå opne for alle som fyller vilkåra for inntak i offentlege skolar, jf. opplæringslova §§ 2-1 tredje ledd og 3-1 første ledd. Dette gjeld òg skolar i utlandet og internasjonale skolar i Noreg. Skolane kan reservere eit begrensa antall av elevplassane til søkjarar som kjem etter hovudinntaket.

§ 3-1 femte ledd skal lyde:

Departementet kan gi forskrifter om inntak av ungdom og voksne søkjarar med rett til vidaregåande opplæring, inntak av voksne søkjarar utan rett til vidaregåande opplæring og om inntak av utanlandske søkjarar.

Første ledd fjerde punktum er nytt og kodifiserer at godkjente skoler kan holde av et begrenset antall av elevplassene til søkere fra skolens hovedmålgruppe som søker inntak etter hovedinntaket. Ved kapasitetsproblemer for inntak til reserverte elevplasser skal prinsippet om først i tid best i rett anvendes. *Femte ledd* er endret og det er inntatt hjemmel til å gi forskrift om inntak av søkere med rett til vidaregåande opplæring etter opplæringsloven §§3-1 og 4A-3

Lovforslaget knyttet til inntak av elever vil, så langt kommunen ser det, ha få eller ingen økonomiske eller administrative konsekvenser for kommunen.

Kompletterende¹ undervisning

Lovforslag

Privatskoleloven § 6-4 skal lyde slik:

§ 6-4 Statstilskot til kompletterande undervisning

Til statsborgarar i Noreg eller ein annan EØS-stat som er elevar ved grunnskole i utlandet, og som ikkje er elevar ved skole som er godkjend etter lova her, kan det givast tilskot til kompletterande undervisning. Departementet kan gi nærare forskrift.

«I forslaget ligger det at det ikke lenger er adgang til å gi tilskudd til kompletterende undervisning for elever som går på grunnskole i Norge. I praksis innebærer forslaget at internasjonale og utenlandske skoler om er godkjent etter opplæringsloven § 2-12 og som frem til 2015 har mottatt tilskudd til kompletterende undervisning, ikke lenger kan få slikt tilskudd» (jfr. *Høringsnotat – forslag til endringer i privatskoleloven ("ny friskolelov") side 50*).

Øvrige deler av privatskolelovens § 6-4 videreføres.

Privatskoleloven § 6-4 innebærer ingen rett verken for elevene eller for skolene til å få tilskudd til kompletterende undervisning, men gir hjemmel for at tilskudd kan gis. Lovendringen som er foreslått har derfor ikke i seg selv noen direkte økonomiske konsekvenser for kommunen.

Skolevirksomhet, bruken av skolepenger og statstilskudd, tilsyn, reaksjonsformer mv.

I privatskoleloven § 2-2 første ledd foreslås endringer i andre og tredje punktum.

Bestemmelsen skal lyde slik:

Skolen kan ikkje drive anna verksemd enn skole i samsvar med denne lova. Som drift av anna verksemd reknast óg eigarskap i selskap som driv næringsverksemd. Departementet kan i forskrift eller enkeltvedtak gjere unntak frå første punktum for tilleggsverksemd som er nært knytt til skoleverksemda og som utgjer ein mindre del av den totale verksemda.

I lovens § 2-2 første ledd første punktum videreføres dagens hovedprinsipp og ordlyd. I det ligger det at skolen først og fremst skal drive skolevirksomhet.

¹ *Kompletterende undervisning; Norske myndigheter kan gi støtte til **kompletterende undervisning/tilleggsundervisning** i norsk, samfunnsfag, og religion, livssyn og etikk (RLE) for elever i privatskoler godkjent etter opplæringsloven § 2-12. Det for å ruste elever til eventuelle valg av norsk skolegang eller yrkesliv i fremtiden.*

Andre punktum er nytt og presiserer at heller ikke eierskap i selskaper som driver annen virksomhet er tillatt. I dette sies uttrykkelig at eierskap i selskap som driver næringsvirksomhet rammes av forbudet mot å drive annen virksomhet enn skole.

Registrering i enhetsregisteret (§ 2-2 andre ledd første punktum)

Departementet fastholder dagens krav om at en skole skal være registrert før den kan søke om godkjenning, men mener det bør gjøres en mindre presisering for at dagens praksis skal komme tydeligere frem av selve lovteksten. Det foreslås presisert i lovteksten at en skole må være registrert, som selvstendig rettssubjekt, i Enhetsregisteret eller tilsvarende før søknad sendes godkjenningmyndigheten.

Lovforslag

Privatskoleloven § 2-2 andre ledd første punktum foreslås å lyde slik:

”Skolen må være registrert i Einingsregisteret, jf. enhetsregisterloven, eller i tilsvarende register, før det vert søkt om godkjenning.”

Innskuddskapital (§ 2-2 andre ledd annet punktum)

Departementet foreslår en endring i privatskoleloven slik at kr. 100 000,- uttrykkelig kreves som minimum innskuddskapital for en friskole.

Lovforslag

Privatskoleloven § 2-2 andre ledd annet punktum foreslås å lyde slik:

”Skolen må seinast til same tid dokumentere at han har ein minimum innskotskapital på kr 100 000,-.”

Overnevnte anses ikke å få økonomiske eller administrative konsekvenser for kommunen.

Minste elevtall (§2-2 tredje ledd)

Det foreslås at elevtallsgrensen for nye skoler innenlands – både grunnskoler og videregående skoler heves fra 15 til 30. Det betyr at det ikke vil bli godkjent nye skoler med et øvre elevtall under 30 elever. Dersom elevtallet er lavere enn 30 tre år på rad vil eksisterende skoler miste sin godkjenning, - dette ikke gjeldende for skoler godkjent etter § 2-1 bokstav f –« særskilt tilrettelagd opplæring for funksjonshemmede».

Forøvrig foreslås ikke endringer under dette punktet.

Lovforslag

Lovens § 2-2 tredje ledd første punktum skal lyde:

”Dersom ein skole har færre enn 30 elevar tre skoleår i samanheng, fell godkjenninga bort.”

Lovens § 2-2 tredje ledd siste punktum skal lyde:

”Skolar som berre driv verksemd etter § 2-1 bokstav f eller g, er ikkje omfatta av minimumskrava til elevtal.”

Kommunen må overta ansvaret for elever, hjemmehørende i kommunen, dersom en frittstående skole må avvikle driften grunnen for lavt elevtall. Dette vil kunne få økte administrative konsekvenser, men disse anses som relativt små.

Krav om bruken av statstilskudd og skolepenger (§ 6-3)

Andre ledd i lovteksten i § 6-3 foreslås endret. Her tydeliggjøres at transaksjoner omtalt i lovens første ledd kan være forbudt og kan reguleres i forskrift. Nytt tredje ledd åpner for økt innsynsrett i skolenes regnskap. Innsyn er allerede hjemlet gjennom § 7-2, men forskriften kan benyttes til å gi mer konkrete føringer for hvordan innsynet skal tilrettelegges. Forslaget til endringer i § 7-2 første ledd første punktum er ment som en presisering av at tilsynsmyndighetens innsynsrett gjelder uavhengig av

taushetsplikt. Departementet foreslår videre å innføre en bestemmelse som gir tilsynsmyndigheten anledning til å ilegge karantene ved alvorlige lovbrudd. Dette hjemlet i forslag til ny § 7-2b.

Lovforslag

Friskoleloven § 6-3 andre ledd skal lyde:

”Departementet kan gi nærare forskrift om forbodet mot utbytte eller anna overføring som nemnt i første ledd.”

Friskoleloven § 6-3 nytt tredje ledd skal lyde:

”Departementet kan gi nærare forskrift om korleis innsyn skal skje i frittstående skolar sine rekneskap, om dei same skolane si plikt til dokumentasjon andsynes styresmakter som krev det i samband med tilsyn og kontroll, herunder å godtgjere at innkjøp er gjort på marknadsmessige vilkår ”

Friskoleloven § 7-2 første ledd nytt annet punktum skal lyde:

”Departementet fører tilsyn med skolar godkjende etter denne lova og skal i den samanheng ha tilgjenge til skoleanlegg og dokumentasjon utan hinder av teieplikt.”

Friskoleloven § 7-2a første og andre ledd skal lyde:

”Dersom det blir oppdaga forhold i strid med denne lova, i strid med forskrifter gitt med heimel i lova, i strid med føresetnadene for godkjenninga eller i strid med formålet til lova, kan departementet gi pålegg om å rette på forholda.

Departementet kan halde attende tilskotet eller dra godkjenninga attende dersom vilkåra i denne lova, vilkår i forskrifter gitt med heimel i lova, føresetnadene for godkjenninga eller formålet til lova ikkje blir fylte. Departementet kan òg krevje attende for mykje utbetalt tilskot, og tilskotsmidlar som er brukte i strid med denne lova, i strid med forskrifter gitt med heimel i lova, i strid med føresetnadene for godkjenninga eller i strid med formålet til lova.”

Ny § 7-2b Karantene

Dersom det blir oppdaga alvorlege forhold i strid med denne lova, i strid med forskrifter gitt med heimel i lova, eller i strid med føresetnadene for godkjenninga, kan departementet gi skolen og ansvarlege personar bak forholda karantene.

At ein juridisk eller fysisk person er gitt karantene inneber at den juridiske personen eller vedkomande som har stilling som nemnt i fjerde ledd, ikkje kan søkje ny godkjenning eller driftsendringar ved skolar som har godkjenning, eller tiltre ei slik stilling ved ein godkjent skole.

Karantene gjeld som hovudregel i to år frå vedtaket er rettskraftig. Dersom det ligg føre særlege forhold kan det bli gitt karantene for kortare tidsrom eller inntil fire år.

Med fysisk person jf. fyrste og andre ledd blir det sikta til ein person som har vore fullt ut ansvarleg deltakar i eit ansvarleg selskap, formelt eller reelt har utøvt verv som medlem eller varamedlem av styret eller som dagleg leiar (administrerande direktør), eller som har andre leiande posisjonar ved soklen som har godkjenninga.

Dersom det er opna tilsyn ved ein skole, og det er mistanke om at tilsynet kan leie til karantene, kan søknader om godkjenning eller driftsendringar stillast i ro inntil tilsynet er fullført.

Overnevnte tilsier en innstramming mht. kontrollmuligheter og sanksjoner. Å ta ut utbytte er fortsatt ikke aktuelt.

De foreslåtte endringene nevnt over anses å ha få økonomiske og administrative konsekvenser for kommunen.

Konklusjon:

Kristiansand kommune støtter endringsforslagene slik det er beskrevet i høringsnotatet.

Forslagene synes å sikre nødvendig ivaretagelse av at elevene skal gis en opplæring som skal være jevn god med den som gis i den offentlige skolen, samtidig som rom for egenart og mangfold er tilstede. De administrative konsekvensene synes å være overkommelige.

Kristiansand kommune mener forøvrig at rammetrekkene kommunen får knyttet til korreksjonsordningen er vesentlig større enn den reelle besparelsen ved at elever går i friskoler.

Godkjenning av en friskole bør være betinget av at godkjenningen ikke vil medføre negative konsekvenser for kommunen, og kommunens vurdering skal tillegges stor vekt. Kristiansand kommune imøteser en vurdering av uttrekkene for spesialundervisning.

Sak 130/14: Høringsuttalelse endring i bostøtteleven

Vedlegg

Vedtak HELSOS, 25112014, Sak 57/14, Høringsuttalelse endring i bostøtteleven

Dato 17. november 2014
Saksnr.: 201410203-2
Saksbehandler Ellen K. Torgersen

Saksgang
Helse- og sosialstyret
Formannskapet

Møtedato
25.11.2014
03.12.2014

Høringsuttalelse endring i bostøtteloven

Sammendrag

Kommunal- og moderniseringsdepartementet foreslår å gi Husbanken lovhjemmel til å kontrollere opplysninger i bostøttesaker. Bostøtteordningen er en økonomisk behovsprøvd ordning, som har som formål å sikre personer med lav inntekt og høye bostøtter mulighet til å kunne ha en egnet bolig. Bostøtte ordningens legitimitet er avhengig av at ytelsen utbetales til personer som har behov etter gitte vilkår.

Forslag til høringsuttalelse:

Kristiansand kommune stiller seg positiv til forslag om lovendring i høringsnotatet. Dette med bakgrunn i at lovgrunnlaget vil være bedre tilpasset dagens reelle praksis, samt at Husbanken gis lovhjemmel til å kontrollere at ytelsen utbetales til personer som har behov for økonomisk bistand for å kunne bo. Det forutsettes at personvern ivaretas gjennom sikker datainnhenting, behandling og lagring.

[Formannskapet gir sin tilslutning til fremlagte forslag til høringsuttalelse](#)

Tor Sommerseth
Rådmann

Wenche S. Dehli Pedersen
Helse- og sosialdirektør

Vedlegg:
Skriv inn vedlegg.

Bakgrunn for saken

Kommunal og moderniserings departement har sendt ut et høringsnotat med forslag om endring i bostøtteleven, som gir Husbanken hjemmel til å kontrollere opplysninger innhente om søkere til bostøtteordningen.

Bostøtte er en rettighetsbasert velferdsordning. Tildelingsordningen er behovsprøvd, og ordningens legitimitet er avhengig av at støtte bare utbetales til dem som har krav på det. Dagens lov har ingen bestemmelser som regulerer kontroll. Det fremholdes at kontroll ikke bare innebærer å føre kontroll med misbruk av ordningen, men at kontroll vil også fange opp mottakere som ikke selv melder fra om forhold som innebærer en større ytelse. I lovforslaget foreslår departementet tilføyelser i loven som gir Husbanken mulighet til og plikt til å gjennomføre ulike typer kontroller knyttet til bostøtten.

Bostøtteordningen

Formålet med bostøtteordningen er å motvirke fattigdom og redusere bostedsløshet ved å sikre personer med lav inntekt og høye boutgifter en egnet bolig. Ved behandling av søknader knyttet til bostøtteordningen er saksbehandlere i kommunene førstelinje ved å innhente opplysninger, men det er Husbanken som fatter vedtak. Tildeling av bostøtte er regulert gjennom forskrift om bustøtte som angir hvem ordningen gjelder for å vilkår for utregning av støtten. Lovendringen sees som en tilpasning av lovverket til dagens praksis knyttet til søknad om bostøtte.

Endringsforslag

Lovforslaget er en innskjerping av husbankens myndighet til å kunne føre kontroll med bostøtteordningen ved at de kan og skal kontrollere opplysninger gitt i søknaden. Dagens regelverk bygger på at søker gir samtykke i at Husbanken innhenter opplysninger fra andre offentlige registre og benytter disse opplysningene i saksbehandlingen. For den enkelte søker vil forslaget i realiteten ikke bety en endring, fordi en søknad ved dagens praksis ikke vil bli behandlet uten samtykke fra søker. Dagens praksis betyr at søker i realiteten ikke har et alternativ og det strider da med regelverk knyttet til informert og firvillig samtykke etter personopplysningsloven.

Personvern og legalitetsprinsipp

I høringsnotatet har departementet drøftet lovendringen opp mot prinsipper om respekt for den enkeltes privatliv (personvern) og legalitetsprinsippet.

Personvernloven fastsetter at personopplysninger ikke kan behandles uten samtykke dersom det ikke er fastsatt i lov at det er adgang til slik behandling. Opplysninger som Husbanken trenger er bosted, inntekt, formue, boutgifter og husstandsmedlemmer. Dette er

personopplysninger som vanligvis ikke er sensitive opplysninger. Personvernlovens krav til informasjonssikkerhet mv. ligger fortsatt til grunn.

Inngrep som forvaltningen ønsker å gjøre ovenfor den enkelte må ha hjemmel i lov, jf .Grunnloven § 113. Kontroller som utføres av offentlige myndigheter kommer inn under slike «inngrep» og kontroll av bostøtteordningen vil ut fra dette kreve en lovhjemmel for å kunne utføres.

Husbanken har behov for å kunne innhente opplysninger ved:

1. Kontroll av opplysninger ved førstegangs søknad (på saksbehandlingsstadiet)
2. Rutinekontroll av samtlige bostøttemottakeres opplysninger etter at bostøtte er innvilget (masseinnhenting av opplysninger ved registrersamkjøring)
3. Kontroll av enkeltpersoner opplysninger etter at bostøtte er innvilget for å avdekke misbruk.

På bakgrunn av dette foreslås endringer i bustøttelovas § 8 som gir lovhjemmel for å innhente opplysninger uten søkeres samtykke.

Økonomiske vurderinger

Det er vanskelig å anslå økonomiske konsekvenser ved kontroll av ordningen da det i liten grad føres kontroll med ordningen i dag. Tall for utbetalt bostøtte i 2013 oppgis til 2,9 milliarder kroner fordelt på 148.000 mottakere. Det vises til en samfunnsanalyse Proba har gjennomført for NAV sine ytelser som anslår at det trolig svindles for 5 prosent av utgiftene som utgjør 150 millioner kr. pr år.

Konklusjon:

Kristiansand kommune stiller seg positiv til forslag om lovendring i høringsnotatet. Dette med bakgrunn i at lovgrunnlaget vil være bedre tilpasset dagens reelle praksis, samt at Husbanken gis lovhjemmel til å kontrollere at ytelsen utbetales til personer som har behov for økonomisk bistand for å kunne bo. Det forutsettes at personvern ivaretas gjennom sikker datainnhenting, behandling og lagring.

Sak 131/14: Høring: Veileder for psykososiale tiltak ved kriser, ulykker og katastrofer

Vedlegg

Vedtak HELSOS, 25112014, Sak 58/14, Høring: Veileder for psykososiale tiltak ved kriser, ulykker og katastrofer

Dato 7. november 2014
Saksnr.: 201411409-2
Saksbehandler Dagfinn Haarr

Saksgang
Helse- og sosialstyret
Formannskapet

Møtedato
25.11.2014
03.12.2014

Høring: Veileder for psykososiale tiltak ved kriser, ulykker og katastrofer

Sammendrag

Helsedirektoratet reviderer veilederen for psykososiale tiltak ved kriser, ulykker og katastrofer og tar sikte på å ha en ny veileder klar våren 2015. Et foreløpig utkast er utarbeidet og er sendt på en begrenset høring for å sikre at den endelige veilederen oppleves som nyttig og brukbar i dette viktige arbeidet.

Veilederen er både en beskrivelse av lovverk, ansvarsforhold, samarbeid og forslag til organisering av det psykososiale støttearbeidet. Den er også en «minilærebok» i psykososialt arbeid.

I det alt vesentlige opplever vi dette dokumentet som nyttig, lettskrevet og passe omfattende. Vi har noen få forslag til endringer som vil bli gitt på et spesielt tilbakemeldingsskjema slik Helsedirektoratet ber om.

Forslag til vedtak

Kristiansand kommune sier seg fornøyd med utkastet til veileder i psykososiale tiltak ved kriser etc. Den endelige veilederen blir et nyttig verktøy for kommunens videre planlegging og gjennomføring av psykososial beredskap og tiltak.

Tor Sommerseth
Rådmann

Wenche P. Dehli
Helse- og sosialdirektør

Vedlegg:
Skriv inn vedlegg.

Bakgrunn for saken

Det er stadig større oppmerksomhet omkring kommunenes oppgaver og ansvar for psykososiale støttetiltak i forbindelse med store og små katastrofer, kriser, ulykker og traumer. Spesielt etter 22. juli-hendelsen er dette blitt viktig. Derfor reviderer Helsedirektoratet gjeldende veileder. Selve skrivearbeidet er gjort av de fremste fagmiljøene i Norge, men kommuner, brukerorganisasjoner, spesialisthelsetjenesten og frivillig sektor har kommet med innspill til innhold og utforming.

Det foreløpige utkastet er sendt på høring til et begrenset antall høringsinstanser. Formålet er å sikre et mest mulig nyttig dokument når den endelige versjonen sendes ut.

Kapitlene dekker emnene

- *begrepsbruk*
- *ansvar, oppgaver og samarbeid*
- *organisering av psykososial oppfølging ved kriser, ulykker og katastrofer*
- *reaksjoner og vurderinger*
- *iverksetting av tiltak*

Vurdering:

En veileder er ikke like bindende som en forskrift eller en retningslinje og benytter derfor termer som «bør» og «kan», og aktørene står forholdsvis fritt til å fravike veilederens anbefalinger. Nytteverdien av en veileder ligger derfor i hvor relevant den oppleves for aktørene. Mange veiledere som skal dekke alle kommuners behov, blir lett for overflatiske og upresise.

Etter vår mening blir dette en nyttig veileder. Språket er lett, uten unødvendige fagtermer. Dokumentet er på 79 sider med luftig tekst og dobbel linjeavstand og har en god layout med nyttige sammendrag og tabeller. Oppbyggingen er logisk, det starter med lovverk og ansvarsforhold og samarbeidsformer, går videre til forslag til organiseringen av oppfølgingsarbeidet og har deretter to gode kapitler med fagstoff omkring hvorledes vi reagerer på kriser og katastrofer og hvorledes de forskjellige fasene bør håndteres.

Spesielt positivt er det at vold og traumer overfor barn er viet spesiell oppmerksomhet. Også spesielle utfordringer knyttet til behandling av mennesker fra fremmede kulturer er berørt.

Ulykker i bedrifter er nevnt, med erfaringene fra Jotun-brannen i 1976 som eksempel.

I kapittel 6.5 er helsepersonelloven, taushets- informasjons- og meldeplikten behandlet. Innholdet er godt og viktig, men plasseringen er ikke logisk. Det hadde vært bedre å flytte dette til kapittel 3, der ansvarsforhold og lovverk er behandlet.

Forholdene i Kristiansand

Helt fra midt på 1990-tallet har kommunen hatt kriseteam. Tidligere var disse knyttet til helsetjenesten i bydelene. Etter omorganiseringen i 2013, har kommunen et overordnet psykososialt kriseteam under ledelse av virksomhetsleder i Virksomhet Oppfølging. I teamet sitter tjenesteledere, ansvarlige for krisearbeidet i de ulike tjenestene, representant fra Oppvekstsektoren og fra Den Norske Kirke. Teamet har ansvar for kompetansebygging, sikre rutiner og kvalitet på tjenesten.

Krisearbeidet utøves i den ordinære linjeorganiseringen i Virksomhet Oppfølging. Det er tverrfaglige oppfølgingsteam i øst og vest, samt i den kommunedekkende ungdomstjenesten. Det er ingen formalisert vaktordning for teamene. Kriseteamene har vært mye brukt, ikke bare i de store sakene (Baneheidrapene og 22. juli som eksempel), men også i forbindelse med hverdagskriser. Teamene skal sikre at videre oppfølging av affiserte personer skjer innen den ordinære helse- og omsorgstjenesten, men de kan også følge opp selv over noen uker.

Sak 132/14: Innføring av egen fortjenestemedalje i Kristiansand kommune

Vedlegg

Vedtekter for St Hallvard-medaljen.docx

Mottakere av St Hallvard-medaljen.docx

Mottakere av kulturprisen.docx

Statutter for Frivillighetsprisen.docx

Mottakere av Kristiansand kommunes frivillighetspris.docx

Dato 24. november 2014
Saksnr.: 201412172-1
Saksbehandler Stein Tore Sorthe

Saksgang
Formannskapet

Møtedato
03.12.2014

Innføring av egen fortjenestemedalje i Kristiansand kommune

Ved behandlingen av handlingsprogram for perioden 2014-2017 vedtok bystyret følgende verbalforslag:

Det fremmes en sak hvor det utredes muligheten for at Kristiansand kommune har sin egen fortjenestemedalje som utdeles på tilnærmet samme vis som St. Hallvardsmedaljen i Oslo.

St. Hallvard-medaljen er en utmerkelse som deles ut av Oslo by til «personer som har gjort en særlig verdifull innsats for Oslo kommune eller på annen måte har gjort seg fortjent til byens påskjønnelse.» Medaljen ble første gang utdelt i 1956. Medaljen er ikke blitt utdelt hvert år, og det har variert fra år til år hvor mange som har mottatt medaljen. Vedlagt følger liste over alle som har mottatt medaljen. Den er oppkalt etter byens skytshelgen, martyren St. Hallvard (ca. 1020–1043). Medaljen ble innført ved beslutning i Oslo formannskap 13. april 1950 og fikk statutter med tre paragrafer ved vedtak i bystyret 24. mai 1951 (se vedlegg). Den ble første gang utdelt i 1956.

Medaljen er utformet av Jacob Prytz. Den ble opprinnelig produsert av gullsmedfirmaet J. Tostrup. Medaljen tildeles sammen med et diplom. Det er tradisjon for at St. Hallvard-medaljen utdeles på St. Hallvarddagen 15. mai, eller en dato like før eller etter 15. mai. Seremonien finner sted i Oslo rådhus i nærvær av blant annet innehaverne av byens høyeste utmerkelse.

Forretningsutvalget tar imot forslag til kandidater til drøfting. Utvalget kan også selv foreslå kandidater. Drøftinger om tildeling av St. Hallvard skjer i lukket møte i forretningsutvalget, vanligvis i mars måned hvert år.

Kristiansand kommunes kulturpris har som formål å stimulere kunstnerisk virksomhet og å berømme spesiell innsats for byens kulturliv. Prisen består av en skulptur med inskripsjon og et pengebeløp, for tiden 25 000 kroner.

Prisen kan gis til personer eller grupper innen eller fra Kristiansand, som enten har gjort en bemerkelsesverdig administrativ innsats, eller på annen måte har utført et banebrytende kulturelt arbeid - også gjennom utøvende kunstnerisk virksomhet.

Kulturprismottaker må være hjemmehørende i Kristiansand de siste 10 årene. Dersom prisen gis til en kunstner med virksomhet av stor betydning, er det nok å være født i Kristiansand.

Kulturstyret tildeler prisen etter innstilling fra et utvalg på tre personer, valgt av og blant kulturstyrets medlemmer. Begrunnede forslag på kandidater sendes Kulturdirektørens stab

innen 1. februar hvert år. Kristiansand kommune har delt ut kulturpris hvert år siden 1978. Vedlagt følger liste over mottakere av kulturprisen.

Kristiansand kommunes frivillighetspris utdeles årlig til «en initiativrik person som med sine ideer har bedret trivsel og livskvalitet for andre. Med sine ideer og sitt pågangsmot har han/hun bidratt til et mer åpent, aktivt og trygt samfunn". Statutter for prisen følger vedlagt

Prisen deles ut i forbindelse med den internasjonale frivillighetsdagen 5. desember, og består av diplom og kr 25 000. Alle kandidater til kommunens pris blir automatisk videresendt og vurdert som kandidater for den nasjonale prisen. Kristiansand kommune har delt ut frivillighetspris hvert år siden 1998. Vedlagt følger liste over mottakere av frivillighetsprisen.

Rådmannens vurdering

Kristiansand kommune har egne ordninger for påskjønnelse av byens innbyggere innenfor kultur og frivillig arbeid. I tillegg er kommunen ofte involvert ved tildelinger av nasjonale ordninger som Kongens fortjenestemedalje, Norges Vels medalje for lang og tro tjeneste (egne ansatte) og KS-medaljen for politisk virksomhet.

Dersom det er ønskelig å innføre en fortjenestemedalje etter modell av St. Hallvard-medaljen mener rådmannen at ordningen i stor grad bør utformes av sentrale representanter for kommunens folkevalgte. Det foreslås derfor at formannskapet blant medlemmene velger en komité som gis i oppdrag å formulere vedtekter m.m. for en slik kommunal fortjenestemedalje.

Forslag til vedtak

Formannskapet velger følgende tre medlemmer til å formulere vedtekter for en kommunal fortjenestemedalje:

1. _____
2. _____
3. _____

Kulturdirektøren er komiteens sekretær. Forslaget fremmes for behandling i bystyret 25. mars 2015. Komiteen bør også foreslå navn på medaljen og hvordan man ser for seg utformingen.

Tor Sommerseth
rådmann

Stein Tore Sorthe
kulturdirektør

Vedlegg:

1. Vedtekter for utdeling av St. Hallvard-medaljen
2. Liste over mottakere av St. Hallvard-medaljen
3. Liste over mottakere av Kristiansand kommunes kulturpris
4. Statutter for Kristiansand kommunes frivillighetspris
5. Liste over mottakere av Kristiansand kommunes frivillighetspris

Sak 133/14: Forebygging av radikaliserings og voldelig ekstremisme

Vedlegg

Rundskriv 012 2013 Politiråd.pdf

Brev til statsministeren fra 23 bykommuner 201014 (2).pdf

Oppfordring til dialogmøte vedrørende radikaliserings av ungdom (3).pdf

Dato 17. november 2014
Saksnr.: 201411920-1
Saksbehandler Johanne M. Benitez Nilsen

Saksgang
Formannskapet

Møtedato
03.12.2014

Forebygging av radikaliserings og voldelig ekstremisme

Sammendrag

Kristiansand kommune har lang erfaring med å jobbe forebyggende inn mot ulike radikalisererte grupper. Det gjøres mye riktig i Kristiansand som andre kommuner ser til. Kommunen må likevel hele tiden utvikle tiltak og innovative løsninger. Arbeidet med forebygging av radikaliserings og voldelig ekstremisme må angripes fra ulike vinklinger.

Det vil være viktig at fremtidig initiativ og innsats blir koordinert og samkjørt på en slik måte at tiltakene blir selvforsterkende, at de ikke fremstår som fragmenterte og i verste fall motvirker hverandre. Initiativet til Formannskapet i vedtaket fra 8/10-14 er i derfor i tråd med lokale behov og de nasjonale forventninger til kommunen.

Rådmannen anbefaler at det utarbeides en *veileder* for forebygging av radikaliserings og voldelig ekstremisme. Det anbefales at veilederen blir godkjent i *Politirådet*.

Utarbeidelsen av veilederen bør favne bredt og samkjøres med arbeidet som gjøres i de øvrige kommuner i Knutepunktet på området.

Rådmannen er opptatt av at veilederen sees i sammenheng med det generelle kriminalitetsforebyggende arbeidet i kommunen. Det anbefales derfor å kontakte Politirådet for vurdering av en felles kriminalitetsforebyggende handlingsplan i Kristiansand. Forebygging av radikaliserings og voldelig ekstremisme vil da kunne inngå som ett av flere prioriterte satsingsområder.

Forslag til vedtak

- 1) Det foreslås at kommunen i felleskap med politiet utarbeider en veileder til forebygging av radikaliserings og voldelig ekstremisme
- 2) Veilederen bør godkjennes av politirådet og sendes til orientering i bystyret/formannskapet
- 3) Det bør vurderes om Kristiansand kommune skal utarbeide en kriminalitetsforebyggende handlingsplan hvor forebygging av radikaliserings og ekstremisme kan inngå som et av flere prioriterte områder

Tor Sommerseth
Rådmann

Harald Karlsen
Kriminalitetsforebyggende koordinator

Vedlegg:

Brev fra Statsministeren
Svarbrev fra ordførerne
Rundskriv 2013 fra politidirektoratet om Politiråd

Utrykt vedlegg:

Regjeringens handlingsplan for radikaliserings og voldelig ekstremisme
http://www.regjeringen.no/pages/38727244/Handlingsplan-mot-radikaliserings-og-voldelig-ekstremisme_2014.pdf

Bakgrunn for saken

Formannskapet vedtok 8/10-14 at det skulle fremmes en sak der det «*vurderes om det skal utarbeides en kommunal handlingsplan eller strategi, mot radikaliserings og voldelig ekstremisme. Særlig tiltak som foreslås i KS Storbys nettverket tas inn. Videre drøftes tiltak som skal rettes inn mot byens unge*»

Aktuell situasjon

Juni 2014 la regjeringen frem «Handlingsplan mot radikaliserings og voldelig ekstremisme» som inneholder 30 tiltak innenfor følgende innsatsområder:

- Kunnskap og kompetanse
- Samarbeid og koordinering
- Forebygging tilvekst av ekstreme miljøer og bidra til re-integrering
- Forebygging radikaliserings og rekruttering gjennom internett
- Internasjonalt samarbeid

Målet med handlingsplanen er å fange opp personer i risikozonen så tidlig som mulig og møte dem med tiltak som virker. I følge planen er det behov for mer kunnskap, mer samarbeid og bedre koordinering av arbeidet på tvers av fagområder og samfunnssektorer. Kommunene og førstelinjen er gitt en særskilt rolle i forebyggingsarbeidet.

At formannskapet setter dette på dagsorden er i tråd med den nasjonale handlingsplanen og sentrale myndigheters forventninger til kommunene.

Parallelt med dette initiativet mottok Ordføreren i likhet med 22 andre ordførere brev fra Statsministeren hvor hun ber kommunen gjøre lokale grep i forebyggingsarbeidet og sier «*arbeidet må skyte fart*» (Aftenposten 18.oktober-2014). Blant annet vises det til gode

resultater med dialogmøter i Oslo. Brevet er sendt ut med bakgrunn i at mange kommuner ikke har beredskap eller forebyggende aktivitet inn mot radikaliserings av ungdom. Ordførerne i de utvalgte kommunene har i samarbeid med KS svart på brevet hvor det fremgår at de deler bekymringen og engasjementet i det forebyggende arbeidet, samtidig som det pekes på at arbeidet må angripes fra flere vinkler og fra flere forvaltningsnivåer. Det blir fra flere hold fremholdt bekymringer for at kommunene i stadig større grad får ansvar for arbeidet med forebygging av radikaliserings og voldelig i ekstremisme. Det påpekes i svarbrevet at forebyggingsarbeidet bør skje i «*samarbeidsfeltet mellom sentrale statlige myndigheter, kommune, sivilsamfunn, lokalt politi, PST, spesialisthelsetjeneste, forskningsmiljøer mm.*»

Status i Kristiansand

Kristiansand kommune har lang erfaring med å jobbe forebyggende inn mot ulike radikaliserings grupper i tett samarbeid med politiet. Siden begynnelsen av 90-tallet, med fremveksten av høyreekstreme miljøer, er det opparbeidet bred erfaring med systematisk oppløsning av miljøene i tett samarbeid med politiet, kommunale aktører og frivillige organisasjoner. Den tette koblingen mellom praksisfeltet og forskning ble fremholdt som særlig viktig i forebyggingsarbeidet den gang.

De senere år har det nasjonalt og lokalt vært fokusert særlig på voldelige ekstremister tilknyttet radikale islamistiske grupperinger. Norske «Syriaferere», høylytte norske islamister og demonstrasjoner mot ISIL er blant sakene som har skapt overskrifter i Norge i det siste. I Kristiansand har forebygging av radikaliserings og voldelig ekstremisme tilknyttet islamistiske grupperinger stått på dagsorden i mer enn ti år. Politiet i Kristiansand begynte å jobbe aktivt med å forebygge radikaliserings og voldelig ekstremisme, blant annet gjennom nært samarbeid med muslimske ledere. Det har gitt resultater. I følge Politistasjonssjefen er det forebyggende perspektivet blitt vektlagt så mye at Kristiansand har sluppet unna en god del av de problemene andre byer har. Samarbeidet mellom politiet og muslimske ledere i Kristiansand er et eksempel på en god modell som mange kommuner ser til i arbeidet med å følge opp den nasjonale handlingsplanen.

Fagmiljøet er ikke kjent med at det i dag er en oppblomstring av ekstremistiske miljøer i kommunen, men administrasjonen kjenner til at PST er oppmerksomme og følger nøye med den nasjonale utviklingen. Det har i følge PST Agder vært en økning i bekymringsmeldinger til politiet, men det betyr ikke at problemet er større her. «*Radikalisering er ikke noe større her enn andre steder, men vi ser jo at det er et tiltagende nasjonalt problem som vi også tar på alvor her i Kristiansand*», PST (21/10-14 Sørnett)

Samarbeid og tiltak

Det er mye som tyder på at kjernen i forebygging av radikaliserings og utvikling av ekstremisme er den samme som for forebyggingen av blant annet skolefratfall, rusproblematikk og kriminalitet. (jf. den nasjonale Handlingsplanen). Samtidig er det også trekk ved dagens situasjon som krever nye og innovative løsninger i samarbeidsfeltet mellom sentrale statlige myndigheter, kommune, sivilsamfunn, lokalt politi, PST, spesialisthelsetjeneste, forskningsmiljøer osv.

Kristiansand samarbeider med andre storbyer og sentrale myndigheter i et storbynettverk hvor fokuset er erfaringsdeling og løsningsstrategier innenfor kriminalitetsforebygging – herunder forebygging av radikaliserings og voldelig ekstremisme. I tillegg deltar Kristiansand kommune i et nyopprettet forskningsprosjekt med fokus på nytenkning og innovasjon i bekjempelsen av radikaliserings og voldelig ekstremisme. Forskningen er oppført som tiltak nr. 2 i den nasjonale handlingsplanen og utføres av NIBR i samarbeid med KS, Oslo, Sarpsborg og Larvik. Målet er å bidra til kunnskapsdeling om effektive forebyggende tiltak innenfor dette området, og her har Kristiansand blitt valgt ut eksplisitt til å delta.

Forebygging av radikaliserings og voldelig ekstremisme må skje helhetlig og rette seg inn mot ulike målgrupper. Det er vanlig å operere med tre kategorier av forebyggingsnivåer avhengig av hvem som er målgruppen: *Primær, sekundær og tertiær forebyggende innsats*.

Den *primære forebyggingen* retter seg mot befolkningen som helhet eller mot store grupper som ikke er definert ut fra noen risikovurderinger. Holdningsskapende arbeid, informasjonsvirksomhet og helsefremmende tiltak defineres som primærforebyggende innsats. Tiltak som baserer seg på felleskap og inkludering er de mest virkningsfulle tiltakene i forebyggingen av kriminalitet. Holdningsskapende arbeid og generell velferdspolitik er likevel ikke tilstrekkelig. Utsatte individer eller grupper har behov for ekstra innsats for å stanse eller snu en uheldig utvikling.

Den *sekundære forebyggingen* er innsats som retter seg mot risikogrupper. Her er kunnskap og forskning om risikogrupper og beskyttelsesfaktorer sentrale for å iverksette virkningsfulle tiltak. Både nasjonale forskningsprosjekter og lokale undersøkelser som *Trendrapporten* og *Ungdataundersøkelsen* bidrar til å fremskaffe viktig informasjon om omfang og utvikling i kommunen. Politiet og kommunens gode samarbeid med muslimske ledere medvirker også til å fange opp trender og utvikling innenfor området på et lokalt nivå.

Sammenhengen mellom kriminalitet og en rekke risikofaktorer er god dokumentert i ulike forskning. Ungdommer som er i en radikaliseringsprosess og tilknyttet ekstremistiske miljøer har gjerne tilleggs utfordringer og kan være et resultat av et utenforskap og marginalisering. Tiltak som retter seg mot forebygging av frafall i videregående skoler og bruk av kommunens virkemiddelapparat er viktige grep i det sekundære forebyggingsarbeidet.

Samordningstiltak mellom skole, politi, fritid og kommunale aktører står sentralt i arbeidet med å fange opp samt bidra til å snu en negativ utvikling på individnivå. Her kan nevnes *kjernegruppetiltaket* som er et effektivt og raskt samordningstiltak ved bekymring for - eller ved begått kriminalitet blant unge. Dette er tiltak som benyttes systematisk spesielt i de videregående skolene i byen hvor de nevnte aktørene deltar som faste medlemmer.

En annen virksomhet som retter seg inn mot det sekundære forebyggende arbeidet er de jevnlig dialogmøtene mellom kommunen, politi, PST, muslimske ledere og ungdomsledere. Kristiansand har på mange måter vært en foregangskommune i dette arbeidet og et eksempel som andre kommuner ønsker å etterfølge. Dialogmøtene bidrar til gode relasjoner, forståelse og respekt, som igjen kan bidra til å sikre god forebygging, endring og trygghet. At Formannskapet ble invitert til Moskeen før sommerferien kan trekkes frem som et resultat av en god dialog mellom kommunen og de muslimske lederne.

Andre tiltak som kan nevnes innenfor sekundære forebyggende innsats er politiets systematisk bruk av *bekymringssamtalen* rundt ungdommer de er «urolige» for. Forebyggendepoliti og samarbeid med det forebyggende PST vil være viktige aktører i dette bildet. Politiet har gitt signaler om at det skal ansettes en koordinator på forebygging av radikaliserings og voldelig ekstremisme i nær fremtid, noe som vil bidra til å samordne aktiviteten ytterligere.

Tertiær forebygging retter seg mot grupper eller individer med identifiserte problemer. Innsatsen er gjerne rettet mot å hindre, snu eller begrense konsekvensene av et etablert problem og forhindre et tilbakefall. Her vil politi og PST være sentrale. Politiet er i gang med å formalisere rutiner på hva som må gjøres dersom det fremkommer opplysninger om personer som ankommer Kristiansand med tilknytning til hatkriminalitet. Denne rutinebeskrivelsen skal også omfatte håndtering av informasjon dersom det blir kjent at Kristiansandere reiser ut av landet for å bistå for eksempel krigen i Syria. Hvilken rolle kommunen og de kommunale aktørene har i dette arbeidet er noe uklart og bør fremgå i det videre samarbeidet. Avradikaliseringprogrammer, Exit, mentor ordninger er eksempler på tiltak som kan anvendes innenfor dette forebyggingsnivået.

Vurdering

Kristiansand kommune har lang erfaring med å jobbe forebyggende inn mot ulike radikalisererte grupper. Det gjøres mye riktig i Kristiansand som andre kommuner ser til. Kommunen må likevel hele tiden utvikle tiltak og innovative løsninger som angripes fra ulike vinklinger i det fremtidige arbeidet mot radikalisering og voldelig ekstremisme. Det som blir viktig i fremtiden er å koordinere og samkjøre fremtidig initiativ og innsats slik at tiltakene er selvforsterkende og ikke virker fragmenterte og i verste fall motvirker hverandre.

Rådmannen vurderer at kunnskapen og bevisstheten om radikalisering og voldelig ekstremisme bør styrkes hos ulike aktørene innen det forebyggende arbeidet. Det gjelder blant annet kunnskap om å identifisere og håndtere tidlig tegn på radikalisering og voldelig ekstremisme. Forebygging krever innsats på tvers og helhetlig tenkning. Det er derfor viktig å bygge videre på de gode erfaringene som er gjort i kommunen og gode samarbeidsmodeller for krimforebyggende arbeid. Tidlig avdekking, igangsetting av kunnskapsbaserte tiltak/metoder samt koordinering fremheves som tre viktige suksessfaktorer i det kriminalitetsforebyggende samarbeidet.

Initiativet til formannskapet oppfattes som et ønske om at arbeidet med radikalisering og voldelig ekstremisme i Kristiansand settes i system. Rådmannen er av den oppfatning at det mest hensiktsmessige i denne saken er å utarbeide en veileder som bygger den nasjonale handlingsplanen. Både Oslo og Trondheim har utarbeidet slike veiledere og vil kunne være til hjelp i utarbeidelsen av veilederen i Kristiansand. Veilederen bør beskrive en handlingsløype fra bekymring til handling hvor ansvarsfordeling mellom politi, PST, kommune og andre aktører bør fremkomme. En slik veileder vil kunne brukes i skole, og andre aktører i førstelinjetjenesten, som utgangspunkt for hva man skal se etter og hvem man skal kontakte.

I utarbeidelsen av veilederen bør ulike aktører inviteres til innspill slik at veilederen favner bredt innenfor de tre ulike forebyggingsnivåene. I tillegg til kommunale aktører og politi vil det være naturlig å invitere de videregående skolene/VAF, IMDI, spesialisthelsetjenesten, frivillige organisasjoner og ulike tro-samfunn til innspill. Dersom kommunen/politiet lykkes med å mobilisere samt samkjøre fremtidig innsats og tiltak i dette arbeidet uavhengig av forvaltningsnivå og organisatorisk tilknytting vil vi ha større forutsetninger for å kunne lykkes også i fremtiden.

Kristiansand kommune bør forankre veilederen i det etablerte samarbeidet i Knutepunktet (Krimutvalget). Kristiansand kommune er foreløpig den eneste kommune i Knutepunktet som har tatt initiativ til en slik veileder. Dette arbeidet vil kunne inspirere de øvrige kommunene til å implementere en lignende veileder i deres kommune. Et regionalt fokus og trykk vil være nødvendig for å bedre komme i inngrep med utfordringene.

Det overordnede arbeidet mot radikalisering og voldelig ekstremisme anbefales forankret i *Politirådet* for å sikre felles ansvar for arbeidet i øverste ledelse i kommunen og politiet. Politirådet er et rådslagningsorgan med et formalisert samarbeid mellom politi og kommune. *Formålet er at politi- og kommuneledelsen tar et felles ansvar for kriminalitetsforebyggende arbeid og trygghet i lokalsamfunnet* (Str.pr.nr 1 2006 – 2007). Veilederen anbefales behandlet i Politirådet.

En sentral oppgave til politirådet er en gjensidig påvirkning av kommunenes og politiets handlingsplaner, styringsdokumenter og prioriteringer. Rådmannen anbefaler at politirådet kontaktes for vurdering av en *felles overordnet handlingsplan for det kriminalitetsforebyggende arbeidet i kommunen*. En felles handlingsplan vil kunne bidra til bedre samordning og koordinering av arbeidet mellom ulike instanser og organisasjoner, samtidig som den kan danne grunnlag for utarbeidelse av lokale planer, tiltak og prosjekter. I handlingsplanen vil det kunne synliggjøres prioriterte satsingsområder for en definert periode. Forebygging av radikalisering og voldelig ekstremisme vil kunne inngå som ett av

flere satsingsområder. Rådmannen er opptatt av at dette arbeidet sees i sammenheng med det øvrige kriminalitetsforebyggende arbeidet i kommunen.

Sak 134/14: Kommunedelplan for Rv 9, E39 til Krossen - fastsetting av planprogram

Vedlegg

Vedtak BYUTVI, 27112014, Sak 213/14, Kommunedelplan for Rv 9, E39 til Krossen - fastsetting av planprogram

Vedtak BYSTYR, 21012015, Sak 6/15, Kommunedelplan for Rv 9, E39 til Krossen - fastsetting av planprogram

Vedlegg 1 Rv.9 Forslag til Planprogram etter høringsinnspillene_24102014.pdf 15504490_1_1.pdf

Vedlegg 2 Rv.9 Forslag til endringer av planprogrammet, oppsummering av høringsuttalelser med merknader mm 20102014..pdf

Dato 6. november 2014
Saksnr.: 201302551-21
Saksbehandler Marit Eik

Saksgang
Byutviklingsstyret
Formannskapet
Bystyret

Møtedato
27.11.2014
03.12.2014
21.01.2015

Kommunedelplan for Rv 9, E39 til Krossen - fastsetting av planprogram

Sammendrag

Statens vegvesen (SVV) har utarbeidet forslag til planprogram for Kommunedelplan for Rv 9, E39 til Krossen. Formålet med planprogrammet er å fastsette hvilke vegkorridorer og temaer som skal utredes i den kommende konsekvensutredningen.

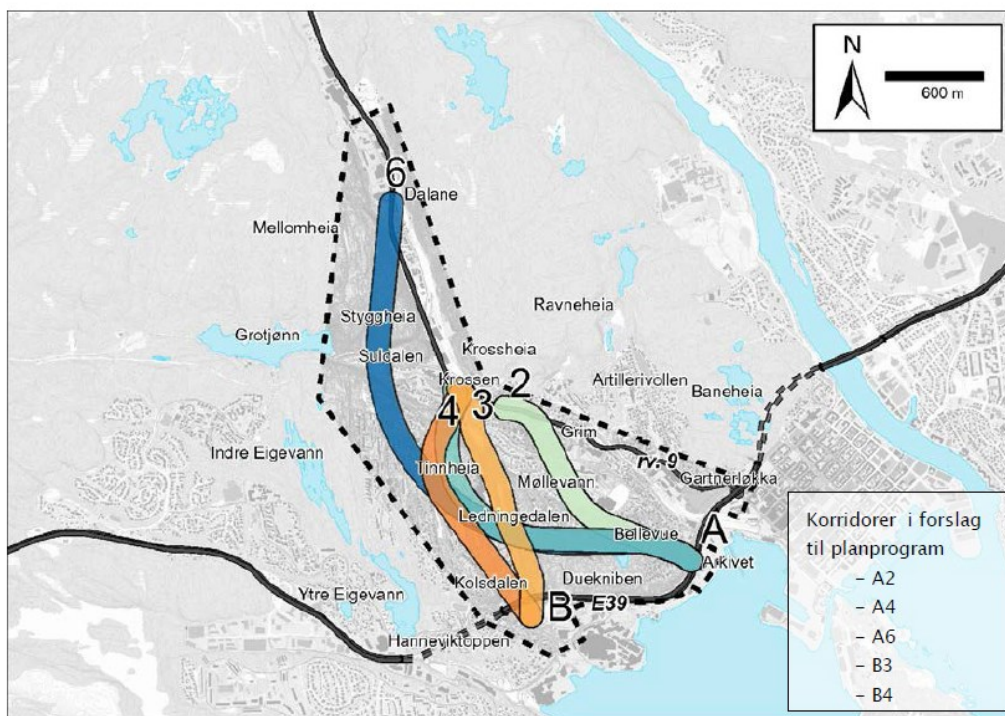
Planprogrammet ble behandlet i formannskapet 11.juni 2014 og deretter sendt på høring og lagt ut til offentlig ettersyn med høringsfrist 1.september. Det kom inn 19 innspill som er oppsummert i vedlagt notat. Notatet omhandler også Statens vegvesen sine merknader til uttalelsene og forslag til endringer med begrunnelse. Uttalelsene omhandler bl.a konflikter med etablert bebyggelse ved Øvre Grim, Krossen og i Suldalen, utviklingsmuligheter på Grim og friluftinteressene i Ledningedalen og Suldalen. Jernbaneverket forutsetter at konsekvenser for jernbanens fremtidig drift etter at Kristiansand stasjon er ombygget utredes og fylkeskommunen anbefaler at en avklarer om det er behov for en ny vegtrase før det eventuelt arbeides videre med utredningene.

I høringsperioden har prosjektgruppen i SVV arbeidet videre med korridorene og detaljert disse ytterligere. Vegvesenet anbefaler med bakgrunn i nye utredninger å ta ut korridor B6 og 2 alternativer innenfor korridor A6 (bru og veg i Suldalen). Korridor B6 lar seg ikke gjennomføre innenfor vegvesenets krav til trafikksikre løsninger. Alternativene A6 med kort dagsone i Suldalen har ingen positive funksjoner og er heller ikke kostnadsreduserende sett opp mot en sammenhengende tunnel til Dalane. Korridor A6 med bru i Suldalen og direktekobling til Ytre ringveg vil være en svært kostbar løsning som oppnår relativt lav trafikk og oppfyller ikke målsetningen til prosjektet. Eksisterende veg vil være kortere og raskere, både for østgående og vestgående trafikk, og dermed førstevalg for bilister til Søgne eller Lillesand.

Vedlagt planprogrammet og kartet på neste side er oppdatert i samsvar med SVV sin anbefaling. Vegvesenet foreslår å utrede 3 korridorer fra Arkivet og 2 korridorer fra Kolsdalen. Korridor A6 går i tunell fra Arkivet til Dalane. Alle alternative veglinjer har påkobling med eksisterende Rv 9 på strekningen Gumpens auto-Krossen. Den stiplede linjen i kartet viser planavgrensingen.

I konsekvensutredningen vurderes de ulike korridorene og alternativene opp mot alternativ 0 som tar utgangspunkt i dagens situasjon i tillegg til forventede endringer uten tiltaket i analyseperioden. For rv. 9 vil det bety at Vågsbygdveien og Tinnheiaforbindelsen står ferdig og at E18/E39 Gartnerløkka-Meieriet bygges ut innen 2020. Videre vil kollektivutbedringer fra Jørgen Moes gate – Gartnerløkka tas med som grunnlag for sammenligning. Det vurderes

som aktuelt at rv. 9 oppgraderes etappevis gjennom flere mindre enkeltprosjekt over lengre tid. Dette omtales som alternativ 0+. Enkeltprosjektene vil fokusere på trafikksikkerhet og tiltak som kan forbedre situasjonen for kollektivtrafikken samt for gående og syklende.

Korridoroversikt. Vegvesenet foreslår å utrede 3 korridorer fra Arkivet og 2 korridorer fra Kolsdalen. Korridor A6 er en tunell fra Arkivet til Dalane.

Etter planen oversendes kommunedelplanen til førstegangsbehandling og høring i løpet av våren 2015 og til sluttbehandling vinteren 2015/2016. Framdriften er justert i forhold til høringsforslaget.

I kommunedelplaner er byutviklingsstyrets behandling av saken en uttalelse som følger saken til formannskapet.

Rådmannen er enig med Statens vegvesen i at korridorer som enten ikke er teknisk gjennomførbare eller ikke oppnår målsettingen til prosjektet ikke utredes videre. Flere av alternativene innebærer betydelige ulemper for bebyggelse og naturmiljø og med til dels store landskapsinngrep. Det er likevel riktig å utrede alle de foreslåtte korridorene for å få et godt beslutningsgrunnlag for videre planlegging. Rådmannen anbefaler at bystyret fastsetter revidert planprogram i samsvar med Statens vegvesens anbefaling.

Forslag til vedtak

[Bystyret fastsetter planprogram for kommunedelplan for Rv 9, E39 til Krossen, sist datert 24.10.2014.](#)

Tor Sommerseth
Rådmann

Harald Karlsen
Teknisk direktør (fung.)

Vedlegg:

1. Forslag til planprogram RV 9, E39 til Krossen, revidert 24.10.2014, justert etter høring
2. Statens vegvesen sitt forslag til endringer i planprogram med oppsummering av høringsuttalelser, SVV sine merknader og kopi av uttalelsene.

Bakgrunn for saken

Statens vegvesen Region sør har i samråd med Kristiansand kommune satt i gang et planarbeid for å vurdere om ny vegtrasé kan avlaste dagens rv. 9, hvor ny vegtrasé bør lokaliseres. Hensikten med ny veg er å avlaste trafikkmengden på dagens vei gjennom bydelen Grim og redusere belastningen i krysset på Gartnerløkka. Den nye vegen kan også fungere som bindeledd mellom E18/E39 Ytre ringveg og E18/E39 Gartnerløkka-Breimyrkrysset.

Det er gjennomført en Konseptvalgutredning for Kristiansandsregionen (KVU) som anbefaler en utbyggingsrekkefølge hvor utbygging av 4-felts E18/E39 fra Gartnerløkka til Meieriet, fremkommelighetstiltak for havnetrafikken, samt tilrettelegging for kollektivtrafikken og gang/sykkel utgjør en del av de første fasene som bør ferdigstilles rundt 2020. Videre utbygging skal sikre framkommelighet på stamvegene gjennom bygging av en E18/E39 Ytre ringveg. Bygging av ny rv. 9 skal sikre en del av koblingen mellom Ytre ringveg og Gartnerløkka-Breimyrkrysset. Ytre ringveg og ny rv. 9 bør bygges innen 2030. I anbefalingen kommer det også fram at restriktive tiltak for biltrafikken må vurderes innført som en del av den videre planleggingen.

Dagens situasjon

Riksveg 9, Setesdalsvegen er i dag koplet til E18 ved Gartnerløkka. Vegen knytter Telemark og Vestlandet til Kristiansand nordfra. Ved Gartnerløkka er det ca. 8000 kjt/døgn (ÅDT) gjennomgangstrafikk som stammer fra riksveg 9 (rv. 9) nord for Krossen. Differansen mellom disse 8000 og totaltrafikken på ca. 14 800 ÅDT stammer fra lokal trafikk. Det vil si ca. 6000 ÅDT. Trafikkbildet gir i dag køer i morgenrushet på rv. 9 inn mot krysset på Gartnerløkka. Trafikken til og fra Grim har naturlig kjøreveg via rv. 9 og til dels via Møllevannsveien som er enveiskjørt fra E39. Trafikken fra Tinnheia benytter rv. 9 og Møllevannsveien via Gamle Flekkerøyvei, men har i tillegg adkomst til E39 i Fidjebakken på vestsiden av Tinnheia. Ny forbindelse fra Tinnheia til Kolsdalen åpnet i 2014. I perioden 1987 og 2012 er det registrert 133 trafikkulykker mellom Gartnerløkka og Krossen. De fleste ulykkene er registrert mellom Øvre Grim og Kristiansand sentrum.

Planprogrammets innhold

Planområdet strekker seg fra Gartnerløkka i øst, til Kolsdalen i vest, og til Kristiansand jernstøperi i nord. Innenfor planområdet ligger jernbanen, Kristiansand havn samt flere veger, bolig-, nær- og friluftsområder.

Formålet med planprogrammet er å fastsette hvilke vegkorridorer og temaer som skal utredes i den kommende konsekvensutredningen. Det skal også gjøres rede for planprosessen og medvirkningsmulighetene i prosessen.

Formålet med planarbeidet er å vurdere om det bør etableres en ny vegtrasé for å avlaste eksisterende rv.9 mellom Gartnerløkka og Krossen. Ved behov for en ny trasé skal det i det videre planarbeidet utarbeides formelt plangrunnlag for en ny vegtrasé fra kryss med E39 på strekningen mellom Gartnerløkka og Kolsdalen, og opp til en kobling mot dagens rv. 9 lenger nord.

Samfunns mål

Prosjektets overordnede mål er å få til god trafikkavvikling på hovedvegene og bedre miljø for Grim bydel, som i denne sammenhengen er definert som området mellom Gartnerløkka og Dalane. Ønsket er å unngå dagens kø-situasjon inn mot Gartnerløkka, samt å bedre miljøsituasjonen for beboerne i bydelen Grim. Dersom ny rv.9 etableres, ønsker man også å få til god trafikkfordeling mellom eksisterende og ny rv. 9, samt gode påkoblingspunkt for lokaltrafikk og tilkomst til havneområdene.

Effektmål

- Redusert kjøretid i rushtiden
- Bedre trafikkavvikling i krysset/kryssene med E39

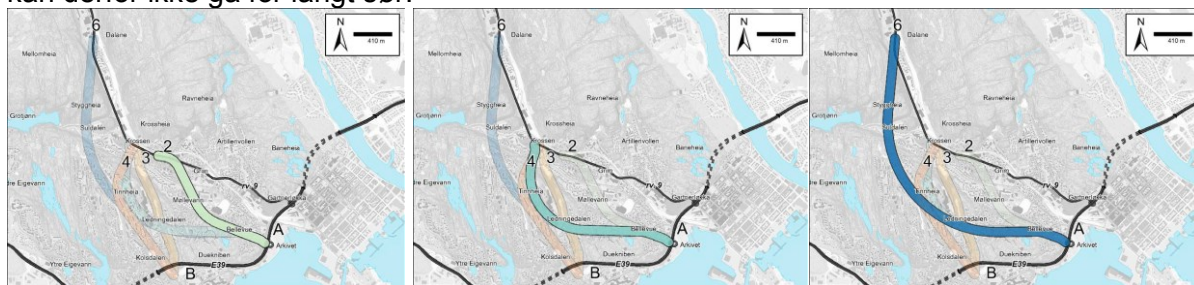
- Bedre fremkommelighet for kollektivtrafikk i rushtiden
- Antall støyutsatte boliger reduseres for å bidra til et bedre nærmiljø
- Færre ulykker langs rv. 9

Planprogrammet beskriver dagens situasjon innenfor følgende tema:

- Trafikkforhold
- Trafikkulykker
- Kollektivtransport
- Gang- og sykkelvegsystemet
- Dagens støyforhold
- Landskapsbilde
- Nærmiljø og friluftsliv
- Kulturminner og Kulturmiljø
- Naturmiljø/naturmangfold
- Naturressurser
- Lokal og regional utvikling
- Geologi og geoteknikk
- Infrastruktur

Alternativer som skal utredes samt 0-alternativet og et alternativ kalt 0+ er beskrevet i planprogrammet kapittel 6 (vedlegg 1). **Statens vegvesen** presiserer at dette er *korridorer* som er ment som et prinsipp, ikke som en definert veglinje. Veglinjene som seinere skal tegnes innen kan bli liggende annerledes enn prinsipplinjen som illustrerer korridoren. Alle korridorene er sjekket med hensyn til om de teknisk lar seg realisere.

A-korridoren utredes i 3 alternativ, A2, A4 og A6. Alle alternativene har påkoblingen ved Arkivet i definert ved en rundkjøring som ligger under nivået til ny E39. Alle alternativene går raskest mulig ned i terrenget ved Bellevue og inn i fjellet under Duekniben. Fra tunnelpåhugget har korridorene forskjellige utforming avhengig av hvor de skal ende. Det er lagt til grunn at linjene må holde sikker avstand til fjellhallene tilhørende nikkilverket. Linjen kan derfor ikke gå for langt sør.

A2 Arkivet – Grim nord

A4 Arkivet -Krossen

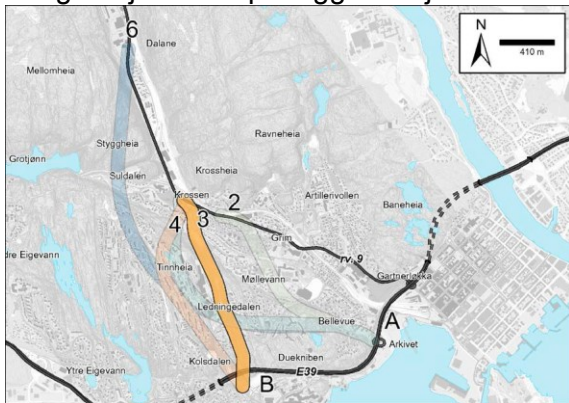
A6 Arkivet - Dalane

A2 kobles på rv9 ved Gumpens Auto. Denne tunellen må gå relativt dypt i fjellet under Duekniben for å vinne dybde i forhold til området under Møllevannet. En foreløpig vurdering av geotekniske forhold tilsier at det kan være vanskelige grunnforhold i området. Korridorens tunnel vil derfor trolig ha en rett strekning etter Arkivet med en stor kurve for å få retningen mot Gumpens Auto. Korridoren vil trolig medføre linjer som går under Møllevannet og kommer ut nær rv. 9.

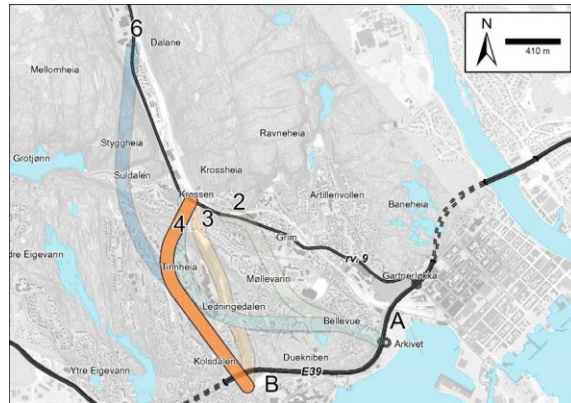
A4 kobles på rv9 ved Krossen. Denne tunellen må gå relativt dypt i fjellet under Duekniben for å kunne gå under Ledningedalen. Her antas det å være noen områder med myr/organisk jord og til dels kraftige svakhetssoner i flere retninger, med Ledningedalen som den største. Korridoren vil svinge ut i området på Krossen, ikke langt fra dagens kryss på rv. 9. Det er mulig at eksisterende lokalvegnett i dagsonen må legges om. I den sammenheng må en også se på løsninger for gang- og sykkeltrafikken i området. Lokaltrafikken til Møllevannsveien kan løses ved nytt kryss med Setesdalsveien, og trafikk til Suldalen kan føres via denne og over/under ny rv. 9.

A6 kobles på rv9 ved Dalane. Etter påhugget ved Arkivet går denne korridoren i tunnel under Duekniben og noenlunde rett inn i Tinnheia med en stor kurve under denne. Fra Tinnheia må linjene fortsette dypt nok til at de kan passere under Suldalen nær Grotjønna og inn i Styggeheia før de kommer ut ved nord for boligområdet på Dalane. Alternativer med bru eller veg i Suldalen for rv. 9 utredes ikke.

B-korridoren utredes i 2 alternativ B3 og B4. Disse alternativene kobles på E39 i Kolsdalen. Den nye rundkjøringen, som blant annet skal håndtere trafikk til Tinnheia, er satt som siktepunkt for en påkobling i dette området. Avhengig av endepunkt for korridorene går dagsone, forskjæring og tunellpåkugg enten mot Ledningedalen eller mer mot vest hvor det er egnet fjell for et påhugg for linjene vestover.

B4 Kolsdalen- Krossen via Ledningedalen

B4 Kolsdalen- Krossen under Tinnheia

B3 kobles på rv9 ved Krossen. Fra Kolsdalen går denne korridoren gjennom Ledningedalen. Korridoren har i seg linjer som går helt eller i stor grad i dagen i Ledningedalen og møter dagens lokalvegnett i området Øvre Møllevann, nær Møllevannsvegen. Det kan være aktuelt med strekninger med miljøkulvert. I området Øvre Møllevann/Krossen går den nye vegen mot Krosseveien og Møllevannsveien frem til et nytt kryss ved Esso-stasjonen på Krossen. Kryss med lokaltrafikk kan løses med forkjørregulert kryss i plan. Gang- og sykkeltrafikken i området skal ivaretas. Kryss med Tinnheiveien vil bli vurdert.

B4 kobles på rv9 ved Krossen. Etter påhugget i Kolsdalen går denne korridoren i fjellet under Tinnheia for så å svinge ut mot Krossen, ikke langt fra dagens kryss på rv. 9. Fra tunellpåkugg på Krossen vil den nye vegen gå frem til et nytt kryss ved bensinstasjonen på Krossen. Krysset kan løses med rundkjøring, der lokaltrafikken ned Setesdalsveien kan bruke dagens trasé. Det er mulig at eksisterende lokalvegnett i dagsonen må legges om. I den sammenheng må en også se på løsninger for gang- og sykkeltrafikken i området. Lokaltrafikken til Møllevannsveien kan løses ved nytt kryss med Setesdalsveien etter ny rundkjøring, og trafikk til Suldalen kan føres via denne og over/under ny rv. 9.

Alternativ 0

En beskrivelse av alternativ 0 tar utgangspunkt i dagens situasjon i tillegg til forventede endringer uten tiltaket i analyseperioden. For rv. 9 vil det bety at Vågsbygdveien og Tinnheiaforbindelsen står ferdig og at E18/E39 Gartnerløkka-Meieriet bygges ut innen 2020. Videre vil kollektivutbedringer fra Jørgen Moes gate – Gartnerløkka tas med som grunnlag for sammenligning. Om Ytre ringveg skal inngå i 0-alternativet vil bli kartlagt i konsekvensutredningen.

Alternativ 0+ (etappevis oppgradering av eksisterende veg)

Det vurderes som aktuelt at rv. 9 oppgraderes etappevis gjennom flere mindre enkeltprosjekt over lengre tid. Dette omtales som alternativ 0+. Enkeltprosjektene vil fokusere på trafiksikkerhet og tiltak som kan forbedre situasjonen for kollektivtrafikken samt for gående og syklende.

PLANPROSESSEN

Gjeldende planer

Planprogrammet gjør også rede for og utdyper rammer og føringer for planarbeidet:

- Statens vegvesens mål og nullvisjon
- Nasjonale forventninger til regional og kommunal planlegging
- Rikspolitiske retningslinjer og føringer i lovverk
- Konseptvalgutredning for Kristiansandsregionen (2011)
- Regional plan for Kristiansandsregionen 2011-2050
- Lokale vedtak og føringer
 - *Kommuneplanen for Kristiansand (2011-2022)*
 - *Kommunedelplan for Kvadraturen og Vestre havn 2011 – 2022.*
 - *Kvalitetssikring av havnestrukturvedtak av 2003*
 - *Kommunedelplan for E39 Gartnerløkka – Kleppland i Søgne med tilhørende KU (2006)*
 - *Bussmetrovisjonen blir virkelighet (2010)*
 - *Bymiljøavtalen*
 - *Sykkelhandlingsplan for Kristiansandsregionen 2011 – 2020*
 - *Handlingsplan for Kristiansandsregionen 2009 – 2014 Framtidens byer*
 - *Tilgrensende og overlappende reguleringsplaner (vedtatte)*
 - *Tilgrensende og overlappende kommune- og reguleringsplaner under oppstart/arbeid*

Kommunal planstrategi

Kommunedelplanen er omtalt i planstrategien for Kristiansand kommune som Ledningedalen – forbindelse Rv9-E39 under punktet kommunedelplaner i regi av Statens vegvesen.

Kommuneplanen

Forbindelsen er ikke vist eller omtalt i kommuneplanens arealdel.

Reguleringsplaner

Følgende vedtatte og regulerings- og bebyggelsesplaner kan bli påvirket RV 9: (Tunellpåslag og påkobling til rv9 ved Dalane, Gumpens Auto eller Krossen, veg i dagen gjennom Ledningedalen til Krossen eller omlegging lokaltrafikk og gang- og sykkelvei Krossen)

- Rv 456 Kolsdalen-Hannevikdalen, 2009
- Kolsdalskaret, 1962
- Tinnlia, 1959
- Møllevannsheia II, 1956
- Møllevannsheia-Grimshaugen, 1951
- Møllevannsheia-Grimshaugen, areal G, 1953 (bebyggelsesplan)
- Vestsiden, 1942
- Suldalsveien, Fjellodden, 1958
- Setedalsveien, Krossen-Chr.sands bryggeri, 1967
- Møllevannsveien 79, 1987
- Setedalsveien 53, 2009
- Paradisområdet, 1957 (nord for jernbanen)
- Setedalsveien gjennom Dalane, 1960
- Rv.9, Dalane-Ytre Strai, 2002
- Dalane mellom øvre jernbanebro og Gamle bygrense, 1977
- Dalaneveien 21, 1988

Følgende reguleringsplaner under arbeid kan bli påvirket RV 9:

- E18/E39 Gartnerløkka-Meieriet (tilknytning ved Arkivet ivaretatt tilknytning i Kolsdalen en utfordring).

Politisk behandling

Formannskapet behandlet saken som i møtet 11.06.2014, sak 70/14 og fattet slikt enstemmige vedtak:

Formannskapet gir sin tilslutning til forslag til planprogram for kommunedelplan for Rv 9, E39 til Krossen.

Formannskapet ber Statens vegvesen sende planprogrammet på høring og melde oppstart av planarbeidet i samsvar med plan- og bygningsloven §11-13.

Offentlig ettersyn

Planprogrammet ble sendt på høring og lagt ut til offentlig ettersyn med høringsfrist 1.september. Det kom inn 19 innspill. Innspillene er oppsummert og kommentert av Statens vegvesen i vedlagt notat. Med unntak av korridorene som foreslås tatt ut, svarer SVV i hovedsak at synspunktene vil bli tatt med i det videre planarbeidet.

Høringsuttalelser borettslag, vel, organisasjoner og privatpersoner omhandler:

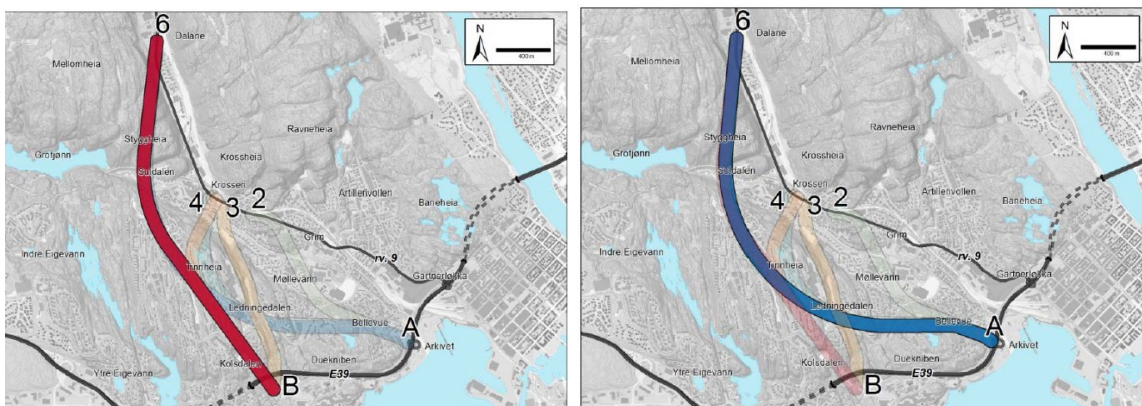
- Fordelene ved redusert trafikkbelastning på dagens rv 9.
- Støy, forurensing, økt biltrafikk og storforandring i landskapsbilde ved broløsning over Suldalen.
- Ledningedalens betydning som grøntområde og konfliktene ved ny veg her.
- Konflikter med etablert bebyggelse ved Øvre Grim og Krossen.
- Viktigheten av god adkomst til Mølla.
- Bedre mulighet for utvikling av Grim som forlengelse av sentrum, utbygging på Materialstykket 10 og koblingsmuligheter på Ytre ringveg ved valg av alternativene A6 og B6.
- Krav om nye kartlegginger og feltundersøkelser for å sikre at man oppfyller Naturmangfoldsloven §§ 8 og 9.

Uttalelser fra offentlige:

- NVE er positiv til at kvikkleire og grunnforhold skal utredes.
- Vennesla kommune utaler at fremtidig vegløsning må ta hensyn til den langsiktige trafikkveksten fra/til Vennesla og Setesdal. Det er viktig med en god forbindelse til/fra Kristiansand og havnen samt en god og funksjonell påkobling til ny E18/E39 (Ytre ringveg). God kollektiv- og sykkelforbindelse mellom Vennesla og Kristiansand må ivaretas. Videre uttaler kommunen at alternativene som utredes bør begrenses til startpunkt betegnet som «A» og at det må planlegges for 4-feltsveg i alle alternativene.
- Jernbaneverket forutsetter at konsekvenser for jernbanens fremtidige drift etter at Kristiansand stasjon er ombygd utredes.
- Fylkesmannens miljøvernavdeling har ingen merknader
- Direktoratet for mineralforvaltning, har ingen merknader.
- Agder Energi bemerker at deres anlegg kan komme til å bli berørt mange steder
- Vest- Agder fylkeskommune, vurderer at forslag til alternativer er dekkende for planarbeidet, men anbefaler at en avklarer om det er behov for en ny vegtrase før det eventuelt arbeides videre med utredningene.
- Kristiansand Havn KF ønskes utredet hvilke konsekvenser det kan få for arealbruken i havna dersom rv. 9 ikke legges til Arkivet

Endringer etter offentlig ettersyn

I høringsperioden har prosjektgruppen i SVV arbeidet videre med korridorene og detaljert disse ytterligere. Vegvesenet anbefaler med bakgrunn i nye utredninger å ta ut korridor B6 og 2 alternativer innenfor korridor A6 (bru og veg i Suldalen). Statens vegvesen sin begrunnelse for å ta ut disse korridorene er beskrevet i vedlegg 2, men kan kort oppsummeres slik:

Korridor B6 fra Kolsdalen til Dalane lar seg gjennomføre innenfor vegvesenets krav til trafiksikre løsninger. Dette er en lang tunnelkorridor. Det stilles derfor krav om rømningsmuligheter fra tunnelen. Topografien fører til at evakuering fra tunnelen enklest kan løses ved tilgang til en tilstøtende tunnel. Dette medfører at korridor B6 må være en to løps tunnel med 4 felts veg. Det ikke mulig å få til kryss i Kolsdalen som kobler ny 4 felts veg og dagens system samtidig som Tinnheiaforbindelsen skal opprettholdes. Ved å ta ut korridor B6 mister en muligheten for en direkte kobling mellom E39 i Kolsdalen og ny E18/E39 Ytre ringveg. Trafikkberegninger viser at korridoren vil benyttes av trafikk mellom Vågsbygd og Vennesla/ Setesdalen. Trafikken på rv. 9 reduseres i svært liten grad.

Alternativer innenfor korridor A6

Innenfor korridor A6 er det foreslått 3 ulike alternativer. Korridoren er i prinsippet en tunnelkorridor fra Arkivet til Dalane. I Suldalen kan korridoren gå i tunnel, i dagsone eller legges i en høy bru med direkte kobling til E18/E39 Ytre ringveg på Styggheia.

Alternativ A6 med kort dagsone i Suldalen

I dette alternativet kommer rv. 9 ut i tunnel ved Tinnheia og ligger på dagens bakkenivå i Suldalen for så å fortsette i tunnel under Styggheia. Alternativet har få hensikter. Det er ikke mulig eller hensiktsmessig å ha et kryss i denne korte dagsonen. Jernbanelinjen fra Stavanger vil medføre at rv. 9 må gå raskt ned i en tunnel under Styggeheia. En daglinje vil skape en tydelig barriere for nærmiljøet, og tilgang til friområdet ved Grotjønn og mot Gråmannen. Kostnadene med en kort dagstrekningen (ca 150m) og etablering av 2 ekstra tunnelpåbygg gir ingen/ubetydelig kostnadsreduksjon satt opp mot en tunnel fra Arkivet til Dalane.

Alternativ A6 med bru i Suldalen og direktekobling til Ytre ringveg vil være en svært kostbar løsning som oppnår relativt lav trafikk og ikke oppfyller målsetningen til prosjektet. Eksisterende veg vil være kortere og raskere, både for østgående og vestgående trafikk, og dermed førstevalg for bilister til Søgne eller Lillesand. I tillegg vil trafikk fra Setesdalen får en mye dårligere løsning enn i de øvrige korridorane da høydeforskjellene i fra dalen og opp til et evt. nytt kryss er svært store.

Vurdering

Rådmannen er enig med Statens vegvesen i at korridorer som enten ikke er teknisk gjennomførbare eller ikke oppnår målsettingen til prosjektet ikke utredes videre.

Flere av alternativene innebærer betydelige ulemper for bebyggelse og naturmiljø og med til dels store landskapsinngrep. Det er likevel riktig å utrede alle de foreslåtte korridorane for å få et godt beslutningsgrunnlag for videre planlegging. Rådmannen anbefaler at bystyret fastsetter revidert planprogram i samsvar med Statens vegvesens anbefaling.

Kristiansand 7.november 2014
Marit Eik

Sak 135/14: Rådmannens forslag til justeringer av handlingsprogram 2015-2018 - årsbudsjett 2015

Vedlegg

Vedtak BYSTYR, 17122014, Sak 205/14, Rådmannens forslag til justeringer av handlingsprogram 2015-2018 - årsbudsjett 2015

Vedlegg 1 - Budsjettforslag H KrF FRP og PP 2015.pdf

Vedlegg 2 - AP SV MDG Rødt Endringsforslag til rådmannens budsjett og handlingsprogram 2015-2018.pdf

Vedlegg 3 - Budsjett Venstre 2015-2018.pdf

Vedlegg 4 - Budsjett Demokratene Kristiansand 2015-2018 tallkolonne.pdf

Rådmannens forslag til handlingsprogram 2015-2018

Budsjettendringer-drift tilleggsinnstillingen 15-18.xlsx

Forslag til betalingssatser- barnehageetaten.pdf

Vedtak KOMMUN, 11112014, Sak 57/14, Forslag til handlingsprogram 2015-18 årsbudsjett 2015 - Organisasjonssektoren

Vedtak KOMMUN, 11112014, Sak 56/14, Sektor 5.2 - forslag til handlingsprogram 2015 - 2018 - årsbudsjett 2015

Vedtak KOMMUN, 11112014, Sak 55/14, Rådmannens forslag til handlingsprogram 2015-2018 - årsbudsjett 2015 Kirkelig fellesråd

Vedtak KOMMUN, 11112014, Sak 54/14, Rådmannens forslag til handlingsprogram 2015-2018 og årsbudsjett 2015 for Økonomisektoren

Vedtak OPPVEK, 18112014, Sak 50/14, Rådmannens forslag til handlingsprogram - Oppvekstsektor

Vedtak HELSOS, 11112014, Sak 52/14, Handlingsprogrammet for helse- og sosialsektoren 2015-2018

Vedtak KULTUR, 12112014, Sak 72/14, Forslag til handlingsprogram 2015-2018 for Kultursektoren

Vedtak BYUTVI, 06112014, Sak 199/14, Forslag til Handlingsprogram 2015-2018 sektor 5 teknisk

MLD Budsjett 2015 KU Kristiansand.pdf

Samlet saksfremstilling sak nr. 42-14.pdf

Del-Budsjett fro kontroll- og tilsyn iKristiansand kommune for 2015.pdf

ap2015.mp3

dem20141.mp3

frp2015.mp3

hoyre2015.mp3

krf2015.mp3

pp2015.mp3

venstre20141.mp3

Dato 27. november 2014
Saksnr.: 201400227-23
Saksbehandler Randi Bentsen

Saksgang
Formannskapet
Bystyret

Møtedato
03.12.2014
17.12.2014

Rådmannens forslag til justeringer av handlingsprogram 2015-2018 - årsbudsjett 2015

Sammendrag

Rådmannen la fram innstilling til handlingsprogram 2015-2018 og årsbudsjett 2015 i bystyret 29. oktober 2014. Rådmannen orienterte da om en del uavklarte saker som ville bli tatt opp i en tilleggsinnstilling.

I tillegg vil virkningene av forslag til statsbudsjett etter regjeringens budsjettavtale med Venstre og Kristelig folkeparti medføre noen endringer i Kristiansand kommunens handlingsprogram 2015-2018.

Samlet sett innebærer rådmannens tilleggsinnstilling en bedring på 18,4 mill. kr av budsjettbalansen i forhold til rådmannens forslag pr 29.oktober 2014. Dette skyldes i hovedsak reduserte kostnader på forsikringspremien og reversering av ordningen med ressurskrevende brukere.

I rådmannens justerte innstilling er det et korrigert netto driftsresultat på 271,5 kr samlet sett i perioden. Det legges opp til at det kan avsettes 116 mill. kr på det sentrale disposisjonsfondet i perioden.

I mill. kr.	2015	2016	2017	2018	Sum
Korrigert netto driftsresultat*	27,6	87,7	83,6	72,6	271,5
Avsetning til energiverksfondet (prisjustering)	-14,4	-14,4	-14,4	-14,4	-57,6
Avsetning til "Pensjonsfond"	-15,5	-52,4	-26,2	-3,8	-97,8
Bruk/avsetning disposisjonsfond	2,3	-21,0	-43,0	-54,4	-116,1

*Korrigert for bruk/avsetning bundne fond

Korrigert netto driftsresultat er svakt med tanke på usikkerheten vedrørende skatteanslaget for neste år.

Netto driftsresultat i perioden er ikke i tråd med den strategien i kommuneplanen der netto driftsresultat bør være på minimum på 2 prosent av inntektene (om lag 440 mill. kr i perioden).

Rådmannen fremmer et nytt forslag til vedtak punkt 1 for årsbudsjett 2015 og et nytt forslag til punkt 1 for handlingsprogram 2015-2018.

Forslag til vedtak

1. Budsjett for Kristiansand bykasse 2015 vedtas overensstemmende med rådmannens innstilling datert 29.10.14 med forslag til justeringer datert 27.11.14, med endringer vedtatt av bystyret i møte 17. desember 2014.
2. Skatt til kommunen for inntektsåret 2015 utskrives med de til enhver tid gjeldende maksimalsatser vedtatt av Stortinget.
3. Eiendomsskatten fastsettes til 6,25 promille av justert takstverdi. Eiendomsskatten og eiendomsavgiftene skrives ut på 4 like terminer i 2015 med forfall 1. mars, 2. mai, 1. august og 1. november. Etter søknad kan gis fritak i henhold til eiendomsskattelovens § 7a.
4. Kommunale eiendomsavgifter og salgs- og leieinntekter fastsettes i henhold til rådmannens innstilling.
5. Hovedutvalgene gis fullmakt til å vedta økninger i andre gebyrer og priser på varer og tjenester med inntil 3 prosent samlet sett.
6. Rammen for opptak av lån settes til 490 mill. kr i 2015 hvorav 50 mill. kr er Startlån i Husbanken. Rådmannen delegeres fullmakt til å godta rentebetingelsene og øvrige betingelser for nye lån, samt undertegne lånedokumentene. Avdragstiden tilpasses bestemmelsene i kommunelovens § 50 nr. 7 og fastsettes for nye lån i 2015 til 25,5 år. Avdrag på Startlån skal likevel tilpasses innbetalinger fra låntakerne. Øvre grense for kassekredittlån settes til 100 millioner kroner.
7. Rådmannen får fullmakt til å foreta sektorvis fordeling av avsetning til lønns- og prisjusteringer og eventuelt andre samleposter av mer teknisk karakter til fordeling.

Forslag til vedtak - Handlingsprogram 2015-2018

1. Handlingsprogram for perioden 2015-2018 vedtas overensstemmende med rådmannens innstilling datert 29.10.14 med forslag til justeringer datert 27.11.14, med endringer vedtatt av bystyret i møte 17. desember 2014.
2. Enkelt saker med økonomiske konsekvenser som tas opp i løpet av året, skal som hovedregel henvises til behandling i handlingsprogrammet.
3. Ved rullering av handlingsprogram 2016-2019 innarbeides det ytterligere innsparingskrav i forhold til planlagte- og igangsatte omstillingstiltak.

Tor Sommerseth
Rådmann

Terje Fjellvang
Økonomidirektør

Vedlegg:

- Endringsskjema drift
- Endrede betalingssatser barnehage

Innholdsfortegnelse

1. Innledning.....	5
2. Ny prognose for resultatet 2014	5
2.1 Skatteanslaget for 2014	5
2.3 Andre saker knyttet til utenomsektorielle forhold (sektor 9)	5
2.4 Sektorer med ny prognose på resultat 2014 i forhold til 2. tertialrapport 2014	5
2.4.1 Økonomisektoren (sektor 1)	5
2.4.2 Oppvekstsektoren (sektor 2 og 7).....	5
2.4.3 Helse og sosialsektoren (sektor 3).....	5
2.4.4 Kultursektoren (sektor 4)	6
2.4.5 Teknisk sektor (sektor 5.1)	6
2.4.6 Kristiansand Eiendom (sektor 5.2).....	6
2.4.7 Organisasjonssektoren (sektor 6).....	6
2.5 Samlet prognose 2014.....	6
2.6 Investeringsbudsjettet 2014	7
3. Forslag til driftsendringer av handlingsprogrammet 2015-2018	7
3.1 Økonomisektoren (sektor 1).....	7
3.2 Oppvekstsektoren (sektor 2 og 7)	7
3.3 Helse- og sosialsektor (sektor 3).....	9
3.4 Kultursektoren (sektor 4).....	9
3.4 Teknisk sektor (sektor 5.1).....	9
3.5 Kristiansand Eiendom (sektor 5.2)	10
3.6 Organisasjonssektoren (sektor 6)	11
3.8 Utenomsektorielle forhold (sektor 9).....	12
3.9 Oppsummert foreslår rådmannen følgende budsjettendringer i driften i forhold til rådmannens forslag til handlingsprogram 2015-2018:.....	13
4. Forslag til investeringsendringer av handlingsprogrammet 2015-2018	14
5. Konklusjon.....	14

1. Innledning

Rådmannen vil i denne saken foreslå enkelte justeringer av det tidligere fremlagte forslag til handlingsprogram for 2015-2018. Justeringene skyldes i hovedsak saker som ikke var avklart i møtet 29.10.14 og endringer i forhold til Statsbudsjettet.

2. Ny prognose for resultatet 2014

2.1 Skatteanslaget for 2014

Justert budsjett for 2014 er basert på en vekst på 2,3 % i forhold til 2013. Ved utgangen av oktober var veksten på 1,9 % (landet 1,8 %). Rådmannen frykter derfor at Kristiansand kommune ikke når budsjettet skatteinntang, men prognosen endres ikke i forhold til 2. tertialrapport.

2.3 Andre saker knyttet til utenomsektorielle forhold (sektor 9)

Integreringstilskudd

Integreringstilskuddet forventes å bli 23,7 mill. kr høyere enn justert budsjett. Det skyldes høyt antall familiegjenforeninger, økt refusjon fra andre kommuner og korreksjoner fra tidligere år. Det er for perioden 2011-2013 sendt et for lavt krav tilsvarende 9,8 mill. kr til IMDI.

Frem til 2014 ble 80 % av økt integreringstilskudd tilført Helse- og sosialsektoren. Etter at barne- og familie ble overført Oppvekstsektoren fra 01.01.14 må det foretas en ny fordeling. Det er en nedsatt et beregningsutvalg som skal vurdere ny fordeling. I prognosen for 2014 er det lagt til grunn at 10 mill. kr av merinntekten på integreringstilskuddet overføres Helse- og sosialsektoren. Det er i prognosen for Oppvekstsektoren foreløpig ikke lagt til grunn økt ramme finansiert ved integreringstilskuddet. Det betyr det i prognosen for bykassen er lagt til grunn en udisponert merinntekt på 13,7 mill. kr. I forbindelse med årsoppgjøret for 2014 tas det endelig stilling til fordelingen mellom Helse- og sosialsektoren og Oppvekstsektoren.

2.4 Sektorer med ny prognose på resultat 2014 i forhold til 2. tertialrapport 2014

2.4.1 Økonomisektoren (sektor 1)

Driftsbudsjettet forventes å gå med om lag 2,2 mill. kr i overskudd. Dette er en forbedring på 1 mill. kr i forhold til 2. tertialrapport. Hovedårsaken til mindreforbruket er reduserte utgifter på prosjekter, økte gebyrinntekter og vakante stillinger.

2.4.2 Oppvekstsektoren (sektor 2 og 7)

Driftsbudsjettet forventes å gå med om lag 1 mill. kr i overskudd. Dette er en forbedring på 4,5 mill. kr i forhold til 2. tertialrapport 2014. Endringen skyldes en forbedring på 3 mill. kr på skole, 0,5 mill. kr på barn- og familietjenesten og 1 mill. kr på barnehage.

2.4.3 Helse og sosialsektoren (sektor 3)

Helse- og sosialsektoren melder om et forventet overskudd på 9 mill. kr. Dette er en forbedring på 13,2 mill. kr i forhold til 2. tertialrapport 2014 og skyldes i hovedsak merinntekter på helse- og sosialsektorens andel av integreringstilskuddet på 10 mill. kr (jamfør punkt 2.3).

2.4.4 Kultursektoren (sektor 4)

Kultursektoren melder om et forventet overskudd på 0,8 mill. kr i 2014. Dette er en forbedring på 0,7 mill. kr i forhold til 2. tertialrapport. Bedringen skyldes i hovedsak mindreforbruk på enhetene samlet sett.

2.4.5 Teknisk sektor (sektor 5.1)

Prognosen fra 2. tertialrapport 2014 er uendret og sektoren melder fortsatt om et underskudd på 1 mill. kr pr. 31.12.2014. Prognosen er sammensatt av mange enheters resultater (overskudd og underskudd), men skyldes i hovedsak overforbruk på vintervedlikehold.

2.4.6 Kristiansand Eiendom (sektor 5.2)

Prognosen fra 2. tertialrapport 2014 er uendret og Kristiansand Eiendom melder fortsatt om et overskudd på 8,3 mill. kr pr. 31.12.2014 der 6,5 mill. kr er direkte knyttet til vedlikehold.

2.4.7 Organisasjonssektoren (sektor 6)

Organisasjonssektoren melder om et forventet overskudd på 2 mill. kr i 2014. Dette er en forbedring på 3,3 mill. kr i forhold til 2. tertialrapport. Bedringen skyldes i hovedsak vakante stillinger og lite vikarutgifter ved sykefravær og generelt mindreforbruk på enhetene.

Sektorene melder om følgende korrigeret prognoser pr. 31.12.2014:

Sektor (i mill. kr)		Avvik
1	Økonomisektoren	2,2
2 og 7	Oppvekstsektoren	1,0
3	Helse- og sosialsektoren	9,0
4	Kultursektoren	0,8
5.1	Teknisk sektor	-1,0
5.2	Kristiansand Eiendom	8,3
6	Organisasjonssektoren	2,0
Sum prognostisert underforbruk:		22,3

Dette er en forbedring i forhold til 2. tertialrapport på 22,7 mill. kr.

2.5 Samlet prognose 2014

I 2. tertialrapport ble korrigeret netto driftsresultat anslått til -16,3 mill. kr. Situasjonen ser nå mye bedre ut enn i oktober, og prognostisert netto driftsresultat anslås til 19,7 mill. kr. Årsaken til dette er bedret prognose for sektorresultatene og om lag 23,7 mill. kr mer i økte inntekter på integreringstilskudd (10 mill. kr er lagt til prognosen til Helse- og sosialsektoren).

Det kan sannsynligvis brukes 8,3 mill. kr mindre av det sentrale disposisjonsfondet enn vedtatt i budsjett for 2014, og fondet vil være på om lag 9,8 mill. kr ved slutten av 2014.

Rådmannen vil understreke at det fortsatt er usikkerhet knyttet til skatteinngangen.

Anvendelsen av korrigeret netto driftsresultat – korrigeret prognose for 2014:

Tekst	Budsjett 2014	Rev. Bud 1. tert. 2014	Rev. bud 2. tert. 2014	Korrigeret prognose 2014
Korrigeret netto driftsresultat*	-10,9	-18,3	-15,9	19,7
Avsetning til energiverksfondet	-13,8	-13,8	-13,8	-13,8
Avsetning til "Pensjonsfond"	0,0	0,0	0,0	0,0
Overføring til investering	0,0	0,0	0,0	0,0
Avsetning til sektorfond				-22,3
Bruk av disposisjonsfond	24,7	32,1	29,7	16,4

2.6 Investeringsbudsjettet 2014

Salg av Kino Sør AS

Bystyret vedtok i møte 29.11.14 å selge 49 % av aksjene i Kino Sør AS for 21 mill. kr. Det presiseres at salgssummen skal disponeres til nedbetaling av gjeld. Det forventes ekstraordinært utbytte inneværende år som i forbindelse med årsoppgjøret vil disponeres til ekstraordinært avdrag. Det betyr at netto lånegjeld i handlingsprogramperioden 2015-18 reduseres tilsvarende, og at netto lånegjeld ved utgangen av perioden forventes å være på 5,235 mill. kr dvs. 65 mill. kr under lånetaket.

Bokføring av oppgjør Sørlandet Kunnskapspark

Entra Eiendom og Kristiansand kommune innledet i 2013 forhandlinger med Statsbygg om salg av Sørlandet Kunnskapspark AS med tilleggsarealer. Tilleggsarealene var eid av KNAS og var en del av forhandlingene etter fullmakt fra KNAS. Selve tilleggsarealene ble vurdert etter takst og forhandlinger til 2,7 mill. kr (inkl. renter) under KNAS sin kostpris. Kristiansand Kommune har akseptert å gi KNAS en kompensasjon tilsvarende differansen mellom salgssum og kostpris. Rådmannen anbefaler at det i budsjettet for 2015 innarbeides en kompensasjon 2,7 mill. kr for det bokførte tapet i form av et tilskudd fra driften.

Eiendommen Kunnskapsparken ble iht. kjøpekontrakt av 28. november 2013 overdratt til Statsbygg. Kristiansand Kommune har nå solgt sine aksjer(49 %) i Sørlandet Kunnskapspark AS, et tomt selskap uten vesentlige aktiva og passiva foruten kontanter og fordringer, til majoritets eier Entra Eiendom. Et ikke budsjettet oppgjør pålydende 5,67 mill. kr. er inntektsført november 2014. Salgssummen disponeres i årsoppgjøret i første omgang til kapitalfondet.

3. Forslag til driftsendringer av handlingsprogrammet 2015-2018

3.1 Økonomisektoren (sektor 1)

Forsikringspremie

Utfra foreliggende tilbud blir den samlede premien ca. 4 mill. kr lavere i 2015 enn i 2014. Dette er delvis et resultat av en god anbudsprosess fra forsikringsmeglernes side kombinert med situasjonen i markedet, og delvis et resultat av målbevisst forebyggende arbeid fra kommunens side.

Forutsatt at det ikke skjer uventede utviklinger i forsikringsmarkedet, eller at kommunens egen skadestatistikk går i feil retning, er det grunn til å tro at premien i resten av perioden vil holde seg på et tilsvarende lavt nivå. Rådmannen vil derfor anbefale å redusere rammen knyttet til forsikringer med 4 mill. kr årlig.

3.2 Oppvekstsektoren (sektor 2 og 7)

3.2.1 Barnehagetjenestene

Fylkesmannen har opplyst at det ikke kommer mer detaljert informasjon før etter kommunalkomiteens behandling av statsbudsjettet i midten av desember. Rådmannen legger derfor fram sannsynlige konsekvenser av endringer for barnehage vedrørende budsjettavtalen med Venstre og KrF pr. 21.11.2014:

- **Gratis barnehage for 4-5 åringer i asylmottak (42,2 mill. kr.):** Tiltaket gjenoppretter gjeldende ordning i 2014, der eventuelle ledige barnehageplasser i kommunene tilbys barn i statlige mottak og finansieres med øremerket tilskudd.
- **2600 flere barnehageplasser og mer fleksible opptak (207 mill. kr.):** Kristiansand kommunens andel er 3,707 mill. kr og vil utgjøre om lag 20 nye barnehageplasser for små barn.

- **Foreldremoderasjon, inntektsgrense utvides til 473 000 kr og innføres fra 1. mai 2015 (86,5 mill. kr.):** Det vil komme nasjonale regler for inntektsgraderingsordning. Statsbudsjettet foreslo først at innslagspunktet skulle være fra 405 000 kr i skattbar samlet inntekt, men har nå økt grensen til 473 000 kr samt at ordningen er fremskutt til å gjelde fra 01.05.15. Ordningen vil bli klargjort nærmere i en endring i forskrift om foreldrebetaling i barnehage. Barnehage kompenseres som følge av endringen med 1,549 mill. kr i 2015 og 3,407 mill. kr fra og med 2016.
- **Utsette økning i barnehagemakspris til 1. mai 2015 (108 mill. kr.):** Statsbudsjettet la i utgangspunktet opp til fra 1.1.2015 å øke maksimalprisen på foreldrebetaling med 100 kr/mnd., ut over lønns- og prisvekst. Sektoren ble i Handlingsprogrammet trukket 5,11 mill. kr som følge av dette. Økningen i maksprisen er utsatt til 1.5.15 og barnehage kompenseres 1,937 mill. kr i 2015 som følge utsettelsen. Forslaget innebærer at 100 kr i planlagt økning utgår fra januar til mai, og at forslag til betalingssatser på oppvekst-barnehage endres. Se endring vedr. forslag til betalingssatser- barnehage.
- **Utvidelse av gratis kjernetid i barnehage 4- og 5 åringer i lavinntektsfamilier (51 mill. kr.):** Gjelder sannsynligvis kun utvalgte bydeler i Oslo, Drammen og Bergen.
- **ODA-effekt gratis barnehage 4- og 5 åringer i asylmottak (-17,7 mill. kr):** Kjenner ikke til mulige konsekvenser for Kristiansand.
- **Tilskudd for svømming i barnehager, prøveprosjekt frivillige organisasjoner (10 mill. kr.):** Kjenner ikke til mulige konsekvenser for Kristiansand.

Kommunal kontantstøtte

I henhold til bystyrevedtak i møte 26. november 2014 videreføres kommunal kontantstøtte for 2-åringer.

3.2.2 Barn- og familietjenestene

Statsbudsjettet 2015 – budsjettavtalen:

Styrking av helsestasjons- og skolehelsetjenesten

Helsestasjons- og skolehelsetjenesten er styrket med 70 mill. kr utover de 200 mill. kr som lå inne fra før. Dette utgjør for Kristiansand kommune 1,243 mill. kr med 1,057 mill. kr på barn- og familietjenesten og 186 000 kr på Helse- og sosialsektoren (ungdomshelsetjenester). Rådmannen anbefaler tilsvarende rammeutvidelser.

Barnevernet

Det foreslås en styrking av barnevernet med 20 mill. kr. Dette utgjør for Kristiansand kommune 330 000 kr. Dette finansieres med øremerkede tilskudd.

3.2.3 Skoletjenestene

Statsbudsjettet 2015 – budsjettavtalen:

Tidlig innsats i skolen – økt lærertetthet på barnetrinnet

Det er lagt opp til en satsing på lærertetthet på 1-4 trinn som vil kreve 1200 – 1500 nye årsverk i 220 kommuner, og vil koste om lag 1 milliard kr i året, og 500 mill. kr med 5/12 effekt i 2015. Dette vil for Kristiansand kommune utgjøre om lag 3,4 mill. kr i 2015 og 8,160 mill. kr i helårsvirkning fra 2016. Dette finansieres med øremerkede tilskudd.

Kompetanseløft til ufaglærte

Det er blitt enighet om å sette av 50 mill. kr til et kompetanseløft til ufaglært undervisningspersonell. Konsekvensene for Kristiansand kommune er ikke kjent.

3.3 Helse- og sosialsektor (sektor 3)

Årspremie til Pasientskadeerstatning

Oppdatert prognose for innbetaling fra kommunene i 2015 er på 140 mill. kr. For Kristiansand kommune betyr dette en økt årspremie for 2015 fra budsjettet 1,903 mill. til prognostisert 2,413 mill., altså en økning på 510.000 kr. Rådmannen foreslår å øke budsjetttrammen til Helse- og sosialsektoren med tilsvarende beløp.

Statsbudsjettet 2015 – budsjettavtalen:

Ressurskrevende brukere

Reversering av det ekstra påslaget (på 37.000 kr) i innslagspunktet. Nytt innslagspunkt er på 1,043 mill. kr. Effekten for landet blir på 220 mill. kr og gir en positiv effekt allerede i inneværende års kommuneregnskap. I rådmannens forslag til handlingsprogram ble det kompensert for endringen med 3 mill. kr årlig selv om anslaget fra sektoren var noe høyere. Siden ordningen ikke gjennomføres trekkes kompensasjonen ut, det vil si at rammen til Helse- og sektoren reduseres med 3 mill. kr hvert år i perioden.

Tilskudd til rus- og psykiatri

Regjeringen foreslo 100 mill. kr til forebyggende rusarbeid. Kristiansand kommunes andel til av dette er på 1,971 mill. kr. I henhold til budsjettavtalen skal disse midlene komme som øremerket tilskudd og rammen til Helse- og sosialsektoren reduseres med tilsvarende inntekt.

Styrking av helsestasjons- og skolehelsetjenesten

Helsestasjons- og skolehelsetjenesten er styrket med 70 mill. kr utover de 200 mill. kr som lå inne fra før. Dette utgjør for Kristiansand kommune 1,243 mill. kr med 1,057 mill. kr på barn- og familietjenesten og 186 000 kr på Helse- og sosialsektoren (ungdomshelsetjenester). Rådmannen anbefaler tilsvarende rammeutvidelser.

Oppsøkende team for alvorlig psykisk syke

Det er lagt inn en styrking med 10 mill. til oppsøkende team for alvorlig psykisk syke. Dette vil for Kristiansand kommune anslagsvis utgjøre om lag 170 000 kr. Dette finansieres med øremerkede tilskudd.

3.4 Kultursektoren (sektor 4)

Kulturskolens teaterundervisning – leie av lokaler

Kulturskolen har i høst måtte forlate gymsalen i Kongensgate skole på bakgrunn av muggsopp. Kulturskolen har leid midlertidige lokaler i Sigurd Lie salen og Alladin som i 2014 vil medføre et underskudd for skolen på om lag 110 000 kr.

Kulturskolen har for 2015 fått en avtale med Ynglingeforeningen i Dronningensgate om leie av lokaler som vil bety årlige leiekostnader. Rådmannen kommer tilbake til 1. tertialrapport 2015 i forhold til dette.

Tilskudd til friidrettshall i Grimstad i 2016

I henhold til vedtak i bystyret 26.november anbefaler rådmannen at det innarbeides 2 mill. kr til tilskudd til friidrettshall i Grimstad kommune i 2016.

3.4 Teknisk sektor (sektor 5.1)

Rutebåt til Randøyane

Rådmannen anbefaler at ordningen med rutebåt til Randøyane fortsetter også i 2015 og anbefaler at det gis et tilskudd på 250 000 kr.

Fundament til Veteranmonument i Tresse

Det anmodes om at Parkvesenet tilføres 70 000 kr i 2015 slik at det vedtatte veteranmonumentet kan stå ferdig til veterandagen 8. mai 2015.

Tangen - spunten

På Tangen er en del av spunten som utgjør kaifronten mot Otra i så dårlig forfatning at den må erstattes eller repareres. På grunn av utrasinger har det allerede blitt gjort midlertidige utbedringer 2-3 ganger i år. Det haster å få på plass en varig løsning.

Valg av løsning krever en planmessig avklaring og kan gjennomføres som fylling eller som ny spunt. Spørsmålet må derfor fremmes som prinsippsak for byutviklingsstyret. Dette gjøres i egen sak i desember. Kostnader er foreløpig anslått til å være mellom 3 mill. kr og 13 mill. kr avhengig av valgt løsning.

Det er inngått utbyggingsavtale med utbygger TUAS. Avtalen legger til grunn at kommunen skal dekke 50 % av kostnadene til tiltak på den angitte strekningen. Dvs. at det kan påregnes et kommunalt bidrag i størrelsesorden 1,5 mill. kr til 6,5 mill. kr. Rådmannen ser det som viktig å informere om saken til bystyret nå men kommer tilbake til dette i 1.tertialrapport 2015.

Tilleggsgebyr utslipp fra industrien

Byingeniøren vil innføre et tilleggsgebyr for virksomheter som har avvikende avløpsvann på organisk stoff i 2015. Tillegg for avløp som fraviker normalt husholdningsavløp fastsettes på bakgrunn av avløpsvannets sammensetning og mengde etter beregningsmodell gitt i påslippstillatelse.

3.5 Kristiansand Eiendom (sektor 5.2)

Evaluering av utvidede åpningstider i Rådhuskvartalet (se tekst under 3.6)

Rådmannen anbefaler 2 dager kveldsåpent pr. uke med en ansatt pluss en vakter fra 2015. Lønnsutgiftene vil komme på 190 000 kr for Organisasjonssektoren og vakterutgifter på 150 000 kr for Kristiansand Eiendom.

Overføring av økonomisk ansvar for energi i bygg til Kristiansand Eiendom

Den vesentligste delen av energiforbruket i kommunens formålsbygg styres nå fra Kristiansand Eiendoms SD-sentral. For å sikre et helhetlig bilde og kontroll over kommunens energiforbruk og energikostnader sentraliseres ansvaret for energikostnadene til Kristiansand Eiendom. Budsjettene justeres mellom sektorene og KE tilsvarende totale energikostnader i 2013, justert for prisstigning og gjennomførte og planlagte innsparinger.

Overføring av økonomisk ansvar for renhold til Kristiansand Eiendom

Bestilleransvaret for renhold flyttes fra oppvekstsektoren til eier slik at definert kvalitetsnivå kan gjennomføres likt i alle bygg og for å redusere transaksjonskostnadene knyttet til opp- og nedbestillinger fra sektorer. Det vil også være vesentlig lettere for KE å allokere ressurser innenfor Byggservice optimalt når eier er bestiller. Det økonomiske ansvaret for bestilling av renholdstjenester til kommunale formålsbygg for Oppvekstsektoren overføres til Kristiansand Eiendom. Budsjettene reguleres mellom Oppvekstsektoren og Kristiansand Eiendom tilsvarende summen av renholdskontrakter i 2015.

Vedtatt besparelse på renhold

Det er lagt inn forventet besparelse på 5,5 mill. kr i sektor 9 fra 2015 i rådmannens forslag til handlingsprogram 2015-2018. I og med at KE har overtatt ansvaret for renhold bør denne besparelsen legges på rammen til KE.

3.6 Organisasjonssektoren (sektor 6)

Rammekorrigerings Tall Ships Races

Bevilging på 2,1 mill. kr i 2015 til Tall Ships Races er ved en inkurie videreført til 2017 og 2018. Rådmannen foreslår at 2,1 mill. kr trekkes ut av Organisasjonssektorens ramme.

Ordning og oppbevaring av arkivlokale på Lumber

I forbindelse med ombyggingen av Rådhuskvartalet ble de eldre arkivene pakket ned og flyttet til midlertidige lokaler på Lumber. Lokalene på Lumber er ikke godkjent for oppbevaring av eldre og avsluttet arkivmateriale, og arkivene er ikke tilgjengelig for publikum slik det er nå.

Statsarkivet hadde i mai 2014 tilsynsbesøk i Kristiansand kommune, og ett av påleggene etter tilsynsbesøket er å få ordnet og avlevert dette materialet. Fristen her var satt til 15. oktober 2014.

IKAVA tilbyr å ordne arkivene til en kostnad på 3,9 mill. kr fordelt over tre år. I tillegg til dette kommer kostnader med flytting av arkivene til om lag 150 000 kr og årlig leiekostnad på 140 000 kr.

Pakking og overlevering må skje i samarbeid med IKAVAs personale, slik at arkivene opprettholder sin opprinnelige orden. Arbeidet vil bli utført over tre år regnet fra oppstart, men avhengig av tilgangen på kompetent personale vil arbeidet kunne gå raskere dersom partene ønsker det.

Ordning av arkivene fordelt over 3 år utgjør 1,3 mill. kr årlig. I tillegg kommer flyttekostnader i 2015 og årlig leiekostnad på 140 000 kr. Rådmannen foreslår på denne bakgrunn at følgende midler innarbeides i rammen til Organisasjonssektoren:

- 2015: 1,59 mill. kr
- 2016: 1,44 mil. Kr
- 2017: 1,44 mill. kr
- 2018: 140 000 kr.

Evaluerings av utvidede åpningstider i Rådhuskvartalet

Rådhuskvartalet startet med utvidede åpningstider 1. mai 2014. Dette er et tilbud som kommunen bør tilby sine innbyggere. Foreninger, lag og frivillige organisasjoner er målgruppen for utleien. Dette var en prøveordning som skulle vare ut 2014, og evalueres innen desember 2014. Ansvar for bemanning og drift ble lagt til vertsteamet i Servicetorget. Det ble satt som betingelse, at en vokter skulle være på plass sammen med en ansatt. Dette for å ivareta sikkerheten ved å holde et så stort bygg som Rådhuskvartalet åpent for publikum utenom ordinære åpningstider.

I 2014 har Servicetorget hatt åpent tirsdag og torsdag kl. 15.30 – 21.00 og lørdag kl. 10.00 – 15.00. Bemanning har vært studenter pluss en vokter fra Securitas, dvs. 1 person pluss vokter. Av de som har benyttet seg av tilbudet, er det kun et fåtall som booker gjentakende møter. 2-3 aktører har booket faste ukentlige eller månedlige møter. Annen utleie er tilfeldig leie uten gjentakelse.

Rådmannen anbefaler 2 dager kveldsåpent pr. uke med en ansatt pluss en vokter fra 2015. Lønnsutgiftene vil komme på 190 000 kr for Organisasjonssektoren og vekterutgifter på 150 000 kr for Kristiansand Eiendom.

Kommunalt tilskudd til «Sommer i Dyreparken»

Det er nå blitt klart at TV2 styrker satsingen i 2015 etter gode resultater i forsøksåret 2014. Kommunikasjon og arrangementskoordinator holdt møte med Dyreparken og produksjonsselskapet Monster torsdag 13.11. TV2 ønsker å sende 8 programmer i 2015, mot 5 i 2014, med sendestart 30. mai.

Prosjektet vil bygges opp på samme måte som i år. Dyreparken vil være største private partner sammen med TV 2. Arbeidet med finansiering vil i større grad enn sist ledes av Monster. Finansieringsbehovet vil være omtrent på samme nivå som i fjor, men justert for antall programmer. Både Kristiansand kommune og Visit Sørlandet er partnere som naturlig nok er ønsket med videre. Visit spørres om 800 000 kr og kommunen om 640 000 kr.

Rådmannen vil anbefale at kommunen fortsetter som partner også i 2015. Vårt bidrag vil muligens i noe grad påvirke innflytelsen, men det forventes å ha lite å si om summene er lavere enn hva de forespør. Det antas at det vil være tilstrekkelig med samme beløp som i 2014, altså 400 000 for samme type partnerskap. Første sesong vil alltid være den vanskeligste med tanke på finansiering.

Vi fikk i sommer vist frem flere sider av Kristiansand og vi fikk også 500 billetter som vi ga til familier via NAV/Barnevernstjeneste.

Rådmannen vil på denne bakgrunn anbefale at det gis et tilskudd på 400 000 kr i 2015 til «Sommer i Dyreparken».

Økt frikjøp sykepleierforbundet

Sykepleierforbundet har i høst hatt en økning i antall medlemmer og skal etter Hovedtariffavtalen frikjøpes ytterligere 20 % stilling til tillitsvalgt. Rådmannen anbefaler at Organisasjonssektorens ramme økes med merutgiften på 160 000 kr fra 2015.

Nytt periodemål på En organisasjon i utvikling - arbeidsgiverpolitikk

Følgende periodemål på arbeidsgiverpolitikk var uteglemt på Organisasjonssektoren, og rådmannen foreslår at dette tas med i handlingsprogram 2015-2018:

Mål for perioden		2013	2015	2016-18
4	Etiske retningslinjer Ansatte har ansvar for at redelighet, ærlighet og åpenhet skal kjennetegne kommunens virksomhet.			
	<u>Indikator:</u> Andel enheter som har gjennomgått de etiske retningslinjene.	0	100 %	100 %

3.8 Utenomsektorielle forhold (sektor 9)

Økt rammetilskudd

På grunn av endringer som ventes vedtatt i Stortinget, ventes rammetilskuddet å bli endret som følger:

(i mill. kr)	2015	2016	2017	2018	Sum
Rammetilskudd ny	1 896 013	1 950 091	1 987 410	2 014 916	7 848 430
Rammetilskudd gml.	1 891 564	1 943 438	1 980 784	2 008 316	7 824 102
Endring	4 449	6 653	6 626	6 600	24 328

Skatteanslaget for de enkelte år er ikke endret, slik at alle endringer kommer på rammetilskuddet.

Vedtatt besparelse på renhold

Det er lagt inn forventet besparelse på 5,5 mill. kr i sektor 9 fra 2015 i rådmannens forslag til handlingsprogram 2015-2018. I og med at KE har overtatt ansvaret for renhold bør denne besparelsen legges på rammen til KE.

Bokføring av oppgjør Sørlandet Kunnskapspark

Entra Eiendom og Kristiansand kommune innledet i 2013 forhandlinger med Statsbygg om salg av Sørlandet Kunnskapspark AS med tilleggsarealer. Tilleggsarealene var eid av KNAS og var en del av forhandlingene etter fullmakt fra KNAS. Selve tilleggsarealene ble vurdert etter takst og forhandlinger til 2,7 mill. kr (inkl. renter) under KNAS sin kostpris. Kristiansand Kommune har akseptert å gi KNAS en kompensasjon tilsvarende differansen mellom salgssum og kostpris. Rådmannen anbefaler at det i budsjettet for 2015 innarbeides en kompensasjon 2,7 mill. kr for det bokførte tapet i form av et tilskudd fra driften.

3.9 Oppsummert foreslår rådmannen følgende budsjettendringer i driften i forhold til rådmannens forslag til handlingsprogram 2015-2018:

Tall i 1000 kr Tekst	2015-kroner			
	2015	2016	2017	2018
Økonomisektoren				
Forsikringspremie – redusert kostnad	-4 000	-4 000	-4 000	-4 000
Oppvekstsektoren - barnehage				
Overføring av ansvaret vedr. energi til KE	-2 831	-2 831	-2 831	-2 831
Overføring av renholdsutgifter til KE	-7 335	-7 335	-7 335	-7 335
Utsette økningen i barnehagemakspris til 1.5.15.	1 937			
Foreldremoderasjon innt. gr. grense utvides til 473.000 og innføres fra 1.5.2015.	1 549	3 407	3 407	3 407
2600 flere barnehageplasser og mer fleksibelt opptak	3 707	3 707	3 707	3 707
Oppvekstsektoren – barn- og familie				
Overføring av ansvaret vedr. energi til KE	-171	-171	-171	-171
Styrking av helsestasjons- og skolehelsetjenester	1 057	1 057	1 057	1 057
Oppvekstsektoren - skole				
Overføring av ansvaret vedr. energi til KE	-14 994	-13 969	-12 431	-11 202
Overføring av renholdsutgifter til KE	-40 339	-40 339	-40 339	-40 339
Helse- og sosialsektoren				
Overføring av ansvaret vedr. energi til KE	-9 827	-9 059	-8 444	-7 675
Årspremie til pasientskadeerstatningen	510			
Ressurskrevende brukere – reversering	-3 000	-3 000	-3 000	-3 000
Øremerket tilskudd til rus	-1 971	-1 971	-1 971	-1 971
Styrking av helsestasjons- og skolehelsetjenester	186	186	186	186
Kultursektoren				
Overføring av ansvaret vedr. energi til KE	-6 349	-6 042	-5 632	-5 222
Friidrettshall tilskudd Grimstad kommune		2 000		
Teknisk sektor				
Rutebåt til Randøyane	250			
Veteranmonument i Tresse	70			
Kristiansand Eiendom				
Overføring av ansvaret vedr. energi til KE	34 375	32 275	29 712	27 304
Overføring av renholdsutgifter til KE	47 674	47 674	47 674	47 674
Overføring av besparelsen på renhold	-5 500	-5 500	-5 500	-5 500
Utvidet åpningstid Servicetorget - vekttertjeneste	150	150	150	150
Organisasjonssektoren				
Overføring av ansvaret vedr. energi til KE	-203	-203	-203	-203
Rammekorrigerings Tall Ships Races			-2 100	-2 100
Ordning og oppbevaring av arkiver	1 590	1 440	1 440	140
Utvidet åpningstid Servicetorget	190	190	190	190

Tilskudd «Sommer i dyreparken»	400			
Økt frikjøp tillitsvalgt sykepleierforbundet	160	160	160	160
Utenomsektorielle forhold				
Økt rammetilskudd	-4 449	-6 653	-6 626	-6 600
Tilskudd til KNAS	2 700			
Overføring av besparelse på renhold til KE	5 500	5 500	5 500	5 500
Bruk av disposisjonsfond	-1 036			
Avsetning til disposisjonsfond		3 327	7 400	8 674
SUM netto endringer*	0	0	0	0

*positive tall er bedring og negative tall er svekkelse av resultat.

Totale driftsendringer i 4-årsperioden er en bedring av netto resultat på 18,4 mill. kr i forhold til rådmannens opprinnelige forslag. Hovedårsaken til dette er redusert kostnad på forsikringspremie, reversering av ny ordning ressurskrevende brukere og noe økning av rammetilskuddet.

4. Forslag til investeringsendringer av handlingsprogrammet 2015-2018

Erstatningsrom for dobbeltrom ved sykehjem og etablering av ØHD

I HP 2014-2017 ble det vedtatt etablering av ØHD (Øyeblikkelig hjelp døgntilbud) ved Valhalla og utfasing av dobbeltrommene ved Valhalla (4) og Kløvertun (2). Som erstatning for disse skulle 14 nye enkeltrom etableres. 12 plasser er etablert i 2014 ved følgende sykehjem: Ternevig (2), Strai (3), Valhalla (2), Presteheia (2) og Kvaes Minne (3 ferdig i des. 14). Gjenstående 2 plasser ble foreslått løst ved å ta i bruk to serviceleiligheter ved Strømme senter som omsorgsboliger. Dette lar seg ikke gjøre uten å redusere antall sykehjemsplasser, noe som ikke er forenlig med tidligere politiske vedtak.

En vurdering av mulighetene ved sykehjemmene viser at gjenstående to rom sannsynligvis kan etableres ved Grimtunet på nyåret i 2015. Kostnadskalkylen er usikker, men erfaringstall tilsier en merutgift på inntil 3,5 mill. kr. inkl. inventar og utstyr. Det vil bli søkt Husbanken om investeringstilskudd som kan dekke inntil 55 % av kostnadene.

Det er ikke rom for den siste ombygningen på Grim innenfor de gjeldende rammer, og rådmannen vil varsle allerede nå at saken tas opp i 1. tertialrapport 2015.

5. Konklusjon

Rådmannens forslag til handlingsprogram 2015-2018, inkludert endringer i tilleggsinnstillingen, har et korrigert netto driftsresultat på 271,5 mill. kr samlet sett i perioden. Det er en forbedring på 18,4 mill. kr i forhold til rådmannens opprinnelige forslag og det avsettes totalt 116 mill. kr til sentralt disposisjonsfond i perioden.

Korrigert netto driftsresultat er svakt med tanke på usikkerheten vedrørende skatteanslaget for neste år. Budsjettet er basert på endringene i Statsbudsjettet, og rådmannen gjør oppmerksom på at det er knyttet usikkerhet til enkelte av postene på barnehagetjenesten.

Basert på denne tilleggsinnstillingen legges det opp til følgende netto driftsresultat i perioden:

I mill. kr.	2015	2016	2017	2018	Sum
Korrigert netto driftsresultat*	27,6	87,7	83,6	72,6	271,5
Avsetning til energiverksfondet (prisjustering)	-14,4	-14,4	-14,4	-14,4	-57,6
Avsetning til "Pensjonsfond"	-15,5	-52,4	-26,2	-3,8	-97,8
Bruk/avsetning disposisjonsfond	2,3	-21,0	-43,0	-54,4	-116,1

*Korrigert for bruk/avsetning bundne fond

Sak 136/14: Kristiansand Boligselskap KF - budsjett 2015 og handlingsprogram 2015 - 2018

Vedlegg

Vedtak BOLKF, 20112014, Sak 10/14, Kristiansand Boligselskap KF - budsjett 2015 og handlingsprogram 2015 - 2018

Vedtak BYSTYR, 17122014, Sak 207/14, Kristiansand Boligselskap KF - budsjett 2015 og handlingsprogram 2015 - 2018

Tallbudsjett 2015 Kr sand boligselskap kf.pdf

207-14.mp3

Dato 31. oktober 2014
Saksnr.: 200610060-35
Saksbehandler Dagfinn Solaas

Saksgang

Kristiansand Boligselskap KF
Formannskapet
Bystyret

Møtedato

20.11.2014
03.12.2014
17.12.2014

**Kristiansand Boligselskap KF - budsjett 2015 og
handlingsprogram 2015 - 2018**

Sammendrag:

Budsjettet for Kristiansand Boligselskap KF omfatter til sammen 2014 boliger, 829 som foretaket selv eier og 1085 som leies inn fra de tre stiftelsene kommunen har opprettet. Kristiansand Boligstiftelse har 790 boliger for eldre og uføre, Stiftelsen Eldres Hjem/Kongens senter 51 boliger for eldre og Kristiansand kommunes stiftelse for utleieboliger 344 for vanskeligstilte.

I tillegg peker kommunen, v/Virksomhet Service og Forvaltning i HS – sektor, ut leietakere til 51 boliger eid av Sanitetsforeningen og ca. 50 boliger eid av private firmaer.

Stiftelsenes boliger leies inn for en sum tilsvarende renter på stiftelsenes lån, kalkulatoriske avskrivninger, forsikringspremie for bygningene, utgifter til regnskapsførsel, revisjon og diverse eierkostnader. Foretaket har ansvar for drift, forvaltning, vaktmestertjeneste og indre og ytre vedlikehold. Leiekontraktene gjelder for 5 år av gangen, første gang fra 01.01.2007 og fornyet 01.01.2012 til 01.01.2017.

I forhold til 2014 reduseres leien til stiftelsene med ca. 2.3 mill. kroner pga lavere renter på en del av lånene og redusert lånegjeld.

Det er vedtatt hovedjustering av husleiene fra 01.01.2013. Leiene økte i gjennomsnitt med 8.7%. Justeringen vil nå omfatte de leieboere som pr. 01.01.2015 har bodd i leilighetene i 3 år. Øvrige leieboere får sin husleie regulert med endringen i konsumprisindeksen fra okt. 2013 til okt. 2014, som er 2%.

Tilnærmet alle husleier ligger fortsatt under boutgiftstaket i Husbankens bostøtteordning, slik at økningen blir kompensert etter gjeldende regler for de som får bostøtte(80% dekning).

Driftsutgiftene er justert i forhold til forventet lønns- og prisstigning og den endring i antall boliger som forvaltes. Utgifter til vedlikehold er styrket utover forventet prisstigning pga av etterslep og økt behov.

I 2015 tar foretaket sikte på å erverve 5 større familieboliger og 7-8 små leiligheter, starte renovering av 6 boliger i Tollbodgt. 73 A og B og byggetrinn 2 på Jegersberg gård med 18 boenheter og fellesarealer.

Boligselskapet kjøpte 64 serviceboliger i Egshaugen 7/9 av Kristiansand Boligstiftelse. Boligene er omdannet til borettslag og andeler selges i det åpne marked ved ledighet. Det er hittil solgt 8 andeler. Det forventes tilsvarende salg i 2015
I tillegg tas det sikte på å selge ungdomsboliger etter «Kristiansandsmodellen» i Kronprinsensgt. 41 og Urdsvei 8.

Tiltakene er i samsvar med de behov som er synliggjort i vedtatt Boligsosial handlingsplan.

Investeringene i perioden anslås til 161 mill. kroner. Om lag 130 mill. kroner finansieres med låneopptak og ca. 31 mill. med statstilskudd.

Foretakets gjeld vil ved utgangen perioden være ca. 855 mill. kroner, en netto økning på 15 mill. Stiftelsenes gjeld, som foretaket gjennom leiekontrakter har ansvar for, vil reduseres med ca. 75 mill. kroner, fra 301 mill. til 226 mill. kroner ved utgangen av perioden.

Budsjettforslaget viser et overskudd, stort kr. 1 712 000.-. Overskuddet foreslås tillagt foretakets egenkapital som da øker fra 7.1 mill. kroner til 8.8 mill.

Forslag til vedtak:

1. Bystyret godkjenner Kristiansand Boligselskap KFs budsjett for 2015.
2. Bystyret samtykker i at Kristiansand Boligselskap KF tar opp lån til de prosjekter som ferdigstilles og påbegynnes i 2015.
Direktøren delegeres fullmakt til å godta rentebetingelser, samt undertegne lånedokumentene.
Avdragstiden tilpasses bestemmelsene i kommunelovens § 50.
Direktøren gis fullmakt til å pantsette bygg som sikkerhet for de respektive lån.
Øvre grense for låneopptak settes til 161 mill. kroner.
3. Kristiansand Boligselskap KF tar sikte på å realisere de prosjekter som er oppført i perioden 2015 – 2018.

Dagfinn Solaas
Direktør

Vedlegg: Tallbudsjett 2015 for Kristiansand Boligselskap KF

Bakgrunn for saken:

Kristiansand Boligselskap KF vil i 2015 disponere 2014 boliger for utleie, 829 som foretaket eier selv og 1085 innleid fra stiftelsene kommunen har opprettet.

Boligene er øremerket for:

- 908 omsorgsboliger/serviceboliger for eldre
- 192 boliger for utviklingshemmede
- 103 boliger for personer med psykiske lidelser
- 800 boliger for vanskeligstilte/bostedsløse

Foretaket har i tillegg 11 presteboliger.

Stiftelsenes boliger leies inn for en sum som dekker renter på stiftelsenes lån, kalkulatoriske avskrivninger, forsikringspremie for bygningene, utgifter til regnskapsførsel, revisjon og div. eierkostnader. Kristiansand Boligselskap KF har ansvar for all drift, forvaltning, vaktmestertjeneste, indre og ytre vedlikehold.

Leieavtalene sikrer stiftelsene mot renteøkninger og stiftelsenes positive egenkapital vil være konstant i leieperioden. Eventuelle salg av boliger i stiftelsene vil gi regnskapsmessige gevinster og økt egenkapital.

Det er i budsjettet lagt til grunn lavere leie til stiftelsene i 2015 enn i 2014. Dette pga. forventning om noe lavere renter på en del av lånene og redusert lånegjeld.

Leiereduksjonen utgjør samlet ca. 2.3 mill. kroner.

Det er ikke planlagt investeringer i stiftelsenes eiendommer i 2015.

Samling av alle boligene kommunen disponerer i en driftsenhet gir positiv effekt. Det oppnås administrative besparelser og en lik og bedre standard på boligene. Særlig viktig er det at vedlikeholdsmidlene kan settes inn der det er de største behovene.

Det ble fra 01.01. 2013 vedtatt hovedregulering av husleiene, gjennomsnittlig økning var 8.7%. Leietakere som ennå ikke har fått regulering (har bodd i leiligheten mindre enn 3 år), vil få sine leier regulert fra 01.01.2015.

De øvrige leiene reguleres med endringen/økningen i konsumprisindeksen fra okt. 2013 til okt. 2014, 2%.

Husleiene er i hovedsak fortsatt under boutgiftstaket i Husbankens bostøtteordning, slik at økningen blir kompensert etter gjeldende regler for de som får bostøtte.

De budsjetterte driftsutgiftene er justert i forhold til forventet lønns- og prisvekst, endringen i antall boliger foretaket disponerer og det antall som ferdigstilles/ervertes i 2015.

Vedlikeholdsutgiftene forventes å øke pga. etterslep og et stadig økende behov.

Antallet ut-/innflyttinger (329 i 2013) er meget stort og stadig flere boliger trenger omfattende utbedring og standardheving, som for eksempel utskifting av kjøkken, renovering av bad osv.

Boligselskapet er i handlingsprogramperioden involvert i følgende prosjekter:

i 1000 kr

Løpende priser	Prosjektkostnad	Ferdigstilles
40 omsorgsboliger for eldre – eierforhold uavklart		Medio 2016
Tollbodgt. 73 A og B – renovering 6 boliger	6 000	Oppstart 2015
Kjøp av større familieboliger (5 boliger hvert år i perioden)	50 000	2015-2018
Jegersberg – byggetrinn 2 18 boliger, fellesarealer, verksted og aktivitetslokaler	30 000	2015
12 PU boliger	30 000	2018
Kjøp av 30 små leiligheter til vanskeligstilte	45 000	2015-18
Sum	161 000	

Bruttorammen for de planlagte prosjekter utgjør dermed 161 mill kroner. 130 mill. finansieres med låneopptak og om lag 31 mill. kroner med statstilskudd.

Kristiansand Boligselskap KFs gjeld er d.d. 840 mill. kroner. Nye låneopptak, 130 mill., avdrag på lån, 80 mill., og salg av leiligheter i Egshaugen 7/9 og ungdomsboliger, ca. 35 mill., vil ved utgangen av perioden utgjøre en netto økning av lånegjelden på 15 mill., til 855 mill. kroner.

Boligselskapet har gjennom leiekontrakter ansvar for de lån Kristiansand Boligstiftelse og Kristiansand kommunes stiftelse for utleieboliger har, til sammen 301 mill. kroner. Avdrag på lån og salg av eiendommer anslås i perioden til 75 mill. Stiftelsenes lånegjeld reduseres til 226 mill. kroner ved utgangen av 2018.

Samlet sett reduseres gjelden i stiftelsene og foretaket med 60 mill. kroner, fra 1.141 milliarder til 1.081 milliarder kroner.

Dersom det blir bygd 40 nye omsorgsboliger i boligselskapets regi, vil gjelden samlet sett øke. Det er p.t. ikke avklart om omsorgsboligene skal bygges i kommunal eller privat regi. Det er lagt inn driftsmidler til 40 plasser i helse- og sosialsektorens rammer fra 01.01.2016.

Det foretas egnethetsvurdering av serviceboligene kommunen disponerer og en har foreløpig kommet til at noen prosjekter kan omdisponeres til omsorgsboliger, noen bør opprettholdes som serviceboliger, noen kan brukes til andre prioriterte grupper og noen kan avhendes. Det vil fortsatt være sterkt fokus på at boligmassen er tilpasset behovene.

I vedtatt boligsosial handlingsprogram 2012 – 2015 er det synliggjort et ytterligere behov for boliger til ulike grupper. Ved denne rulleringen er det innarbeidet flere prosjekter fra planen, men noen av tiltakene som er foreslått i Boligsosial Handlingsplan er ikke med pga manglende driftsmidler i Helse- og sosialsektoren. De høyest prioriterte tiltakene utenfor rammen fremgår i vedlegg til handlingsprogrammet (jfr. Helse- og sosialsektorens forslag til tiltak utenfor rammen).

Foretaket har hittil, fra 2004, solgt 60 boliger til ungdom mellom 18 og 35 år. I to av foretakets prosjekter, som er omdannet til sameier, gjenstår det å selge 14 leiligheter. Det antas salg av 1 -2 i 2015 og i hvert år videre i perioden. I tillegg forventes salg av 7 – 8 leiligheter i Egshaugen 7/9.

Regnskapsmessig salgsgevinst anslås til ca, 2.5 mill. kroner.

Det er budsjettet med et overskudd på kr. 1 712 000.-. Overskuddet foreslås tillagt foretakets egenkapital som øker fra 7.1mill. til 8.8 mill. kroner.

Sak 137/14: Kristiansand Parkeringselskap KF - Årsbudsjett og handlingsprogram 2015-2018

Vedlegg

Vedtak PARKER, 25112014, Sak 13/14, Kristiansand Parkeringselskap KF - Årsbudsjett og handlingsprogram 2015-2018

Vedtak BYSTYR, 17122014, Sak 206/14, Kristiansand Parkeringselskap KF - Årsbudsjett og handlingsprogram 2015-2018

Forslag til avgiftssatser 2015.pdf

206-14.mp3

Dato 14. november 2014
Saksnr.: 201409872-1
Saksbehandler Raymond Solaas

Saksgang

Kristiansand Parkeringsselskapet styre KF
Formannskapet
Bystyret

Møtedato

25.11.2014
03.12.2014
17.12.2014

Kristiansand Parkeringsselskap KF - Årsbudsjett og handlingsprogram 2015-2018

Sammendrag

Kristiansand Parkeringsselskap er et kommunalt foretak som inngår i rettssubjektet Kristiansand kommune, men er utskilt fra den øvrige kommunale virksomhet med egne vedtekter og eget styre, direkte underlagt bystyret.

Forslag til årsbudsjett og handlingsprogram er stramt, hovedsakelig som følge av ingen vekst for inntektene, til tross for prisjustering i perioden. Det presenteres et saldert opplegg med knappe marginer mellom inntekter og utgifter, samt bruk av disposisjonsfond for å makte overføringene til bykassa. Dette innebærer større risiko for økonomiske tilbakeslag ved endrede forutsetninger.

Dette utløser behov for å effektivisere driftsutgiftene, samtidig som finansutgiftene dempes som følge av lavere lånegjeld og avslutning av investeringer med besparelser. Netto driftsresultat utgjør 0,7-2,9 Mill kr p.r. år i handlingsprogramperiode (6,9 Mill kr totalt) og er ikke tilstrekkelig til å finansiere overføringene til bykassa (11 Mill kr i perioden). Dette medfører at disposisjonsfondet svekkes med 4,1 Mill kr.

Parkeringsselskapets inntekter er avhengig av Kvadraturen som handels- og landsdelssenter. To nye parkeringshus skal innarbeides (Kilden og Gyldengården) og relativ høy lånegjeld skal betjenes, med den risiko dette innebærer. Økningen i antall el-biler svekker inntektene merkbart pga. avgiftsfritaket for denne type kjøretøy. Kort sagt er dette hovedutfordringen de nærmeste årene og i rulleringen av handlingsprogrammet påvirker endrede rammebetingelser muligheten for å yte overføringer til bykassa.

Både rådmannen og daglig leder legger til grunn overføringer til bykassa tilsvarende 11 Mill kr i perioden, hvilket er 4 Mill kr lavere enn vedtatt årsbudsjett og HP 2014-2017.

Overføringene nedtrappes betydelig fra 2017. I og med at hele netto driftsresultat overføres til bykassa, samt at disposisjonsfondet reduseres med 4,1 Mill kr, svekkes egenkapital og reserver og dermed muligheten til fremtidige investeringer i parkeringsanlegg.

Det foreslås investeringer i anleggsmidler tilsvarende 5,2 Mill kr i handlingsprogrammet. Investeringene finansieres dels ved lån og dels ved refusjoner og er på et minimumsnivå, da foretakets investeringsevne er bundet opp i Kilden parkeringshus.

Belegget økte merkbart frem til og med 2007. Årene 2010 og 2011 har vært preget av stagnasjon og svak tilbakegang. I 2012 og 2013 er belegget stort sett uforandret hensyntatt økningen i parkeringstilbudet (Gyldengården og Kilden).

Belegget viser at det er god tilgjengelighet og på kort sikt er dagens parkeringstilbud trolig tilfredsstillende. I et lenger perspektiv, dersom byens utvikling krever det, bør det igjen vurderes å utvide kapasiteten i form av sentralt lokaliserte parkeringsanlegg.

Dette fordi kommunen må ha stor grad av kontroll over det allmenne parkeringstilbudet, for at parkering skal være et virkemiddel i transport og miljøpolitikken.

Det legges videre opp til en gjennomsnittlig økning av driftsinntektene på -0,3 % pr. år for årene 2015-2018. Til tross for prisjustering i perioden vil nedjustering av inntektene som følge av utviklingen i 2014, samt fremtidig inntektssvikt som følge av fortsatt økning i antall el-biler, medføre praktisk talt nullvekst i de samlede inntekter i handlingsprogramperioden. Prisjusteringen gjennomføres vanligvis to ganger i handlingsprogramperioden, dvs. hvert andre år. I dette forslaget er prisjusteringen for hele fireårsperioden innarbeidet i 2015 og 2016 i stedet for 2015 og 2017. Dette for å kunne opprettholde overføringene til bykassa med 4 Mill kr pr. år i 2015 og 2016.

I siste omgang er det en avveining mellom flere hensyn som miljø, trafiksikkerhet, tilgjengelighet, fremkommelighet, Kvadraturen som møteplass, samt handels og landsdelssenter, som påvirker den generelle parkeringspolitikken, herunder avgiftssatsene.

I løpet av året kan enkelte plasser få endret avgiftssats, innenfor gjeldende maksimalsatser, som følge av nye vurderinger om trafikkavviklingen i området.

Driftsutgiftene øker gjennomsnittlig med 0,3 % pr. år, hvilket er tilnærmet nullvekst og dermed betydelig lavere enn forventet prisstigning i perioden (2,5 % pr. år). Dette skyldes bl.a. innføring av effektiviseringskrav og omstilling planlagt gjennomført i samarbeid med de ansatte og deres tillitsvalgte. I forhold til 2014 legges det opp til å redusere driftsutgiftene med 2,5 Mill kr før prisjustering innen 2018.

Fra 2014 reduseres lånegjelden gradvis i handlingsprogramperioden, da investeringsnivået holdes lavt, dvs. er lavere enn de årlige avdrag. Ved utgangen av 2018 viser beregninger at lånegjelden vil utgjøre 87,8 Mill kr, dvs. en nedgang på 13,1 Mill kr i forhold til 2014. Netto renter og avdrag øker med om lag 0,6 Mill kr i handlingsprogramperioden, da det er forutsatt moderat stigende rentenivå, samt at nye lån i all hovedsak finansierer investeringsprosjekter med relativ kort levetid (10-15 år). I handlingsprogramperioden prioriteres nedbetaling av gjeld fremfor nye parkeringsanlegg.

Reservene i form av disposisjonsfond er beregnet å utgjøre 10 Mill kr ved utgangen av 2018, dvs. utgjør 16 % av driftsinntektene. På grunn av den knappe marginen mellom inntekter og utgifter, er disposisjonsfondet lavere enn hva som tidligere har vært ansett som forsvarlig. Imidlertid er lånegjelden redusert i handlingsprogramperioden, hvilket gjør bedriften mindre følsom for stigende rentenivå. Usikkerheten på inntektssiden peker i retning av at disposisjonsfondet bør opprettholdes på et høyere nivå. Imidlertid kan dette ikke oppnås så lenge overføringene til bykassa opprettholdes som foreslått.

De inntektsanslag som er lagt til grunn, nivået på overføringer til bykassa, samt de investeringer som foreslås, medfører at det ikke er midler til disposisjon for andre tiltak de nærmeste årene.

Forslag til vedtak

Årsbudsjett 2015:

1. Budsjett for Kristiansand Parkeringsselskap KF 2015 vedtas i samsvar med daglig leders innstilling datert 14. november 2014 og endringer vedtatt av bystyret.
2. Bystyret samtykker i at det tas opp kr 695 000 i lån til investeringer. Daglig leder delegeres fullmakt til å godkjenne lånevilkårene.
3. De generelle avgiftssatsene for gateparkering, parkeringstomter og parkeringshusene, fastsettes som omtalt i saken og i vedlegget "Forslag til avgiftssatser 2015".
4. De generelle leiesatsene for plassering av containere, stillas, arbeidsbrakker, rigg mv på gategrunn fastsettes som omtalt i saken og i vedlegget "Forslag til avgiftssatser 2015".

Handlingsprogram 2015-2018:

5. Handlingsprogram for perioden 2015-2018 vedtas i samsvar med daglig leders forslag og endringer vedtatt av bystyret.
6. Handlingsprogrammets drifts- og investeringsrammer for 2015-2018 legges til grunn i planleggingen og utviklingen av foretaket.
7. De generelle avgiftssatsene vurderes i forbindelse med rulleringen av handlingsprogrammet.

Raymond Solaas
Daglig leder

Vedlegg:
Forslag til avgiftssatser 2015

Bakgrunn for saken

ÅRSBUDSJETT OG HANDLINGSPROGRAM 2015-2018 KRISTIANSAND PARKERINGSSELSKAP KF

Innledning

Kristiansand Parkeringssekskap er et kommunalt foretak, dvs. inngår i rettssubjektet Kristiansand kommune, men er atskilt fra den øvrige kommunale virksomhet med egne vedtekter og eget styre. Kristiansand kommune har derfor hånd om alle foretakets verdier og hefter for forpliktelsene. Bystyret er foretakets øverste organ.

Vedtekter og formål

Vedtektene angir foretakets formål, som kort sagt går ut på å forestå drift av avgiftsbelagt parkering, herunder drift og vedlikehold av parkeringsanlegg, samt håndheve parkeringsbestemmelsene og annen trafikkhåndheving. I tillegg håndteres klagebehandling og parkeringstillatelser for bevegelseshemmede.

Det er 27,5 stillinger i foretaket med ansvar for parkeringshåndhevingen langs 350 km veier og driften av i overkant av 4200 parkeringsplasser langs gater, på tomter og i 6 parkeringshus.

De samlede driftsinntekter utgjør ca. 64 Mill kr (2013).

Kristiansand parkeringssekskap, som en del av Kristiansand kommune, tilpasser sin virksomhet i forhold til satsningsområder og retningsmål i kommuneplanen.

Ut i fra formålet vil parkeringssekskapet arbeide for:

- At trafikksikkerhet og miljø ivaretas
- At fremkommeligheten for alle trafikantgrupper fungerer
- God tilgjengelighet til parkeringsplasser
- Gode livsvilkår for næringslivet

Vedtatte planer av betydning for virksomheten

Kommunedelsplan Kvadraturen

Planen legger opp til å dempe bilbruken, herunder begrense arbeidsreiseparkering og gateparkering, samtidig som betingelsene bedres for handelsparkering, boligparkering og offentlig parkering utenom gate.

Dette innebærer bl.a. at utbygging av parkeringshus skal prioriteres på bekostning av gateparkering. Det legges opp til å gjøre endringen gradvis.

For øvrig satses det på bedre busstilbud, samt bedre forhold for fotgjengere og syklistar på innfartsveiene, for å motvirke vekst i trafikken i Kvadraturen.

Vedtatte handlingsprogram

I tidligere års handlingsprogram er det lagt opp til parkeringsavgift på alle offentlige plasser i Kvadraturen. Avgiftsnivået for langtidsparkering skal samordnes med tur/retur billett med buss. For å regulere tilgjengeligheten benyttes progressive avgiftssatser og maksimaltid.

Det er i all hovedsak innført avgiftsparkering i hele Kvadraturen, med en dagspris minst lik bussbillett tur/retur innenfor de nærmeste sonene i det lokale rutenettet.

I vedtatt handlingsprogram 2014-2017 er Kristiansand parkeringsselskap KF forpliktet til å overføre 15 Mill kr til bykassa (løpende priser), hvilket innebærer at hele foretakets netto driftsresultat er disponert til bykassa.

ATP

Areal og transportprosjektet (ATP) er et forsøk med alternativ forvaltningsorganisering av transportsystemet for Kristiansandsregionen. Hovedhensikten med forsøket er å tilrettelegge for miljøvennlig transport. Handlingsplanen for ATP - prosjektet har tiltak vedrørende parkering, hovedsakelig i forhold til å begrense langtidsparkering og etablere innfartsparkering.

Parkerings situasjonen nå og i fremtiden – tilgjengelighet, flere el-biler og kommunen som aktør

Antall parkeringsplasser til disposisjon påvirker først og fremst trafikkavviklingen, herunder tilgjengelighet og fremkommelighet. Imidlertid kan vanskelige parkeringsforhold også virke negativt på trafiksikkerhet og miljø, samt Kvadraturen som handels – og landsdels senter.

Beleggstatistikken viser at det er god restkapasitet i sentralt lokaliserte parkeringsanlegg, hvilket innebærer at tilgjengeligheten er bedret sammenlignet med få år tilbake. Dette skyldes i all hovedsak utvidet tilbud, kombinert med noe mindre trafikk i Kvadraturen. Restkapasiteten vil trolig på kort sikt kunne dekke opp for midlertidig parkering (300 plasser) som kan bli borte. I Gyldengården og Slottet utgjør restkapasiteten ca. 200 kjøretøy og dermed kan disse anleggene alene, kompensere for mange av de midlertidige plassene som kan bli borte. Midlertidige parkeringsplasser vil som regel bli erstattet av nye varige plasser når områdene er ferdig utbygd. Det er derfor som regel kun i byggetiden at parkeringstilbudet svekkes.

Ved å ha stor grad av kontroll over det allmenne parkeringstilbudet er parkering et virkemiddel i transport - og miljøpolitikken. For å opprettholde denne muligheten er det viktig at kommunen investerer i nye parkeringsanlegg, slik at tilveksten ikke kun kommer i form av private parkeringstilbud.

Kvadraturplanen prioriterer en gradvis utbygging av parkeringshus, på bekostning av gateparkering. Overføring av parkering fra gateplan til parkeringshus medfører økte kostnader, hvilket påvirker Parkerings selskapets evne til å yte overføringer til bykassa.

Det er som regel tidkrevende å etablere nye parkeringsplasser i anlegg under bakken, som ledd i å styrke parkeringstilbudet i Kvadraturen. Erfaringsmessig vil et nytt parkeringshus ikke være lønnsomt de første årene. Hovedårsaken til dette er at etterspørselen og dermed også betalingsvilligheten, hittil ikke har vært tilstrekkelig til å dekke drifts- og finansutgiftene. For å oppnå høyt belegg og lønnsomhet, er god beliggenhet og kundevennlige løsninger avgjørende. I dag betyr dette en beliggenhet i nærheten av gågatenettet, kino, hotell, samlingslokaler/kongresser/ flerbruksanlegg og restauranter.

Imidlertid viser dagens situasjon at det er reservekapasitet i våre anlegg, hvilket antyder at en betydelig utvidelse av parkeringstilbudet, trolig vil slite økonomisk, i det minste de første 8-10 årene. Høye investeringskostnader kan dessuten gjøre det svært krevende å få lønnsomhet også på lang sikt, dvs. i anleggets økonomiske levetid. Gyldengården og Slottet har i 2013 et maksimalt belegg på hhv. 68 og 57 % (kl. 12-15, 1-2 timer i døgnet), til tross for god beliggenhet.

Parkeringssselskapet har etter overtakelsen av p-hus Kilden, ikke muligheten til å gå inni større investeringsprosjekter som en dominerende eier de nærmeste 5-10 årene.

Gateparkeringen er populær hos publikum og derfor bør det utvises varsomhet med å nedbygge dette tilbudet for sterkt på kort sikt, da det kan skade Kvadraturen som handels- og landsdelssenter. Dette til tross for at det i et trafikkavviklings- og miljømessig perspektiv er gunstig å begrense gateparkeringen, hovedsakelig på grunn av letetraffic.

Parkeringssselskapet er opptatt av kundevennlige løsninger som kan bidra til å opprettholde Kvadraturen som handels- og landsdelssenter. Parkeringssselskapet har 167 betalingsautomater (unntatt bomanleggene). Av disse er 75 % (125) tilrettelagt for betaling med kredittkort basert på at det kun betales for den tiden man er parkert. I Kvadraturen tilbys det betaling via kredittkort i praktisk talt alle parkeringshus og på alle parkeringstomter. For gateparkeringen er ca. 65 % av betalingsautomatene tilrettelagt for kredittkortbetaling.

Billettløs parkering ved bruk av mobiltelefon tilbys nå i alle våre anlegg unntatt parkeringshusene Slottet og Gyldengården, som har kundevennlige løsninger via bomanlegg. Billettløs parkering medfører at kunden kun betaler for den tiden man er parkert, samt at det gis melding via SMS når parkeringstiden er i ferd med å gå ut. Kunden kan da forlenge parkeringstiden, så fremt det ikke er maksimaltid på stedet. Dette gir trygghet og økt forutsigbarhet.

Det er fremdeles 62 gamle parkometre i sentrum. Billettløs parkering via mobiltelefon tilbys på alle parkometerplasser, slik at publikum har et alternativ. På sikt er målet å redusere antall parkometre til et fåtall og erstatte disse med moderne betalingsautomater, der det er hensiktsmessig.

Økningen i antall el-biler de siste årene medfører et inntektstap for alle parkeringsbedrifter som driver parkeringsvirksomhet i henhold til vegtrafikklovens bestemmelser.

Parkeringsaktører som baserer sin virksomhet på avtalelovens bestemmelser, er ikke forpliktet til å tilby avgiftsfritak for el-biler og derfor må kommunen i all hovedsak bære hele inntektstapet for denne ordningen i Kristiansand.

Basert på tellinger utført høsten 2013 og høsten 2014, anslås verdien av avgiftsfritaket for el-biler å utgjøre 1,5-2 Mill kr i 2013 og 3,5- 4 Mill kr i 2014. I gjennomsnitt var det parkert ca. 78 el-biler pr. time på kommunens avgiftsparkering i tidsrommet kl. 10-15 i 2013, mens tilsvarende måling i 2014 viste 166 el-biler i gjennomsnitt. Det er en økning på 113 %, dvs. over en fordobling. De fleste el-bilene benytter parkeringshusene Børsen, Gyldengården (før bomanlegget) og Kilden, samt gateparkeringen. Maksimaltid 3 timer begrenser langtidsparkering/arbeidsreiseparkering ved bruk av el-bil noe, men det registreres at en del førere flytter kjøretøyet for å unngå overtredelse av maksimaltiden. I og med at de fleste parkeringsanlegg har ledig kapasitet, vil avgiftsfritaket for el-biler i mindre grad skyve bort kunder som er innstilt på å betale for å parkere. Imidlertid ser vi at vi mister betalende kunder og får i stedet el-biler som har betalingsfritak.

Videre er det grunn til å anta at avgiftsfritaket for el-biler medfører et «overforbruk» av parkering for denne kundegruppen, hvilket innebærer at etterspørselen trolig ville vært lavere, dersom det måtte betales for parkering. Dette gjelder spesielt for arbeidsreiseparkering, som neppe ville ha det omfanget vi ser i dag uten avgiftsfritaket. Dette er forhold som har betydning når en vurderer det reelle inntektsbortfallet, som nok er noe lavere enn tellingen skulle tilsi.

Vanligvis benyttes en sentral parkeringsplass av 4-5 ulike kjøretøy i tidsrommet 08-17. For elektriske motorvogner er dette antallet langt lavere og i mange tilfeller nede i 1-2 kjøretøy i tidsrommet 08-17. Andre kjørende får dermed svekket tilgjengelighet i enkelte områder som igjen resulterer i økt letetraffic, og de uheldige miljømessige sider dette har. Videre har det vært nødvendig å innføre maksimaltid i sentrale deler av Kvadraturen, der det tidligere var tilstrekkelig med progressive avgiftssatser, for å opprettholde en tilfredsstillende tilgjengelighet. Dette innebærer en mer krevende regulering enn nødvendig for andre

kjørende og dermed mindre fleksibilitet, samt økte muligheter for å misforstå. Innføring av maksimaltid har for enkelte anlegg resultert i færre kunder og dermed lavere belegg og inntekter. På den annen side ville ingen maksimaltid medført at el-bilene ble stående på samme plass svært lenge og dermed blir tilgjengeligheten svekket for publikum som har korttidsbehov. Det kan videre vurderes om maksimaltiden skal reduseres fra 3 til 2 timer, men det vil trolig være negativt for publikum i sin alminnelighet og opplevelsen av å gå med «klokka i magen» blir igjen fremtredende. Dette tilrås derfor ikke.

Hovedoversikt handlingsprogram 2015-2018

Driftsoversikt

Beløp i 1000 kr

Handlingsprogram løpende priser

	R-2013	B-2014	B-2015	B-2016	B-2017	B-2018
<u>Inntekter</u>		(justert)				
Sum driftsinntekter	63 701	64 161	61 629	63 247	62 497	63 247
<u>Utgifter</u>						
Driftsutgifter	52 541	54 757	53 061	53 824	54 606	55 459
Avskrivninger	6 229	6 292	6 444	6 444	6 444	6 444
Sum driftsutgifter	58 770	61 049	59 505	60 268	61 050	61 903
Brutto driftsresultat	4 931	3 112	2 124	2 979	1 447	1 344
<u>Finansinntekter og utgifter</u>						
Renteinntekter	715	647	500	400	350	300
Sum finansinntekter	715	647	500	400	350	300
Renteutgifter og låneomkostn.	3 056	3 283	2 963	3 081	3 201	3 316
Avdrag på lån	3 530	3 872	3 872	3 882	3 954	4 036
Sum finansutgifter	6 586	7 155	6 835	6 963	7 155	7 352
Resultat finans	-5 871	-6 508	-6 335	-6 563	-6 805	-7 052
Motpost avskrivninger	6 229	6 292	6 444	6 444	6 444	6 444
Netto driftsresultat	5 289	2 896	2 233	2 860	1 086	736
i % av driftsinntektene	8,3 %	4,5 %	3,6 %	4,5 %	1,7 %	1,2 %

Netto driftsresultat i handlingsprogramperioden varierer mellom 0,7 og 2,9 Mill kr, hvilket er vesentlig lavere enn tidligere år, samt i forhold til vedtatt årsbudsjett og HP 2014-2017. Dette skyldes i all hovedsak at det er registrert inntektssvikt i 2014, som på årsbasis anslås å utgjøre 3,6 Mill kr for avgiftsparkeringen. Inntektssvikten skyldes trolig helårsvirkningen av kortere avgiftstid for gateparkeringen, stigende antall el-biler, mer kundevennlige betalingsløsninger, samt økt bruk av maksimaltid som kundene oppfatter som mindre fleksibelt enn kun progressive avgiftssatser. Det er økningen i antall el-biler med betalingsfritak og kortere avgiftstid, som har størst innvirkning på inntektene.

Prisjusteringen gjennomføres vanligvis to ganger i handlingsprogramperioden, dvs. hvert andre år. I dette forslaget er prisjusteringen for hele fireårsperioden innarbeidet i 2015 og 2016 i stedet for 2015 og 2017. Dette for å kunne opprettholdeoverføringene til bykassa med 4 Mill kr pr. år i 2015 og 2016.

Kilden parkeringshus reduserer netto driftsresultat med om lag 3,1 Mill kr i 2014 og 12,3 Mill kr i handlingsprogramperioden. Overføringer til bykassa legger beslag på hele netto driftsresultat i perioden. Netto renter og avdrag (netto finans) øker fra 6,5 Mill kr i 2014 til 7,1 Mill kr i 2018, dvs. med om lag 0,6 Mill kr, til tross for at lånegjelden reduseres i handlingsprogramperioden. Økningen skyldes lånefinansiering av nye investeringsprosjekter med kort levetid (parkeringsteknisk utstyr, maskiner mv.), samt moderat stigende rentenivå og lavere bankinnskudd.

Det legges videre opp til en gjennomsnittlig økning av driftsinntektene på -0,3 % pr. år for årene 2015-2018. Til tross for prisjustering i perioden vil nedjustering av inntektene som følge av utviklingen i 2014, samt fremtidig inntektssvikt som følge av fortsatt økning i antall el-biler, medføre praktisk talt nullvekst i de samlede inntekter i handlingsprogramperioden.

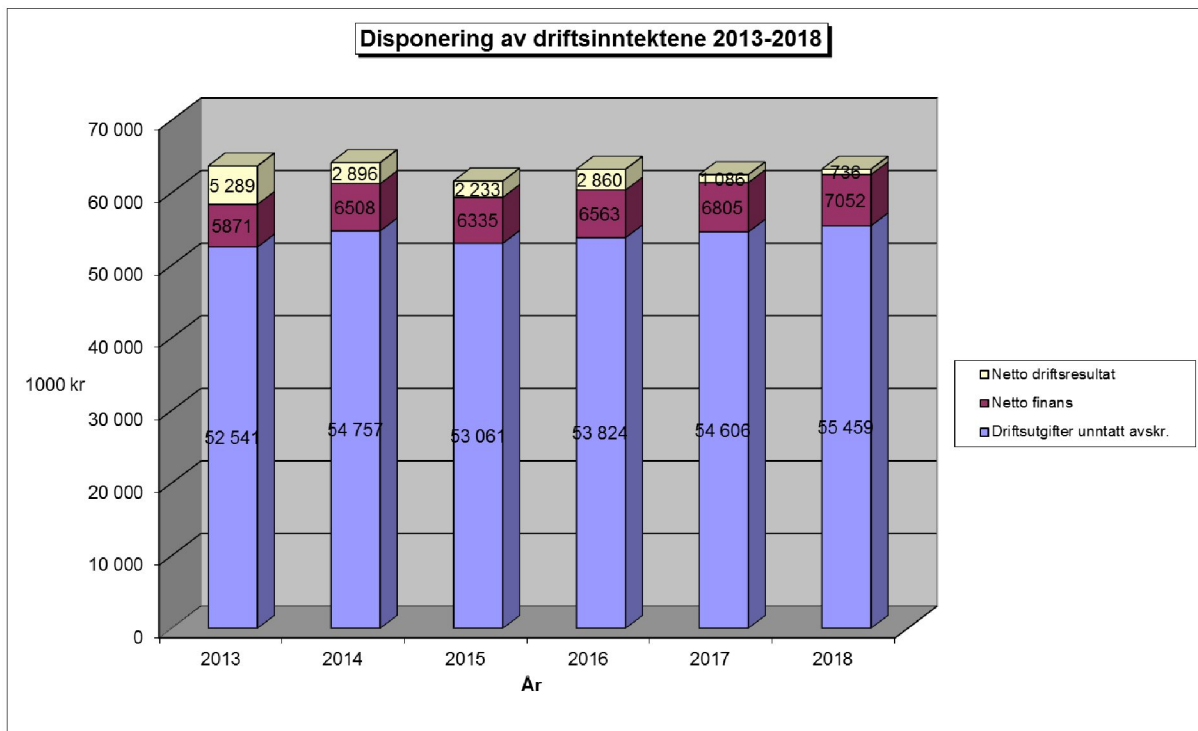
Driftsutgiftene øker gjennomsnittlig med 0,3 % pr. år, hvilket er tilnærmet nullvekst og dermed betydelig lavere enn forventet prisstigning i perioden (2,5 % pr. år). Dette skyldes bl.a. innføring av effektiviseringskrav og omstilling planlagt gjennomført i samarbeid med de ansatte og deres tillitsvalgte. Denne prosessen omtales under driftsutgifter.

Disponering av netto driftsresultat

Beløp i 1000 kr

	R-2013	B-2014	B-2015	B-2016	B-2017	B-2018
Netto driftsresultat	5 289	2 896	2 233	2 860	1 086	736
Brukt slik:						
Bruk av tidl.års overskudd	3 412	778	0	0	0	0
Bruk av disposisjonsfond	0	1 104	1 767	1 140	414	764
Bruk av bundne fond	0	0	0	0	0	0
Sum bruk av avsetninger	3 412	1 882	1 767	1 140	414	764
Overført til investeringer	11	0	0	0	0	0
Tilskudd bykassa	4 500	4 000	4 000	4 000	1 500	1 500
Avsatt disposisjonsfond	3 412	778	0	0	0	0
Sum avsetninger mv.	7 923	4 778	4 000	4 000	1 500	1 500
Overskudd/underskudd	778	0	0	0	0	0

Netto driftsresultat er i handlingsprogramperioden disponert til bykassa i form av overføringer. I handlingsprogrammet salderes driften det enkelte år med bruk - og avsetning til disposisjonsfondet.

Netto driftsresultat og reserver

Netto driftsresultat viser hva som er til disposisjon av driftsinntektene, etter at driftsutgifter og netto finansutgifter er trukket i fra. Netto driftsresultat utgjør 0,7-2,9 Mill kr pr. år i handlingsprogramperioden, hvilket er svært knappe marginer og lavere enn tidligere år. Risikoen for underskudd ved endrede økonomiske forhold er dermed økt og det anbefales at reservene i form av disposisjonsfond ikke reduseres ytterligere. Dette fordi budsjett og regnskapsbestemmelsene for kommunale foretak, pålegger bykassa å dekke inn eventuelle underskudd i foretaket, når dette ikke kan gjøres over det påfølgende års budsjett.

I handlingsprogramperioden er det lagt opp til å benytte 4,1 Mill kr av disposisjonsfondet for å opprettholde de årlige overføringene til bykassa. I tillegg kommer bruk av disposisjonsfondet til investeringer tilsvarende 0,3 Mill kr i perioden. Ved utgangen av 2018 anslås disposisjonsfondet å utgjøre om lag 10 Mill kr, dvs. en reduksjon på 4,4 Mill kr i forhold til 2014. Disposisjonsfondet utgjør da ca. 16 % av driftsinntektene.

På grunn av den knappe marginen mellom inntekter og utgifter er disposisjonsfondet lavere enn hva som tidligere har vært ansett som forsvarlig. Imidlertid legges det opp til å redusere lånegjelden med 13,1 Mill kr (87,8 Mill kr i 2018) i handlingsprogramperioden, hvilket gjør bedriften mindre følsom for stigende rentenivå. Usikkerheten på inntektssiden peker i retning av at disposisjonsfondet bør opprettholdes på et høyere nivå. Imidlertid kan dette ikke oppnås så lenge overføringene til bykassa opprettholdes som foreslått.

Drifts- inntekter og utgifter

Regulering og driftsinntekter

Inntektsutviklingen									
Løpende priser					Handlingsprogrammet				
Beløp i 1000 kr	R-2010	R-2011	R-2012	R-2013	B-2014	B-2015	B-2016	B-2017	B-2018
					(justert)				
Inntekter									
Gebyrer	5 447	5 233	4 702	5 224	5 100	5 600	5 600	5 600	5 600
Tilleggsavgift	2 970	3 165	2 804	2 398	2 800	2 500	2 500	2 500	2 500
Salgsinntekter	41 804	43 834	51 820	54 749	55 866	53 164	54 782	54 032	54 782
Tilskudd og ref.	3 417	1 122	714	1 330	395	365	365	365	365
Sum inntekter	53 638	53 354	60 040	63 701	64 161	61 629	63 247	62 497	63 247
Økning/ reduksjon	-2,6 %	-0,5 %	12,5 %	6,1 %	0,7 %	-3,9 %	2,6 %	-1,2 %	1,2 %
HP 2014-2017									
Sum inntekter					64 161	67 234	67 234	70 476	
Differanse					0	-5 605	-3 987	-7 979	

Inntektsutviklingen var god frem til og med 2009. I 2010 og 2011 er det registrert nedgang i inntektene med hhv. 2,6 og 0,5 %.

I 2012 ble det økning av inntektene som følge av utvidelse av parkeringstilbudet (Gyldengården, Kilden og sykehusområdet) og i 2013 skyldes inntektsøkningen prisjustering og full års effekt av nye tiltak.

Når det gjelder belegget viser årene 2004-2007 stigende belegg, etterfulgt av stagnasjon og svak tilbakegang i 2010 og 2011. I 2012 og 2013 var belegget i all hovedsak uforandret hensyntatt utvidelse av kapasiteten

I vedtatt årsbudsjett og handlingsprogram 2014-2017 er det lagt opp til å øke avgiftssatsene hvert andre år, som ledd i en ordinær prisjustering for å ivareta hensynet til en god trafikkavvikling. En videreføring av dette innebærer prisjustering i 2015 og 2017 hvor inntektsveksten utgjør ca. 5 %. I forslag til årsbudsjett og HP 2015-2018 foreslås det prisjustering i 2015 og 2016 og ingen prisjustering resten av perioden. Dette for å makte overføringene til bykassa.

I forslag til årsbudsjett og handlingsprogram 2015-2018, er inntektsnivået basert på utviklingen de siste årene justert for inntektssvikten som er registrert i 2014. Inntektene er derfor redusert med 3,6 Mill kr før prisjustering i 2015, sammenliknet med årsbudsjett 2014. Årsaken til sviktende inntekter er omtalt tidligere. I tillegg er det lagt inn svikt i inntektene pga. økningen i antall el-biler med 1 Mill kr i 2015, 1 Mill kr i 2016 og 0,75 Mill kr i 2017. Etter 2017 er det uavklart i forhold til avgiftsfritaket for El-biler og det er derfor lagt opp til en forsiktig inntektsøkning på 0,75 Mill kr i 2018.

Prisjusteringen utgjør ca. 5 % i 2015 og 2016 og innebærer som hovedregel en økning i timesatsene med kr 1,-. For enkelte anlegg foreslås det en økning på kr 2,- pr. time hvor satsene av trafikale hensyn anses å være for lave.

Avgiftstid og timepris September 2014	Kristiansand	Drammen	Tromsø	Sandnes	Fredrikstad
Avgiftstid gateparkering man-fre	08-17	08-18	08-17	09-19	08.00-18
Avgiftstid gateparkering lørdag	08-13	09-16	08-15	09-15	09.00-15
Pr.time gate progressive- indre sone	21-26-33	24-27-30	22-22-42-52-62	15-20-30	21-23-25-27
Pr.time parkeringstomt	22 - Nybyen	19-Tinghuset	25 - HT plassen	15	18,-
Pr.time parkeringshus	18- Slottet	24- Blics gate	22 - Fjellet	15	18,-
Bosone privat pr. mnd	170,-	250,-	509,-		92,-
Bosone næring pr. mnd	360,-	700,-	893,-		117,-
I tillegg forekommer makspris for dagparkering og døgnparkering.					

Kristiansand har avgiftssatser på linje med andre sammenlignbare byer og kortest avgiftstid for gateparkeringen. Fredrikstad og Kristiansand har de laveste satsene for bosoneparkering. Det legges til grunn et nøkternt inntektsanslag i handlingsprogrammet, fordi det er knyttet usikkerhet til trafikktutviklingen i Kvadraturen i sin alminnelighet, som følge av økt konkurranse fra omkringliggende handelsområder og langtidseffekten av nye bompengesatser. Dessuten er økningen i antall el-biler en ny og vesentlig usikkerhetsfaktor når det gjelder inntektssiden.

Det er vanskeligere å oppnå en god kapasitetsutnyttelse av våre parkeringsanlegg og ordninger. Dette gjelder også parkeringsanlegg med god lokalisering.

Det legges opp til å videreføre høyere avgiftssatser på gateplan sammenlignet med nivået i parkeringshusene, som ledd i å oppfylle intensjonen om å vri parkering fra gateplan til parkeringshus.

Praktisk talt nullvekst for de samlede inntekter medfører at det blir utfordrende å opprettholde aktivitetsnivået. Dette utløser behov for tilpasninger av driftsutgiftene som omtales i neste avsnitt.

Risikoen på inntektssiden er først og fremst knyttet til utviklingen av trafikk til Kvadraturen, samt utviklingen i antall el-biler. Det er ikke gitt at besøkstallene utvikler seg som forventet og inntektene fra Kilden parkeringshus er uløselig knyttet til besøket i teater - og konserthuset, da lokaliseringen er utenfor Kvadraturen. Dersom betalingsfritaket for el-biler oppheves i handlingsprogramperioden vil det kunne gi betydelige merinntekter- trolig minst 3 Mill kr pr. år.

De samlede inntekter i perioden dempes som følge av ingen prisjustering/vekst for illeggelser for overtredelse av bestemmelsene om stans og parkering. Disse satsene har vært uforandret siden 1994 og fastsettes av samferdselsdepartementet i henhold til vegtrafikklovgivningen, mens avgiftsparkeringen fastsettes av kommunen. Satsene er under revidering i forbindelse med ny parkeringsforskrift som har vært på høring tidligere i år. Dersom ny parkeringsforskrift vedtas antas det å utløse merinntekter på om lag 3 Mill kr pr. år. Denne effekten er ikke innarbeidet i forslag til årsbudsjett og HP 2015-2018, da det er usikkert når ny forskrift vil bli vedtatt iverksatt. Imidlertid kan det her ligge en opp-side i budsjettet. Gebyr og tilleggsavgifter utstedes som følge av overtredelser av bestemmelsene om stans og parkering, dvs. har et straffeliknende preg, hvilket tilsier en varsom budsjettering.

Det er en avveining mellom flere hensyn som trafikksikkerhet, trafikkavvikling (tilgjengelighet og fremkommelighet), miljøet, Kvadraturen som møteplass, samt handels- og landsdelssenter, som påvirker den generelle parkeringspolitikken og dermed også avgiftssatsene. Som tidligere år legges det opp til at enkelte plasser kan få endret avgiftssats innenfor gjeldende maksimalsatser, som følge av nye vurderinger i forhold til hva som er riktig avgiftssats i området. I slike vurderinger legges det stor vekt på trafikkavviklingsperspektivet.

I Kvadraturen og den umiddelbare nærhet (Odderøya mv.) antas det å være minst 5.000 parkeringsplasser som håndteres av profesjonelle aktører, til disposisjon for allmennheten mot betaling. Av disse har parkeringsselskapet hånd om ca. 65 %. I prissettingen legger parkeringsselskapet vekt på trafikkavvikling (tilgjengelighet og fremkommelighet) og miljø, mens konkurrentene i større grad har maksimal fortjeneste som mål. Dette gjør at det forekommer forskjeller i pris, men beliggenhet er likevel den utslagsgivende faktor i forhold til prising. Til sammen antas det å være ca. 9-10.000 parkeringsplasser i Kvadraturen og den umiddelbare nærhet. Dette innebærer at de fleste plassene eies av private, i form av bakgårder og lukkede parkeringskjellere. Bygging av nye parkeringshus medfører ikke en tilsvarende økning av parkeringstilbudet, da det foregår en omfordeling fra gateparkering til parkeringshus.

Sentrale parkeringsanlegg (parkeringshus og tomter) tilrettelagt for korttidsparkering har i 2013 et maksimalt (kun kort tid i løpet av døgnet) belegg kl. 12-15 på 24-80 % med et gjennomsnitt på om lag 59 %. Gateparkeringen i sentrale deler av Kvadraturen har et belegg på ca. 65 % på dagtid (kl. 12-15) - og 77 % på kveldstid. Det er restkapasiteten i de fleste parkeringsanlegg og ordninger og samlet sett er tilgjengeligheten god. Tilgjengeligheten er merkbart bedre enn få år tilbake, pga. noe mindre trafikk og utvidet parkeringstilbud.

Etterspørselen etter parkeringsplasser i Kvadraturen er også avhengig av omfanget av "gratisplasser" i den umiddelbare nærhet. Presset på områdene i nærheten av Kvadraturen er økende og for å ivareta trafikkavviklingen, kan det være nødvendig å vurdere utvidelse av bosoneparkering, parkering forbudt soner og ordinær avgiftsparkering. Foruten Kvadraturen er det opprettet bosoneparkering på Grim og ved Gimlevang. Dette innebærer at Parkeringsselskapet må ha økt fokus på områder utenfor Kvadraturen.

Drifts- og finansutgifter

Driftsutgiftene øker gjennomsnittlig med 0,3 % pr. år, hvilket er praktisk talt nullvekst og dermed betydelig lavere enn forventet prisstigning i perioden (2,5 % pr. år). Dette skyldes at det er innarbeidet kostnadskutt og effektiviseringskrav for å møte svikten i inntekter. I samarbeid med de ansatte og deres tillitsvalgte, legges det opp til å utarbeide effektiviseringstiltak og smarte løsninger, med sikte på å redusere driftsutgiftene, samtidig som service og tilbud til publikum søkes opprettholdt.

Aktuelle tiltak er forenklinger av administrative rutiner, bedre utnyttelse av parkeringsteknisk utstyr og transportmidler, energisparetiltak, rutiner i forbindelse med kontroll- og håndheving, samt vurdere bemanningen i forbindelse med naturlig avgang. I løpet av høsten 2014 legges det opp til at to vikarer slutter, samt at ved naturlig avgang skal det drøftes med de tillitsvalgte med sikte på at stillinger kan være vakante. En bil vil bli solgt i løpet av høsten 2014 for å spare driftsutgifter. Effekten av dette innarbeides i årsbudsjett og handlingsprogram 2015-2018. I løpet av handlingsprogramperioden legges det opp til å redusere driftsutgiftene med 2,5 Mill kr før prisjustering som følge av effektivisering og omstilling.

I årsbudsjett 2015 er driftsutgiftene redusert med 3,1 % sammenliknet med 2014, hvilket utgjør 1,7 Mill kr, herav utgjør effektivisering og omstilling 0,9 Mill kr.

Utgiftene til avtalefestet pensjon (AFP 62-67 år) utgjør i 2015 om lag 1,7 Mill kr og er avtalt mellom partene i arbeidslivet, innenfor flere tariffområder i både privat - og offentlig sektor. Ordningen er ikke fondsbasert, dvs. at hver enkelt virksomhet får utgiftene etter hvert som de påløper, når ansatte benytter muligheten for tidlig pensjon. Alderssammensetningen i

bedriften tilsier at AFP vil kunne utgjøre en vesentlig utgift de nærmeste årene. Imidlertid åpner dette også for naturlig avgang.

En viktig del av Parkeringsselskapets virksomhet er parkeringshåndhevingen, som krever tilstrekkelig og kompetent bemanning for å fungere tilfredsstillende. Parkeringshåndhevingen bidrar til å bedre trafikksikkerhet og miljø og avgiftsparkeringen er avhengig av regelmessig og synlig håndheving, for å opprettholde publikums betalingsvilje.

Parkeringsselskapet er opptatt av å drive effektivt, herunder å benytte ny teknologi for å yte god service til befolkningen. Satsningen på kundevennlige betalingsløsninger hvor det kun betales for den tiden man er parkert (kredittkort eller mobiltelefonbetaling), er et uttrykk for det, selv om det i en overgangsfase kan gi lavere inntekter, fordi publikum har en tendens til å «overbetale» når det kun tilbys forskuddsbetaling med mynt. I utkast til ny parkeringsforskrift er kundevennlige betalingsløsninger et krav, hvilket Parkeringsselskapet i all hovedsak oppfyller med dagens løsninger.

Imidlertid medfører økt valgfrihet for publikum at parkeringskontrollen må håndtere flere ordninger og dermed blir kontrollen mer krevende. Selv om ny teknologi bidrar til å forenkle hverdagen, må flere ordninger kontrolleres parallelt (mynt, kredittkort, mobiltelefonbetaling) og publikums rettssikkerhet skal ivaretas på en god måte i alle ordninger. Gjeninnføring av maksimaltid i sentrale deler av Kvadraturen, gjør også parkeringskontrollen mer omfattende. Dette er momenter som er viktig å ha med seg når fremtidig bemanning skal vurderes.

Overføring av parkering fra gater og plasser til parkeringshus, medfører økte utgifter i form av driftsutgifter (bemanning, vedlikehold, strømforbruk, overvåkning mv.) og finansutgifter. Denne utviklingen vil prege Parkeringsselskapet de nærmeste årene.

Renteutgiftene i handlingsprogrammet er basert på en flytende rente på 2,25-2,6 % (2015), 2,75-3,1 % (2016) og 3,25-3,6 % (2017 og 2018). Omtrent halvdel av parkeringsselskapets langsiktige gjeld er fastrente lån med 3-4 års gjenværende gjennomsnittlig løpetid til ny renteregulering og en rentesats på 3,9 %, hvilket er noe høyere enn dagens flytende rente. På den annen side gir fastrentelån en tilfredsstillende sikring i forhold til et eventuelt fremtidig høyere rentenivå. Snittrenten utgjør f.t. ca. 3,1 %. Lånene har en gjennomsnittlig nedbetalingstid på ca. 32 år, hvilket i all hovedsak tilsvarer gjennomsnittlig gjenværende økonomisk levetid for anleggsmidlene.

I forbindelse med gjennomgang av investeringene legges det opp til å avslutte en rekke eldre prosjekter, hvor besparelser og endret finansiering medfører at fremtidige låneopptak kan reduseres med 2,1 Mill kr. Dette følges opp i forbindelse med 2 tertialrapport 2014 og er innarbeidet i rulleringen av årsbudsjett og HP 2015-2018, i form av lavere rente- og avdragsutgifter tilsvarende 0,2 Mill kr pr. år.

Overføringer til bykassa

Som nevnt tidligere forutsettes det at parkeringsselskapet yter betydelige beløp som overføring til bykassa. I vedtatt handlingsprogram 2014-18 utgjør dette 15 Mill kr i løpende priser.

I forbindelse med rulleringen av årsbudsjett og handlingsprogram 2015-2018 fremheves følgende forhold som er av betydning når overføringsnivået skal fastsettes:

- Inntektssvikt i 2014 anslås å utgjøre 3,6 Mill kr for avgiftsparkeringen. Inntektsnivået i 2015 er nedjustert tilsvarende. Dette påvirker også de øvrige årene i handlingsprogrammet.

- Økningen i antall el-biler reduserer inntektene med ytterligere 0,75- 1 Mill kr pr. år i perioden 2015-2017.

Alt i alt svekker endrede rammebetingelser muligheten til å yte overføringer til bykassa og det foreslås derfor å nedjustere overføringene fra 4 Mill kr i 2015 og 2016 til 1,5 Mill kr pr. år fra 2017. Sammenlignet med vedtatt HP 2014-2017 er overføringene nedjustert fra 15 til 11 Mill kr i handlingsprogramperioden, dvs. med 4 Mill kr.

Løpende priser	2014	2015	2016	2017	2018	Sum
Beløp i 1000 kr						
Forslag HP 2015-2018		4 000	4 000	1 500	1 500	11 000
Vedtatt HP 2014-2017 og justert B-2013	4 000	4 000	4 000	3 000		15 000
Differanse						-4 000

I forhold til netto driftsresultat er det ikke dekning for overføringene til bykassa og derfor foreslås det å benytte 4,1 Mill kr av disposisjonsfondet til å saldere driften. Overføringsnivået er opprettholdt i 2015 og 2016 for at bykassa skal få tid til å tilpasse driften et lavere overføringsnivå, men det går på bekostning av Parkeringssselskapets resultat, reserver og fremtidige investeringer i parkeringsanlegg.

Forslag til overføringer er avtalt med rådmannen som legger til grunn samme overføringsnivå i bykassens årsbudsjett og handlingsprogram 2015-2018.

Overføringer til bykassa vil måtte avpasses i forhold til fremtidig investeringsnivå og lønnsomheten av disse, trafikkutviklingen i Kvadraturen, utviklingen i antall el-biler, samt eventuelle restriksjoner som måtte bli innført for biltrafikken.

Fra 1989 til 2014 er det i løpende priser overført 184,7 Mill kr til bykassa. Det er betydelige beløp som her er kommet gode formål til nytte. Omregnet til parkeringsplasser i parkeringshus utgjør det trolig mer enn 1100 p-plasser (torvene to ganger?). I tillegg er det betalt leie av gategrunn tilsvarende f.t. 5 Mill kr pr. år.

Investeringer

Beløp i 1000 kr	R-2013	B-2014	B-2015	B-2016	B-2017	B-2018
Utgifter						
Brutto investeringer	3 450	2 414	1 200	1 200	1 400	1 400
Aksjer/andeler	90	100	100	100	100	100
Avsetning til bundet inv.fond	0	989	0	0	0	0
Dekning manglende låneoppt.	0		0	0	0	0
Sum finansieringsbehov	3 540	3 503	1 300	1 300	1 500	1 500
Finansiering						
Bruk av lån	1 812	664	695	695	895	895
Salg, tilskudd og refusjoner	573	1 710	505	505	505	505
Bidrag fra årets drift	11	0	0	0	0	0
Bruk av disposisjonsfond	1 076	100	0	100	100	100
Bruk av investeringsfond	68	0	100	0	0	0
Bruk av bundet investeringsfond	0	1 029	0	0	0	0
Sum finansiering	3 540	3 503	1 300	1 300	1 500	1 500

Disposisjonsfond	15 562	14 358	12 591	11 351	10 837	9 973
Bundet investeringsfond	40	0	0	0	0	0
Investeringsfond	106	106	6	6	6	6
Lånegjeld	104 766	100 894	97 222	94 035	90 976	87 835
Disp.fond i % av driftsinntekter	24,4 %	22,4 %	20,4 %	17,9 %	17,3 %	15,8 %

I handlingsprogramperioden foreslås det investeringer tilsvarende 5,6 Mill kr, herunder utgjør parkeringsteknisk utstyr og anlegg 5,2 Mill kr. Aksjer/andeler på til sammen 0,4 Mill kr er egenkapitalinnskudd i Kristiansand kommunale pensjonskasse.

Som følge av stram økonomi er det ikke innarbeidet større investeringsprosjekter i handlingsprogramperioden. Foreløpig er Parkeringsselskapets investeringsevne bundet opp i parkeringshuset Kilden, hvor de årlige resultater svekker driften med 12,3 Mill kr i handlingsprogramperioden. I handlingsprogramperioden prioriteres nedbetaling av gjeld fremfor nye parkeringsanlegg.

Investeringer for øvrig rulleres som forutsatt i vedtatt handlingsprogram. Investeringene finansieres av lån og merverdiavgiftsrefusjon, da netto driftsresultat er disponert til bykassa.

Fordeling av investeringer p.r. prosjekt:

(unntatt egenkapitalinnskudd til pensjonskassa)

Beløp i 1000 kr

Prosjekt	Tekst	Tidl. bev.	2015	2016	2017	2018	Sum 2015-18
1905810	Investeringer: Nyanlegg	Løpende	200	200	400	400	1 200
1905825	Betalingsautomater	6 000	1 000	1 000	1 000	1 000	4 000
							0
							0
							0
	Sum	6 000	1 200	1 200	1 400	1 400	5 200
	Finansiering:						
1999600	Bruk av lån	4 485	695	695	895	895	3 180
1905825	Mva justering	1 515	505	505	505	505	2 020
							0
	Sum	6 000	1 200	1 200	1 400	1 400	5 200

Investeringer i nye betalingsautomater utgjør stort sett innføring av kundevennlige betalingsløsninger, samt utskiftning av eldre parkometre.

Betaling med kredittkort tilbys praktisk talt i alle parkeringshus og på parkeringstomtene. For gateparkeringen er ca. 65 % av betalingsautomatene tilrettelagt for betaling med kredittkort. Denne andelen er stigende i takt med fornyelsen av betalingsautomatene på gateplan.

Supplert med billettløs parkering via mobiltelefon, er det alltid 2-3 alternative betalingsløsninger for publikum. Både billettløs parkering og kredittkort betaling er basert på at det kun betales for den tiden man er parkert.

Lånegjeld og finansutgifter

I og med at de fremtidige resultater i handlingsprogramperioden stort sett er disponert til bykassa, må nye investeringer for en stor del lånefinansieres.

Lånegjeld og finansutgifter	Handlingsprogrammet						
	beløp i 1000 kr	R-2013	B-2014	2015	2016	2017	2018
Lånegjeld		104 766	100 894	97 222	94 035	90 976	87 835
Renter og avdrag		6 586	7 155	6 835	6 963	7 155	7 352

Lånegjelden anslås å utgjøre 100,9 Mill kr ved utgangen av 2014. Dette er en nedgang på om lag 3,9 Mill kr i forhold til 2013. Det legges opp til å reduseres lånegjelden gradvis i handlingsprogramperioden, da investeringsnivået holdes lavt, dvs. er lavere enn de årlige avdrag. Det er et mål å redusere lånegjelden til et nivå tilsvarende ett års samlede driftsinntekter, dvs. med ca. 35 Mill kr de nærmeste 5-10 år. I løpet av handlingsprogramperioden legges det opp til å redusere lånegjelden med 13,1 Mill kr. Dette for å gjøre Parkeringsselskapet mindre sårbar overfor fremtidig rentenivå. Rente- og avdragsutgifter øker med om lag 0,2 Mill kr i handlingsprogramperioden, da det er forutsatt moderat stigende rentenivå, samt at nye lån i all hovedsak finansierer investeringsprosjekter med relativ kort levetid (10-15 år). I kommunal sammenheng kan ikke avdragstiden overstige

den økonomiske levetiden. Parkeringssselskapets tålegrense for lånegjeld utgjør trolig ca. 110 Mill kr ved en rente på ca. 5 % og rimelig lønnsomme investeringsprosjekter med sentral lokalisering. Dette forutsetter imidlertid at overføringer til bykassa tilpasses økte finansutgifter.

Parkeringsplasser til disposisjon

Kommunens tilbud av sentrale parkeringsplasser						
	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Kantsteinparkering						
Kvadraturen	1099	1099	1027	1027	976	976
Utenfor Kvadraturen			99	99	116	116
MC-plasser med avgift	0	0	0	0	0	0
Sum	1099	1099	1126	1126	1092	1092
Parke ringstomter						
Trekanten	27	27	27	27	27	27
Kai 2	63	63	65	65	65	65
Vestre Kiosk	31	31	31	31	31	31
Handelens Hus	18	18	18	18	18	18
Shelltomta	17	17	17	63	63	
Nybyen	100	115	111	111	111	111
Marinetomta	126	0	0	0	0	0
Setesdalsv.	37	37	69	37	37	37
Fiskebrygga	43	43	37	37	37	37
Odderøya	92	92	119	119	119	119
Gartnerløkka	4	4	4	4	4	4
KMV	38	38	36	36	36	36
Lund Torv	38	38	38	38	38	38
Bryggeriplassen	64	64	75	75	75	75
NSB plassen	201	201	201	201	201	201
Caledonien	37	37	37	37	37	37
Bystranda	180	0	0	0	0	0
Festningsgt. 40	6	6	6	6	6	16
Norges Bank				16	16	16
Tangen 11-13					90	90
NSB	37	37	37	37	37	37
Eventyrgården						35
Tangen 3	8	8	8	8	8	8
Sum	1167	876	936	966	1056	1038
Parke ringshus						
Børsen	60	60	60	60	60	60
Slottet	400	400	400	400	400	400
P-sentret/Gyldengården	0	0	310	310	310	310
Kilden			400	400	400	400
P-hus Elvegt.	247	247	247	247	247	247
Kongens senter	36	36	36	36	36	36
Sum	743	743	1453	1453	1453	1453
Sum Kvadraturen og omegn	3009	2718	3515	3545	3601	3583
MC plasser uten avgift- maks. antall		99	99	99	99	99
Forflytningshemmede	102	102	97	120	120	120
Sykehusområdet (offentlig skiltet)				604	604	604
Totalt- avgiftparkering	3009	2718	3515	4149	4205	4187

Den ovenstående oversikt omfatter ikke rene bosoneplasser (505 plasser), da disse er reservert beboerne og næringsdrivende i Kvadraturen. I 2011 er det tilført 310 parkeringsplasser under bakken i Gyldengården, hvilket er en økning på 84 sammenlignet med situasjonen før byggingen av Gyldengården (P-senteret og Meieritomta). Dessuten har kommunen fått hånd om parkeringshuset Kilden med 400 plasser. Det meste av veksten på 797 plasser (29 %) fra 2010 til 2011, skyldes Gyldengården (310) og Kilden (400). I 2012 er sykehusområdet medtatt i oversikten for første gang. Økningen i 2013 skyldes parkeringstomten Tangen 11-13, mens gateparkeringen har en netto tilbakegang på 3 % (34) fra 2012 til 2013. Det har vært en omfordeling av gateparingsplasser de siste årene, hvor det er registrert tilbakegang i citydelen av Kvadraturen og økning i Kvadraturens randsone.

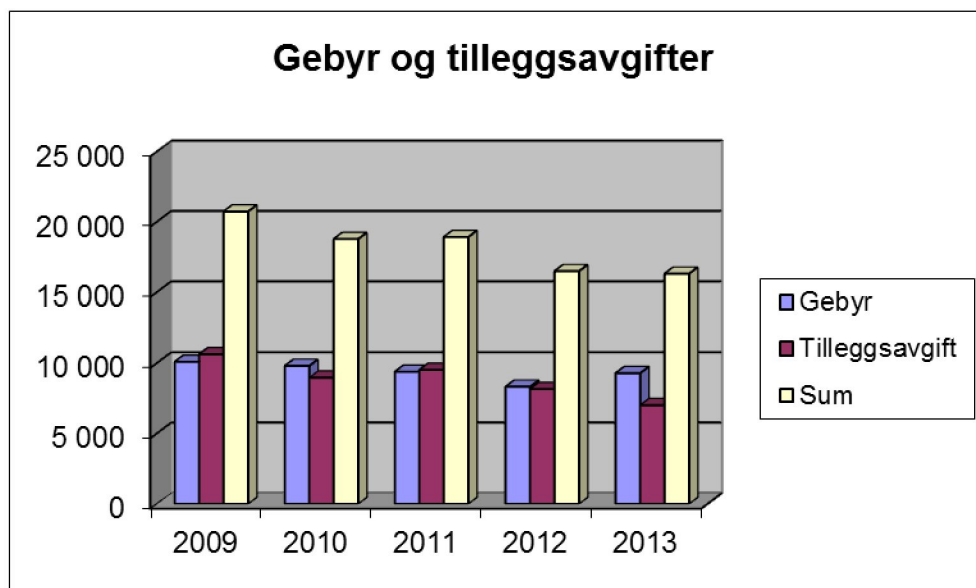
Antall gebyrer og tilleggsavgifter

Myndighetsutøvelse, i form av håndheving av stanse- og parkeringsbestemmelsene i vegtrafikkloven med tilhørende forskrifter (offentlige skilt), er i dag en oppgave som kun kan utføres av kommunen. Oppgaven er i utgangspunktet en politioppgave, men kan delegeres kommunene etter søknad.

Som det fremgår av vedlagte figur har antall gebyr og tilleggsavgifter stabilisert seg på rundt 16-17.000 stk. Antall ileggelser (gebyr og tilleggsavgifter) viser tilbakegang sammenlignet med 4-5 år tilbake, trolig som følge av noe mindre trafikk i Kvadraturen. Dessuten medfører nye betalingsordninger, herunder betaling av faktisk parkeringstid via kredittkort og mobiltelefonløsninger, at antall tilleggsavgifter reduseres.

Imidlertid er det viktig å ha en tilfredsstillende håndhevingskapasitet av hensyn til allmenn preventive hensyn og publikums lojalitet i forhold til avgiftsparkeringen. Gebyr og tilleggsavgifter (manglende betaling) utgjør hhv. Kr 500,- og kr 300,-. Satsene fastsettes av Samferdselsdepartementet, da parkeringsselskapet driver offentlig parkeringshåndheving i henhold til bestemmelsene i vegtrafikkloven. Satsene har ikke vært endret siden 1994.

Tilsvarende satser (kontrollavgift) for private parkeringsordninger utgjør stort sett 6-800 kr, dvs. mer enn en fordobling sammenliknet med offentlig parkeringsordning (tilleggsavgiften).

I budsjetteringen er det utvist varsomhet med hensyn til å anslå antall gebyr og tilleggsavgifter, da dette er sanksjoner som har straffeliknende preg. I rulleringen av årsbudsjett og handlingsprogram er det lagt til grunn ca. 16.000 ileggelser (gebyr og tilleggsavgift), hvilket er i samsvar med utviklingen det siste året. I tillegg kommer forhøyelser på grunn av for sen betaling. Sammensetningen mellom gebyr og tilleggsavgifter varierer,

men de siste årene er det utstedt flest gebyrer. Ny parkeringsforskrift kan endre vilkårene, herunder legges det opp til økte satser for gebyr og kontrollsanksjon/tilleggsavgift, jf. tidligere omtale.

Retnings- og periodemål

Satsningsområder og retningsmål

Kristiansand parkeringsselskap, som en del av Kristiansand kommune, tilpasser sin virksomhet i forhold til satsningsområder og retningsmål i kommuneplanen. Foruten satsningsmålet ”vi tror på muligheter” har kommuneplanen følgende tre satsningsområder:

- Byen som drivkraft.
- Byen det er godt å leve i.
- Klimabyen

Periodemål Kristiansand parkeringsselskap KF:

Nr	Periodemål	2015 – 2018
1	Søke å opprettholde et sykefravær som er:	<6 %
2	Utskiftning av betalingsautomater og parkometre, herunder innføring av kundevennlige betalingsløsninger, samt oppgradering til nye krav for betaling med kredittkort.	Investering: Bevilget tidligere år: Kr 6 000 000 2015-2018: Kr 1 000 000 pr. år.
3	Effektivisere driften i en prosess sammen med de ansatte. Til sammen legges det opp til å redusere driftsutgiftene med kr. 2 542 000 i forhold til 2014.	Besparelse: 2015 kr 942.000 2016 kr 550.000 2017 kr 550.000 2018 kr 500.000
4	Informere om parkeringstilbudet i Kvadraturen.	Annonsekampanje/profilering 2015: kr 300.000 (drift)
5	Videreføre ladestasjoner for el-biler med betalingsordning:	Investering 2014: Kr 346.000 Prøvedrift i 2015
6	Oppgradering av p-hus Slottet – sprinkleranlegg og lysstyring	Bevilget tidligere: kr 2 537 751 Under utførelse- 2015: Slutføres.
7	Beskyttelse av p-hus Elvegata mot korrosjon	Bevilget tidligere: Kr 1 119 000 Under utførelse.

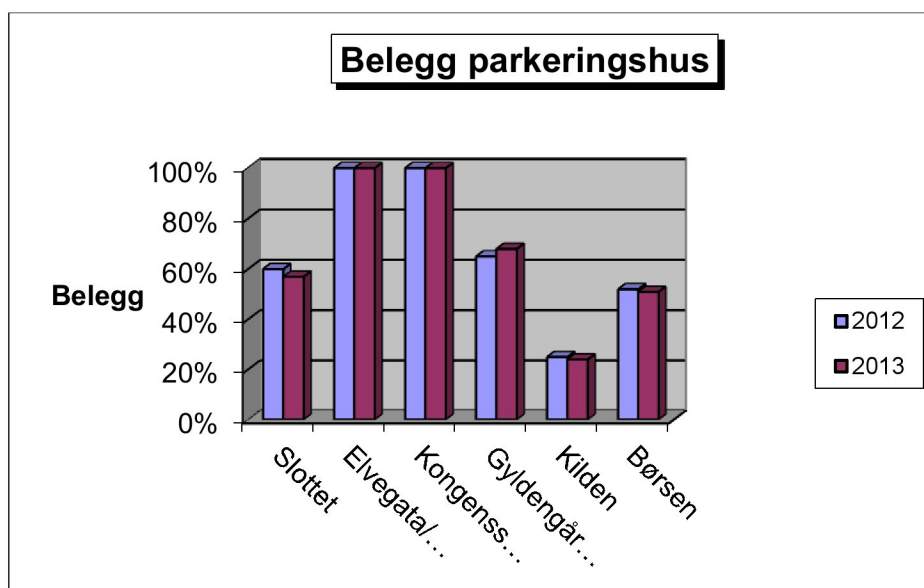
Parkeringsselskapet står for parkeringshåndhevingen og drift av avgiftsparkeringen i kommunen og har periodemål i samsvar med dette. Parkeringspolitiske retningslinjer er en del av kommunens ordinære handlingsprogram (bykassa).

Lys-styring i parkeringshus Slottet inngår i effektiviseringsprosessen som skal gi besparelser for driftsutgiftene.

Belegg sentrale parkeringsanlegg

Tabellen og figurene er basert på høyeste antall kjøretøy som er registret den enkelte dag. Det er viktig å være klar over at det ikke er gjennomsnittstall i avgiftsperioden/døgnet, men maksimalt antall biler som samtidig har vært inne i parkeringsanlegget mellom kl. 12 og 15. Maks antall biler vil som regel kun dreie seg om et kortere tidspunkt i løpet av avgiftstiden/døgnet, for eksempel en til to timer. Erfaringsmessig er det flest kunder i parkeringsanleggene kl. 12-15, men enkelte anlegg har høyest belegg på kveldstid (Kilden, Caledonien, Kai 2). Kundene anser stort sett parkeringsanlegget som fullt når det er ca. **85 % belegg**.

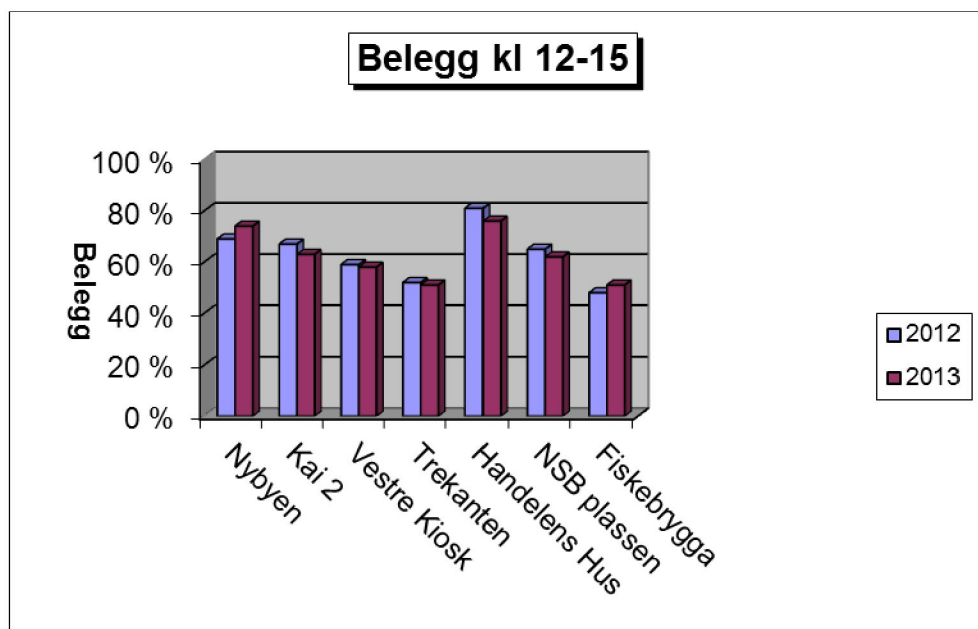
Belegg parkeringsanlegg				
KL 12-15 (Kilden kl. 18-22)				
Anlegg	Kapasitet	2011	2012	2013
<i>Parkeringshus</i>				
Slottet	400	63 %	60 %	57 %
Elvegata/Statoil	247	99 %	100 %	100 %
Kongenssenter	36	100 %	100 %	100 %
Gyldengården	310	52 %	65 %	68 %
Kilden	400		25 %	24 %
Børsen	60	60 %	52 %	51 %
<i>Parkeringstomter</i>				
Nybyen	115	70 %	69 %	74 %
Kai 2	63	66 %	67 %	63 %
Vestre Kiosk	31	62 %	59 %	58 %
Trekanten	27	61 %	52 %	51 %
Handelens Hus	18	81 %	81 %	76 %
NSB plassen	216	75 %	65 %	62 %
Fiskebrygga	37	48 %	51 %	50 %

Belegget i parkeringshusene knyttet til korttidsparkering har en varierende utvikling, dvs. fremgang for Gyldengården og tilbakegang for Slottet, Børsen og Kilden. Belegget er målt i tidsrommet kl. 12-15, med unntak av Kilden som har hovedaktiviteten i tidsrommet kl. 18-22. Belegget i Kilden er uløselig knyttet til aktiviteten i teater- og konserthuset da lokaliseringen er utenfor Kvadraturen. Det reelle belegget i Børsen er trolig høyere, da en rekke el-biler benytter dette huset og disse fanges ikke opp av data fra betalingsautomatene. Tilbakegangen for Slottet fortsetter og har sammenheng med utvidelsen av parkeringstilbudet i Kvadraturen, samtidig som trafikken viser stagnasjon og svak tilbakegang. Parkeringshus Slottet kan håndtere et belegg på ca. 85 % uten større problemer, dvs. i gjennomsnitt ca. 120 biler mer enn i dag i tidsrommet kl. 12-15. Parkeringshus Gyldengården har betydelig fremgang etter en svak oppstart i 2011 og belegget utgjør 68 % i 2013. På sikt forventes et belegg på 70-80 % i forhold til beliggenheten. Gyldengården kompenseres for bortfallet av attraktive gateparingsplasser i citydelen av Kvadraturen.

Slottet og Gylden gården har en ubenyttet kapasitet på om lag 200 kjøretøy kl. 12-15.

Parkeringshusene Elvegata og Kongenssenter benyttes kun til langtidsutleie (faste kunder) og er fremdeles stor sett fullt belagt.

Samlet belegg i 2012 for alle parkeringstomtene utgjør ca. 62 % kl. 12-15, dvs. en mindre tilbakegang i forhold til 2012 (63 %). Parkeringstomtene Handelens Hus, Nybyen og Kai 2 har høyest belegg. Kai 2 og Vestre Kiosk har til tider godt belegg kveldstid, mens Fiskebrygga er sesongbetont, dvs. har godt belegg om sommeren.

Økningen i antall el-biler kan ha påvirket beregningen av belegg da det benyttes data fra betalingsautomatene. Fra 2015 vil belegget også bli utledet på bakgrunn av manuelle tellinger på de mest sentrale parkeringstomtene, for å korrigere for el-bilene.

Når det gjelder belegg og inntjening er beliggenhet og kundevennlige løsninger helt avgjørende. Beliggenhet tett opp mot Markens gate og kino/teater er optimalt. Avgiftssatsene er tilpasset i samsvar med dette.

Når det gjelder parkering langs veier og gater i sentrale deler av Kvadraturen (Havnegt/Vestre Strandgate til Festningsgaten og Tordenskjoldsgt til Østre Strandgt) viser belegget tilbakegang i 2013 sammenliknet med 2010. I 2013 utgjør belegget ca. 65 % kl. 12-14 og 76 % kl. 18. Belegget har gått tilbake sammenliknet med 2010, hvor tilsvarende

målinger viste belegg på ca. 81 % kl. 12-14 og 77 % kl. 18. Målingene påvirkes ikke av antall el-biler. Nedgangen i tidsrommet kl. 12-14 antas å ha sammenheng med utvidelse av parkeringstilbudet i citydelen av Kvadraturen, etter at Gyldengården (310 plasser) ble åpnet i 2011. På den annen side er det 19 % nedgang i antall gateparkeringsplasser (109) i denne delen av Kvadraturen sammenliknet med 2010, hvilket skulle tilsi økt belegg ved uendret etterspørsel. Likevel er parkeringstilbudet økt med om lag 200 plasser, hvilket trolig er hovedårsaken til lavere belegg på dagtid. Det kan heller ikke utelukkes mindre trafikk i sin alminnelighet, samt at grave- og byggearbeid i Kvadraturen begrenser gateparkeringen i perioder. I et trafikkavviklingsperspektiv er det positivt at parkering overføres fra veier og gater til parkeringshus, da dette reduserer letetrafikk som har uheldige miljømessige sider.

Belegget viser at det er god tilgjengelighet og på kort sikt er dagens parkeringstilbud trolig tilfredsstillende. I et lenger perspektiv, dersom byens utvikling krever det, bør det igjen vurderes å utvide kapasiteten i form av sentralt lokaliserte parkeringsanlegg.

Konklusjon

I rulleringen av handlingsprogrammet er det tatt hensyn til en rekke forhold som trafiksikkerhet, trafikkavvikling, miljø, Kvadraturen som handels- og landsdelssenter og overføringer til bykassa. Vektleggingen av disse hensyn er gjenstand for politiske vurderinger.

Det foreslås å øke avgiftssatsene i all hovedsak tilsvarende prisstigningen hele perioden sett under ett. Parkeringsselskapets inntekter er avhengig av Kvadraturen som handels- og landsdelssenter. Økningen i antall el-biler er en ny og vesentlig usikkerhetsfaktor for inntektsutviklingen.

De økonomiske rammebetingelsene preges derfor av nullvekst for inntektene, effektivisering og kutt i kostnader, samt bruk av reserver (disposisjonsfondet), for å opprettholde de foreslåtte overføringene til bykassa på 11 Mill kr i handlingsprogramperioden. Disposisjonsfondet reduseres med 4,4 Mill kr i handlingsprogramperioden, dvs. reduseres fra 14,4 til 10 Mill kr.

Det er innarbeidet en videreføring av modernisering av betalingsløsningene langs veier og gater. For øvrig er det ikke rom for større investeringer i perioden. Det legges opp til en gradvis reduksjon a lånegjelden som ventes å utgjøre om lag 88 Mill kr ved utgangen av 2018. I forhold til 2014 er lånegjelden redusert med 13,1 Mill kr, hvilket er en riktig utvikling når inntektsutviklingen er svak og disposisjonsfondet svekkes i handlingsprogramperioden.

Kommunen må ha stor grad av kontroll over det allmenne parkeringstilbudet, for at parkering skal være et virkemiddel i transport - og miljøpolitikken. Dette innebærer at på sikt er det ønskelig med nye parkeringsanlegg i kommunal regi.

Kristiansand 14. november 2014

Raymond Solaas
Daglig leder